

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

Index Rervm Et Verborvm Tomi Secvndi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

INDEX RERVM ET VERBORVM

TOMI SECVNDI.

A

ACADEMICI.

ACADEMICI Platoniorum secta, de omnibus dubitantes. 813.
Vetere Academicorum error de vita beata perstringitur. 821. 822.

ADAM.

Adam à Deo conditus est re-
ctus, & quidilla rectitudo. 76. 77.
126. 127. 128. 161. 169. 170.
Quali adjutorio a ite lapsus instructus. 148. 149. 150.
151. 152. 153. 154. 155.
Conditum iuste beatum asserit Augustinus, & quid
illa beatitudo. 76. 77. 78. 810.
Fundium in gratia non dubitavit antiqua Ecclesia.
73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 175.
Expenditur locus Augustini contrarium specie tenus
indians. 79. 80.
Creatus est cum amore casto, & quid ille. 421. 422. 705.
731. 732. 769. 770.
Creatus absque omni fomite concupiscentiæ. 79. 80.
155. 274.
Contrarium contendunt quidam Neoterici, sed refel-
luntur. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87.
Ipsius immortalitas ante lapsum astruitur. 89. 90. 91.
Conditum fuisse mortalem quo sensu asserit Augu-
stinus. 91. 92.
A diabolo tentatur & vincitur. 129. 130. 200. 202. 213.
Cur libero ipsius arbitrio & non diabolo tentanti ad-
scribitur lapsus. 155. 156. 419. 420.
Tentatorem superasset si in Dei adjutorio fiduciam
fixisset. 128. 129. 130. 134. 639. (180.)
Fiduciam istam absque gratia elicere non poterat. 130.
In statu integritatis poterat per liberum arbitrium
credere, sperare, & Deum diligere. 106. 107.
108. 109. 110. 111. 112. 154. 155. 156. 157. 161.
Poterat per idem arbitrium perseverare, prout ipsa
perseveravit Angeli sancti. 113. 114. 115. 116. 124.
149. 150. 151. 152. 153. 161. 183.
Idque tanquam dogma fidei astruit Augustinus. 118.
169. 170.
Nullum actum bonum aut meritorium exercere po-
terat absque divina gratiæ adjutorio, uti nec Angeli.
127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 151.
Neque absque gratiæ adjutorio perseverare in gratia
poterat. 125. 126. 127. 128. 135. 136. 137. 138. 139. 140.
141. 153. 154. 155. 156. 157. 163. 168. 180.
Quale fuerit istud adjutorium, habituale an æquale.
135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145.
Ad singularum tentationum victoriam indigebat
gratiæ. 129. 130. 131. 180.
Sine sua culpa tentationi succubisset si ei adjuto-
rium gratiæ defuisset. 131. 143. 182. 697. 759.
Cur libero arbitrio & non gratiæ adscribenda fuisset
ejus perseverantia aut meritum. 154. 155. 156. 157.
173. 174. 175. 176. 177.
Ejus meritum cur ab Augustino appellatur humanum,
suum, natura. 161. 162. 163.
Vita æterna ei fuisset merces, homini lapsa facta est
gratia. 163. 164.
Ejus meritum an & qua ratione dicendum sit gratia.
173. 174. 175. 176. 177.
Cur ejus lapsus non adscribatur blanditijs mulieris
ad esum prohibitum allicientis. 155. 156. 419. 420.
Non accepit à Deo perseverantiam. 168. 169. 170. 171.
Adjutorium ei collatum ab adjutorio hominis lapsi,
qui differat. 149. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 168.
Istius adjutorij necessitas assimilatur necessitati lu-
minis ad videndum, oculo etiam sano. 133. 140. 145.
151. 153. 156.
Irem necessitati ciborum ad vivendum, pedum ad
ambulandum, navis ad navigandum. 139. 140. 142.
145. 151. 152. 156. 158.
Non fuit adjutorium voluntatis, actionis, aut cum
quo fit: sed possibilitatis, & sine quo non. Et quomodo

do hæc differant. 144. 145. 146. 147. 148. 151. 152.
153. 159. 160. 168.
Lapsus Ade perstringitur. 101. 102. 197. 198.
Quam gravis fuit ejus prævaricatio. 167. 268.
Posteriores suos obtinuit vinculo quod non nisi per
secundum Adam solvi potest. 201. 202. 203. 435.
Cur primum ejus peccatum, & non reliquum, in po-
steros transfusum. 268. 269. 370.
Factus est ex eiu fructus veriti, morbidus. 254.
Absque omni inferioris concupiscentiæ incitamen-
to peccavit: & contrarium asserentes reselluntur.
86. 87. 419. 420.
Tribus ingentibus donis ante lapsum repletus, toti-
dem penurijs post lapsum afflictus. 425. 426.
Servire decreta cui debuit, miæri nam servitu-
tem incurrit. 101. 102. 197.
Dei similitudinem ambiuit, imò seipsum Deo præ-
tulit. 101. 102. 197. 268. 269. 422.
Nimis sui ipsius amore prostratus est. 424.
Inordinato scientiæ desiderio perijt. 16.
Libertatem prævaricando amittit. 96. 97. 100. 141.
162. 201. 441. 442. 826.
Eum in statu pure nature conditum asserunt Pela-
giani. 831. 836. 837. 838.
Item ex concupiscentiæ illicente peccasse. 831. 832.

ADRIANVS VI. PAPA.

Adrianus VI. Collegium Pontificium Lovanii funda-
vit, cujus alumnus fuit author 4.

ADRVMETINI.

Adrumetini Monachi in Africa de gratia & libero ar-
bitrio errant. 490.
Ut gratiam salvarent libertatem arbitrii tolle-
bant 490.

AFFECTIO.

Affectio quid? Et ab affectionali qualitate qui disse-
rat. 249. 250.

ALIMENTVM.

Alimento utendum ut medicamentum 334. 345.
Alimenti usus usus libidinis assimilatur, & in quo
345.
Alimenti necessitas necessitati gratiæ comparatur. 139.
142. 151. 156. 158.

ALIPIVS.

Alipius experienda libidinis causa uxorem ducit, 325.
Non carnis voluptate sed mentis caritate ri-
ctus. 325.

ALVAREZ.

Alvarez divini gratiæ defensor non postremus inter
Scholasticos. 784.

AMBROSIVS.

Ambrosius Augustino concinit de transfusione peccati
originalis per libidinem, sicut & alij veteres Pa-
tres 229. 230. 231. 232.
Omnia invidelium opera esse vitiosa asserit cum Au-
gustino. 594.

AMOR.

Amor quid. 349. 350. 354. 364. 365. 367. 374. 377.
Amoris varie appellationes ex effectibus desumptæ
349. 367. 379. 609. 610.
Amor amantem cum amato copulat. 348. 391. 393.
Amor amantem amato subdit & inferiorem reddit.
383. 390.
Amor, omnium humanorum affectuum cardo. 347.
348. 349. 379. 381. 505. 517. 521. 609. 610. 619. 743.
Amor sui, radix & regina vitiorum. 367. 399. 424.
426. 427.
Amori sui respondet fruitio sui. 355. 377. 378.
Amor in fruitionem & gaudium terminatur. 354.
356. 365. 366. 377. 392. 789.
Amoris primogenita, desiderium: secundo-genita sed
magis dilecta, delectatio. 366. 367.
Amor diversos vultus induit. 347. 348. 349. 379. 381.
383. 609. 610. 743.
Amore vitiatu reliqui affectus viciantur. 380. 512.
Corrigendus proinde à rectitudinis studiosis. 381.
Amor est pondus quoddam creature rationalis. 382.
383. 688.
Amor constituit amantem servum amati. 189. 523.
Amor

I N D E X

Amor castus est unica & vera servitus qua Deo servitur 390.
 Amor creaturæ destruit libertatem amantis. 389. 423.
 Amor reddit amantem similem amato. 390. 391.
 Amoris varij effectus recensentur. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395.
 Amor est vita cordis 691.
 Amor sui, superbia. 688. 689. 690. 691.
 Amor laudis, vitiosus. 576. 606.
 Amor sui, prima hominis perditio. 424.
 Amor sui usque ad Dei contemptum, & amor Dei usque ad contemptum sui, distinguunt inter civitatem Dei & diaboli. 424.
 Amor creaturæ an unquam licitus. 349. 350. 351. 355. 362. 368. 369. 370. 371. 372. 518. 557. 609. 610.
 Redditur ratio cur non. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391.
 Amor creaturæ in Creatorem relatus non est vitiosus cupiditas sed laudabilis charitas. 355. 368. 370. 371. 372. 518. 557.
 Nec est fructio sed usus creaturæ. 377. 518.
 Amor omnis aut in Creatore aut in creatura figitur. 356. 370. 515. 516. 517. 518. 531. 558. 743. 818. 894.
 Omnis amor creaturæ propter seipsam, lege æterna vetatur 362. 363. 368. 369. 370. 371. 374. 384. 397. 404. 534. 557. 610. 769.
 Neque solum largè, sed & proprie peccatum est. 532. 557. 824.
 Amor rei bonæ non semper bonus, sed frequenter malus. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 370. 404. 555. 558. 560. 568. 610.
 Amor est solius finis, non autem mediorum nisi improprie 393. 404. 609.
 Amor rerum terrenarum est viscus spiritualium alarum. 369. 391.
 Amor Babylonicus quid, & quam vitiosus. 364. 622. 630
 Amorem terrenorum ædificare super fundamento regni celorum, est peccatum saltem veniale. 363. 378. 408. 409.
 Amoris ordo ab Augustino appellatur virtus. 383. 595. 690.
 Amoris ordo, in eo situs, ut fruamur fruendi, utamur utentis inordinatio in fructione utendorum & usu fruendorum. 369. 370. 371. 372. 395. 408. 510. 609.
 Amor fruendi quibuscunque creaturis non est ex Deo, adeoque vitiosus est. 557.
 Amor parentum & sanguine conjunctorum an & qua ratione licitus. 568.
 Sine amore Creatoris nemo bene utitur creaturis. 557. 564.
 Amor erga alterum est effigies amoris erga seipsum 423.
 Amor beatificus juxta Augustinum est liber. 104. 663. quod cum amore possidetur, absque dolore non amittitur. 364. 382. 392.
 Amoris divinis in licitum & illicitum ab Augustino tradita expenditur. 407. 408. 568.
 Item in charitatem & cupiditatem. 743. 744. 745.
 Amoris honesti divinis in naturalem & lupernaturalem à Scholasticis conficta, rejicitur. 692. 727. 758. 768.
 Amorem Dei nullum agnoscit Augustinus nisi quem Spiritus sanctus desuper infundit. 768.
 Amor Dei duplex, perfectus & imperfectus: uterque licitus & honestus. 562. 572. 564. 736.
 Amor Dei imperfectus potest in peccatore reperiri. 563. 564. 736.
 Amorem Dei involvi in amore honestatis create propter seipsam experitæ, falsò à Scholasticis asseritur. 564.
 Amor charitatis duplex: unus justis proprius, alter peccatoribus communis. 670. 671. 672. 777. 778.
 Quinam amor charitatis dividit plene amorem cum culpabili cupiditate. 670. 671.
 Amor Dei an & qualiter homini naturalis 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758.
 Amor Dei supernaturalis an creaturæ rationali debitus, seorsim prævia culti à 757. 758. 759. 760. 761. 762.
 Amor veritatis castus an viribus nature exerceri possit à creatura rationali. 693. 727.
 Amor castus justitiæ quid? Et quid illa justitiæ secundum Augustinum. 705. 731. 732. 741. 749.

Amor castus justitiæ absque casto odio injustitiæ reperi non potest, aut è converso. 705. 731. 732.
 Amor Dei etiam ut authoris nature si absque gratiæ adjutorio elici potest, gratis mortuus est Christus. 737.
 Amorem propinquo rum an infidelibus eum eliciendo peccaturis ob circumstantiam pravi finis, suadere liceat. 569. 570.
 Amans infra rem amatam ipso suo amore deprimitur. 97. 98. 101. 383. 384. 385.
 Hinc inordinatum est creaturam rationalem in ulla creatura amorem suum figere. 384. 385.
 Amans de re amata rectè judicare nequit, & cur. 390. 394. Vide, Dilectio, cupiditas, charitas, voluntas.
ANDABATÆ
 Andabatarum mos pugnandi clausis oculis. 135.
ANGELVS.
 Angeli omnes in gratia creati perinde ac primi homines. 80. 175. 771.
 In Angelorum & hominum creatione Deus voluit primò ostendere quid possit eorum liberum arbitrium: demùm quid possit sui gratiæ beneficium, justitiæque judicium. 118. 119. 125. 126. 132. 149. 150. 164. 167.
 Angelorum natura & proprietates sunt nobis occultæ. 14. 15.
 Angeli exiguo tempore fuerunt viatores. 129.
 Angeli boni per liberum arbitrium steterunt & mali per idem ceciderunt. 113. 114. 115. 116. 117. 125. 151. 157. 183.
 Neque tamen perseverare, aut quicquam mereri poterant absque gratiæ adjutorio. 125. 126. 127. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 153. 154. 157. 163. 164. 180.
 De Angelorum gratia idem sentiendum quod de gratia hominum in statu innocentie. 80. 175. 771.
 Angeli boni quo sensu ab Augustino dicuntur, amplius adjuti quam ij qui ceciderunt. 138. 139.
 Angelorum perseverantia non fuit speciale donum Dei. 159. 160.
 Angelorum, etiam viatorum, voluntas à quibusdam statuitur inflexibilis. 662. 663.
 Angeli sancti non habent libertatem contrarietatis ad bonum & malum, uti nec damnati. 458. 473. 477. 478. 484. 633. 646. 658. 659. 664.
 Angeli mali absque sua culpa cecidissent si eis adjutorium gratiæ desuisset. 131. 143. 182. 697. 759.
 Angelorum lapsus cui adscribendus. 156.
 Angelorum meritum an & qua ratione appellari possit, gratia. 173. 174. 175. 176. 177.
 Angelis sanctis vita æterna collata est ut merces, quæ homini lapsò facta est gratia. 163. 164. vide Adam, Diabolus.
ANIMA.
 Anima quid debeat Deo. 375.
 Animæ rationalis immortalitatem vix ulli Philosophi penetrarunt. 820.
 Anima rationalis quantumvis spiritualis ex defectivo appetitu quodammodo corporascit. 276. 277. 385. 390.
 Inficitur à carne peccati sicut liquor à vase viciato cui infunditur. 272. 273. 274. 275. 276. 277.
 Non potest carni peccati misceri quin ejus contagio inficiatur. 276.
 Anima si nec beatè nec misère vivit non est rationalis. 888.
 Animarum propago in Ecclesia occidentali olim asserita. 67.
 Anima corpori præponenda, uti & veritas ipsi animæ. 538.
 Anima cupiditate terrenorum sordescit. 393.
 Anima carnalibus addicta, caro appellatur. 869.
 Anima ex ordine nature est princeps corporis. 869.
 Anima peccatis sordida nequit veritati adherescere. 394.
 Anima humana an ex traduce promanet, tota vita dubitavit Augustinus. 237. 238. 239. 240. 271. 272. 273. 274.
 Animam innoxiam carni contagiosè infundendo Deus ab injustitiæ qualiter vindicetur. 242. 243. 244.
 Tr 4 Animæ

INDEX RER ET VERB.

Animæ melius est creari, etiam in peccato originali, quàm ubique creatione manere in suo nihilò. 243.
 Anima humana tam ampla est capacitas ut solius Dei possessione saturari queat. 783, 823.
ANIMALIA.
 Animalium diversorum varii distinctus. 1.
 Animalium industria & sedulitas in conservando propriam vitam. 1. 420. 421. 817. 822.
 Sicut animalia conservantur vitæ, ita fideles deificationi gratiæ Dei ad vigilare debent. 1. 2. 3. 4. 33.
APOSTOLI.
 Apostoli quando & quâ occasione Evangelicam legem in scriptum redegerint? 9. 10.
APPETITVS.
 Appetitus sensitivus secundum se non est malus sed imperfectus. 409. 410.
 Appetitus concupiscibilis est homini naturalis, sed non ejus efficitur & rebellio. 849. 850. 870.
 Varii sensus libidinis id illustratur. 870. 871.
 Vide Concupiscentia. Libido.
ARAVSICANA SYNODVS.
 Aravensium Synodi decreta ex Augustini scriptis compilata, auri & subsequentium Synodorum. 36. 73. 97. 112. 115. 146.
ARIANISMVS.
 Ariani in eo & occasio perstringitur. 23. 30.
 Vide Augustinus.
ARISTOTELES.
 Aristoteles Platonis discipulus. 796.
 Platonem revere in quibusdam carpit. 796.
 Ejus Philosophia Theologia ex cathedris pendetur. 57. 61. 84. 403. 796. 797. 798. 834.
 Ejus Philosophia longè abjectior quàm Platonica. 797.
 Eam nihilominus Scholastici plerique amplexi sunt. 834.
 Aristotelici Theologi minus rectè sentiunt quàm Platonici Philosophi. 796. 797. 798.
 Aristotelis Pelagianismi origo. 796. 797. 798. 833. 834.
 Vide Philosophia, Theologia, Scholastici.
ASSVERVS.
 Assuetus Persarum Rex maritus Esther. 570.
 Ejus conversio in favorem Iudeorum an undequaque honesta. 570. 571.
 Avianismus ab Augustino jugulatur. 29. 30.
 Vide infidelis.
AUGUSTINVS.
 Augustinus Orbis Magister. 23.
 Hercules Christianorum. 30.
 Doctor Doctorum. 43. 53.
 Pater Patrum. 53. 60.
 Doctorum Coryphæus. 618.
 Divinæ gratiæ amator sincerissimus & assertor fidelissimus. 125. 128.
 Augustini encomium ex auctore. 26. 27. & seqq.
 Ejus varia Elogia accumulatur. 41. 42. 56.
 Ejus ingenium omnifarie eruditionis Pelagus. 39. 40. 745.
 Augustinus Hotensij, Ciceronis lectione ad sapientie studium incitatus. 47.
 Artes omnes liberales suo Marte absque Magistro didicit. 745.
 Limes Theologiæ in seipso sinit. 51.
 Ex utero segregatus in vase electionis. 32.
 Ejus cum B. Paulo mira symbolizatio. 47. 48. 49. 50. 59. 60.
 Assimilatur Iohanni Evangelistæ. 31.
 Assimilatur Magdalene & Apostolis. 44. 45.
 Ejus vita non minus quàm scripta vim gratiæ exprimit & illustrat. 43. 44. 45.
 Fuit spiritualissimus concupiscentiæ debellator. 873.
 Peccatum originale astuendo optime de Ecclesiâ Dei meritis. 185.
 Primus Scriptorum post Canonicos. 53. 54.
 Angelus gratiæ, Angelicus, Seraphicusque Doctor. 53. 54. 55. 56.
 Novi Testamenti divulgator, & quâ ratione? 51.
 Ejus doctrina à capite ad calcem sibi inter se consonat. 581. 582.
 Sublimissima Theologia divinitus ei mox à baptis-

mo inspirata. 745.
 Manichæos quos destruxerat, statim à baptisinate impugnat. 305.
 Pelagianos senex, Manichæos juvenis prostermit. 964. 965.
 Aliter contra Manichæos, aliter contra Pelagianos loquitur de peccato & libertate arbitrii ad peccatum requirita. 647. 648. 649. 650. 653. 654. 876. 877.
 Item aliter de Ethnicis gratia destituit, aliter de fidelibus peccato obnoxios. 653. 654. 655.
 Per ejus os & calamus de Pelagianis triumphavit Ecclesiâ. 185. 187. 223. 225. 227. 228. 629. 882.
 Ejus scripta post baptismum exarata ab erroribus omnino pura. 40.
 Inter quatuor sui temporis hæretes securus incidit. 43.
 Ante baptismum Semi-Pelagianismo infectus. 572.
 Interfuit Concilio Carthaginiensi. 708.
 Primus in Africa coram Episcopo, nondum Episcopus, est concionatus. 46.
 Contra correntem veterum Patrum decursum, Deum non per se sed per Angelos apparuisse Patriarchis 30.
 Liberos suos de Fraternitate diu suppressit, & curavit. 40.
 Ex ipso potissimum hauserit Ecclesiâ genuinam gratiæ intelligentiam. 32. 73.
PONTIFICIBVS PRÆLATUS RELIQUIS DOCTORIBVS. 33. 34. 35. 146.
AB AFRICANIS DELECTUS AD SCRIBENDUM DE GRATIA. 34. 225.
 Ejus scripta à Pontificibus approbata. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 56. 976. 977. 978.
 Ceteri Doctores factus dixerunt eo loquente scilicet, quàm loqui. 34. 225.
 De quibus Augustini scriptis intelligendum est illud Cæsarii: sicut non audentis contemnere, ira non necesse habemus astuere? 57. 58.
 Quis ejus sententia de libero arbitrio fuerit sententia Ecclesiæ, ne hæretici quidem in dubium revocant. 432.
 Ab ipsius femina declinare, periculosum. 57. 186.
 Neotericorum crebre hallucinationes circa ipsam sentit, & unde? 61. 62. 127. 128. 135. 136. 137. 138. 139. 145. 165. 166. 169. 181. 187. 188.
 Neotericorum Augustino obrestantium temeritas retunditur. 37. 38. 43. 187. 673.
 Assimilatur leporibus insulantiibus leoni mortuo. 34.
 Incepta comparatio Augustini cum gigante namum perspicacitatem se gestantem humeris, à quibusdam instituta, perituro, sicut & retorqueretur. 59. 60.
 Augustinus pluri facendus solus, quàm Scholasticorum quantumque multitudo. 69. 70. 874. 875.
 Augustinus Ecclesiæ notas & prærogativas luculentissimè expressit. 30. 53.
 Baptismi unitatem, necessitatem, & efficaciam longè solidius stabilivit quàm præcedentes Patres. 30. 31. 53.
 Gratiam Christi in Christianorum intelligentia fundavit. 31. 53.
 Augustinus sævus perfectio, veteriores Patres embryo, ni assimilatur. 30.
 Docti omnes ejusvis sectæ aut conditionis, Augustinum deponunt arbitrum. 52.
 Ut olim Philosophi omnes cupiebant haberi Socratici, sic Theologi omnes cupiunt haberi Augustiniani. 52.
 Negati liberi arbitrii crimen Augustino à Pelagianis affertur. 429. 430. 431. 432.
 Augustinus crescendo in notitia veritatis crescebat simul in no vitia proprii reatus. 296.
 Ignorantiam suam, etiam in vincibilem, pro delicto reputat. 296.
 Augustino idverfantur quotquot struunt ullum opus moraliter bonum absque fide divina. 560.
 Augustinus materiale peccati originalis in concupiscentia, formale in reatu coadituit. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192.
 Nihil eorum in quibus Scholastici formale peccati originalis consistunt, latuit Augustinum. 193. 1. 6.
 Augustinus cur potius aduale peccatum quam originale in privatione consistat? 201.
 De propagatione peccati originalis potissimum ad-

Handwritten notes in the left margin, including the word "LAPIDATA" and other illegible scribbles.

TOMI SECUNDI.

versus Iulianum dimicavit. 221, 222, 223.
 Tredecim libros ea de re conscripsit. 222, 223.
 In libro speculativo ab ipso Augustino laudatur. 223.
 In titulis Iulii & Iannesi si originale peccatum aliter
 quam per libidinem propagetur. 222, 223.
 Horum librorum tres latent, vel perierunt. 223.
 Duo tuper inventi. 223, 475.
 Augustinus sententiam suam de propagatione peccati
 originalis per concupiscentiam, pro Catholica ve-
 nitate, & oppositam pro impia novitate habuit. 234.
 235, 236.
 Augustinus de natura & propagatione peccati origi-
 nalis nunquam dubitavit. 237, 238, 239, 240.
 De quibusdam circumstantiis istius propagatio-
 nis vitæ fluctuavit, & quantum illis? 238, 239, 240, 242.
 271, 272, 273, 274, 275, 276.
 Augustini liber de gestis Pelagii quando scriptus. 291.
 Augustini veritas mendosus in Plalium seipsum
 commendat. 953, 954, 955.
 Augustinus scilicet & eruditior errores iuventutis
 emendat & tractat. 962, 965, 966.
 Dispositio Concilii, censuram laudat & approbat.
 239.
 Oppugnando Iulianum moritur. 272, 271, 272, 475.
 Postquam illa adversus Iulianum scripta tuper in-
 venta, appellancur opus imperfectum. 475.
 Sub Augustini patro. I. I. I. quinquaginta quatuor
 Ordines Religionis habent. 45.
 Lectio operum Augustini per viginti duos annos
 inmensus fuit author. 26.
 Quoties interea repositis illa opera pervolverit? 62.
 Augustini sententia veraciter indagare & propagare, unicus
 authoris scopus. 62, 64, 65, 66.
 Prefatio authoris super hoc recensetur. 66.
 a V. R. V. M.
 Aurum argento pretiosius & sublimius. 393.
 Si in aurum commixtione argenti fidei, sic arti-
 ma rationalis carni infusa maculatur. 393.

B

BABYLON, BABYLONICVS.

Babylonicus amor quid, quam vitiosus? 364.
 432, 439, 622, 630.
 Pelagiani Catholice in Ecclesiam agnomi-
 nant Babylonem. 422, 452.

BACCHANALIA

Bacchanalia à Bacchantibus summa cum insaniam ce-
 lebata. 441.

BAPTISMVS.

Baptismus unicum remedium peccati originalis. 203.
 Non tollit concupiscentiam, sed ejus reatum. 188.
 189, 202, 215, 235, 245, 262, 263.
 Eius unitas, necessitas, & energia ab Augustino
 mirè illustrata. 30, 31.
 Frustra ad instauratur parvulis si absque vitio pro-
 ceantur. 74, 76, 69, 766.
 Baptizandi exorcizantur & exsufflantur, & cur? 202.
 Baptizandi abrenunciant pompis diaboli, & quid
 illis? 350, 351.
 Baptizandi tenent omni reatu sed non omni malo. 296.
 Baptizandi habent in se duo semina, & quæ illa? 260.
 Ratione unus seminis in se vivunt, ratione alte-
 rius gerent mortuos. 260.

BEATITUDO, BEATVS

Beatitudo ab omnibus appetitur. 681, 682, 683, 684.
 Beatitudinis appetitus naturalis nature vi ceteribus infi-
 xit. 810, 811, 817.
 Beatitudo obiectiva in objecto fruitionis sita. 368.
 369, 370, 371, 372, 373, 375, 609, 616, 684, 740.
 Beatitudo obiectiva cum summo bono & sine ultimo
 coincidit. 508, 509, 600, 615.
 In solo Deo consistit. 616, 617, 614, 740, 749, 951.
 Eam in Deo constituerunt nobilissimi Philosopho-
 rum. 738, 739, 740.
 Beatitudinem voluntas amando insequitur, intel-
 lectus contemplando assequitur. 825.
 Beatitudinem ex temporalibus aucupari, verum &
 inordinatum. 289, 370, 740.
 Sicut beatitudo temporalis non est vera beatitudo,

sic virtus fieri is non est vera virtus. 590, 591, 592.
 Beatitudo formalis, in affectuione Dei consistit. 795.
 Absque comprehensiva Dei contemplatione stare
 nequit. 789.
 Non potest à Deo denegari ulli creature rationali
 innocenti. 797, 798, 799, 800.
 Ad eam requiritur dilectio boni beatificantis, ejus-
 que possessio. 683, 684, 685, 686, 791, 792, 805.
 Angelis data est instar mercedis, hominibus lapsis
 facta est gratia. 163, 164, 663, 664, 665.
 Beatitudo & miseria opponuntur privative & earent
 medio quod sit creatura rationalis. 685, 805, 888.
 811, 839, 890, 894.
 Beatitudinis supernaturalis desiderium an & qualiter
 homini connaturale? 750.
 Beatitudinis divisio in naturalem & supernaturalem
 à scholasticis confecta. 810, 811.
 Beatitudo nequit consistere in usu rei cuiuscunque.
 609, 684, 740.
 Beatitudo est summa omnium votorum. 821.
 Si creatura per naturæ vires posset consequi beati-
 tudinem, esset Deus. 826.
 Beatitudo ini repugnat mors, error, & offensio. 811.
 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818.
 Beatitudo requirit inamissibilitatem & impeccabili-
 tatem. 826.
 Beatitudinem posse per Deum pro suo beneficio
 adferri à Beatis, horrendum quorundam dogma.
 899, 900.
 Solum beatitudinis obiectum est propter se dili-
 gendum. 525.
 Beatitudo appetitione summi boni inchoatur, ejus-
 dem adeptione completur. 609, 749, 812, 951, 952.
 Beatitudo supernaturalis an & qua ratione sit crea-
 tura rationali naturalis. 750, 751, 752, 797, 798,
 799, 800, 801, 802.
 Beatus quis dicitur, & quis non? 685, 686, 791.
 805, 811, 823, 894.
 Beatus nemo qui non habet omnia quæ vult non
 tamen quisquis habet omnia quæ vult, idcirco
 est beatus. 633, 684, 685, 791.
 Sicut Beati omnia agunt ex amore boni divini; sic
 homo lapsus gratia destitutus, ex amore creature,
 660.

BEDA.

Beda cum Augustino sentit peccatum originale per
 libidinofam concupiscentiam propagari. 231.

BELLARMINVS.

Bellarminus Lovanii commemoratus tempore promul-
 gationis censure Apostolicæ. 667, 668.
 Eius iudicium de quibusdam propositionibus per
 censuram proscriptis. 667.
 Augustini sententiam de malitia omnium operum
 infidelium deserit. 563, 575, 576.
 Falsò imponit Augustino quod perpetuò fluctuave-
 rit de modo propagandi peccati originalis. 237,
 238.
 Eius hallucinatio de gratia primi hominis. 136.
 Item de perseverantia bonorum Angelorum. 169.
 Gratiæ sufficientem homini lapsò debita attri-
 buit. 760, 781.

BERNARDVS.

Bernardus, de modo propagandi peccatum originale
 per concupiscentiam, Augustino suffragatur. 232.

BONVM.

Bonum ex integra causa, malum ex singulis defecti-
 bus. 569.
 Bonum adversus bonum non pugnat. 842, 843, 844.
 Boni cupiditas ex Deo, cum non sit aliud quàm cha-
 ritas. 625.
 Boni possibilitas per peccatum primi parentis amissa,
 & quale sit illud bonum. 433, 434, 435, 436.
 437, 438, & seq. Item 494, 495, 529, 631, 632.
 Bonus actus moralis duo requirit, officium & finem.
 568, 574, 585, 595, 596, 597, 615, 618.
 De summo bono multiplex Philosophorum opi-
 nio. 598, 599, 600, 609, 615, 812.
 Summi boni appetitione beatitudo inchoatur,
 adeptione completur. 609, 749, 812, 951, 952.
 Omnia vitæ officia in ipsum referenda. 627.
 Summum

INDEX RER. ET VERB.

Summum bonum nemo nisi invitus amittit. 594.
 Summum bonum cum fine ultimo coincidit. 598.
 599. 600. 615.
 Vide beatitudo, finis, Plaro.
BRUTIUS.
 Brutus Romanus filios proprios occidi curavit. 604.
 Ista occisio etiam ex officio apparuerit honesta,
 ex fine tamen fuit vitiosa. 604.
 Finis iste non alius fuit nisi inanis gloria. 604.
BULLA.
 Bulla Pontificia Lovanij promulgata per prappositum
 Aftensem & Franciscum Toletum. 673.
 Quo anno id factum? 672.
 In Bulla damnantur propositiones quaedam, quae in
 rigore & proprio verborum sensu sustineri possunt.
 673. 674.
 Bulla à Neoter'icis per interpolationes vitiosa. 674.
 Multae propositiones in Bulla damnatae ab Augu-
 stino traduntur ut indubitatae. 668. 669. 670. 671.
 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678.
 Sextuplici censurarum genere propositiones in Bulla
 notantur. 673.
 Facultas Theologica Lovanensis petiit à Ponti-
 fice ut propositiones discerneret penes diversos gra-
 dus damnabilitatis. 673.
 Nonnullae propositiones in Bulla damnantur non
 propter falsitatem doctrinae, sed propter acrimo-
 niam censurae. 666. 667.
 Bulla non adversatur veritati doctrinae Augustinianae.
 173. 176. 673. 674. 678. 679.
 Injuriosi sunt in Augustinum qui propter censuram
 Bullae, violatae gratiae crimen ei impingunt. 179.
 Pontifices Bullam evadendo, partim eruditioni
 partim tranquillitati sacrum studuerunt. 475.
 978. 979.
 Hinc factum ut in Bulla proferbantur quaedam
 propositiones ut offensivae, non obstante earum
 veritate. 675. 978. 979.
 Bulla ab æmulis depravata per additionem particulae
 adversativae contra mentem Pontificis. 674.
 Bulla originalis Lovanij asseratur, ex cujus tenore
 manifestum est, recentiores adulterasse copias.
 673. 674.
 Idque in Scholis publicis à Ianfonio patefactum
 anno M. DC. XVIII. 673. 674.

C

CAMPI ELYSII.

Campi Elysi, locus beatitudinis obtinendae
 juxta Ethnicos Poetas & Philosophos. 795.
 799.

CASSIANVS.

Cassianus, naturalis seminis vicium asse-
 tor. 623.
 625.
CATO.
 Cato rigidi servator honesti appellatur. 333.
 Cato seipsum non ex fortitudine, sed ex impatentia
 & imbecillitate peremisse ostenditur. 821.

CAVSA.

Causa nequit effectum perfectiorem se causare. 198.
 199. 200. 311.
 Causa vitiosa vitiosam producit effectum. 219. 213.
 214. 215. 216. 226. 227. 228. 229. 230. 231.
COEVS, COECITAS.
 Coecus à non vidente qualiter differat? 312.
 Coecitas corporalis assimilatur ignorantiae invincibili.
 311. 312.
 Excoerati peccant etiam in eo quod vitare defectu
 scientiae nequeunt. 312. 313. 316. 472.
 Quomodo eorum peccata sint voluntaria. ibid.

CELESTINVS.

Celestini Papae elogium de Augustino & scriptis
 ejus. 35.
 Celestini anceps censura de quibusdam Augustini scri-
 ptis expenditur. 57. 58.

CELESTIVS.

Celestius Pelagij discipulus acutissimus & versutissi-
 mus. 483.
 Augustinum dilemmate urget, utrum naturae ne-
 cessitate an arbitrij libertate homo peccaret. 483.

Augustini responsio ad istud dilemma, 483. 484.
CERDON.

Cerdon haereticus Marcionis dogma amplectitur 941.
 Duos Deos comministrat, unum justum & bonum,
 alterum perversum & crudelem. 942.
 Occasio istius infami dogmatis elucidatur. 942.

CHARITAS.

Charitas alia perfecta, alia imperfecta. 777. 778.
 Charitas absque fide esse nequit. 533.
 Charitas sola vult bonum. 703.
 Charitas est gluten quo Deus ejusque justitia cordi-
 bus justorum unitur. 725. 726.
 Charitas est dilectio Dei propter Deum. 733.
 Est finis omnium preceptorum. 735.
 Charitatis preceptum obligat ad referendum omnia
 in Deum. 397. 398.
 Vade oratur illa obligatio? 398.
 Ab Essio refunditur in beneficia Christi redempto-
 ris, sed refellitur. 398.
 Qualis debeat esse ista relatio in Deum? 398.
 Non sufficit habitualis, sed necessaria est actualis
 expressa aut virtualis. 398.
 Inter laudabilem charitatem & culpabilem cupi-
 ditatem Augustinus medium non agnoscit. 517.
 518. 519. 520. 521. 531. 743.
 Charitatis auctio est cupiditatis diminutio: Charita-
 tis perfectio, cupiditatis nullitas. 396.
 Charitas est arbor bona, cupiditas arbor mala. 519.
 534. 547. 743.
 Charitas est radix omnium bonorum sicut cupiditas
 omnium malorum. 353. 354. 355. 361. 365. 519.
 522. 559. (736).
 Charitas nihil est nisi boni cupiditas. 541. 542. 733.
 Charitatis actum viribus naturae adscribit Pelagius.
 735. 736. 737. (17).
 Inter charitatem & fidem est mutua causalitas. 16.
 Charitas omnibus virtutibus imperat. 267.
 Charitas ab August. appellatur libertas, & cur? 640.
 Vide dilectio, cupiditas, voluntas.

CHRISTVS, CHRISTIANVS.

Christus ex vi suae conceptionis à peccato originali
 immunis, & cur? 217. 218. 219. 220. 229. 230. 245.
 272. 274. 235. 276.
 Christi anima si caret adversus spiritum concupiscenti-
 am, peccato non caridit. 276.
 Christus non potuit in statu pure naturae nasci. 879.
 Christus solus grandioris ætatis accessu in peccatum
 non est prolapsus, & cur? 879.
 Christus absque ignorantia illicite conceptus & natus,
 quia hæc præsupponit peccatum. 879.
 Christus non consuetudinem se cognominavit, sed ve-
 ritatem. 68.
 De Christi præputio offensiva concio auditores ve-
 hementer perturbavit. 673.
 Christus secularium scientiarum imperitus videri
 voluit, & cur? 16.
 Christus Evangelicam doctrinam non scripsit sed vi-
 ve vocis oraculo tradidit. 9.
 Christus an Abraham apparuerit, & an cum Jacob lu-
 ctatus? 29. 30. (statu. 227).
 Christus tribus tentationum generibus à diabolo pul-
 satus est commixtione maris & feminae procreari
 cur noluerit? 217. 218. 219.
 Christiani quam sedulo necessitatem gratiae tueri de-
 bent? 1. 2. 3. 4. 31.
 Solo nomine Christiani sunt qui viribus naturae
 ullum initium boni operis etiam moralis adstren-
 bunt. 584. 585.
 Vide Iesus, gratia.

CHRYSOSTOMVS.

Chrysostomus post Origenem Theologiae Graeciae
 Princeps. 48.
 Postiores Graeci ex ipso ut communi fonte docu-
 menta sua in Scripturam sacram derivarunt. 49.

CICERO.

Ciceronis sententia de beatitudine ardeat Augustino
 & Monice. 684. 685. 686. 703. 824. 825.
 Ciceronis Hortensius de laudibus Philosophiae Augu-
 stinum ad sapientiae investigationem incitavit. 47.
 684. 793.
 Ciceronis paradoxus de sapientia inclusio intra taurum

L. A. M. P. 171

TOMI SECUNDI

rum Phalaridis. 820. 821.

CIRCUMCISVS.

Circumcisus non circumcisus sed præputiarum generat. & cur? 262. 263.
Eo exemplo ostenditur iustos parentes procreate filios peccatores. ibid.

CONCEPTIO.

Conceptio libidinosa est necessaria causa transfusio- nis peccati originalis. 210. 217. 218. 219. 220.
An proles concepta absque pruritu libidinis, Deo miraculosè impediendo istum pruriturum, foret ob- noxia peccato originali? 264.
Doctrina de conceptione maculara Mariæ pertur- bavit Hispaniam; ideoque proscrip- ta est; non ut falsa, sed ut offensiva. 52. 673.
Vide concupiscentia; libido; originale peccatum.

CONCVBITVS.

Concubitus carnalis inter conjuges quando à peccato immundis censendus? 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 360. 405.
Extra spem proles generanda nunquam licitè ex- ercet; & cur? 337. 338. 339. 340. 341. 342. 360. 405.
Concubitus cum vetula infecunda, grävida, aut men- strata, semper illicitus; esto sit uxor. 342.
Si proles aliter quam per carnalem concubitus generari possit, non licet concumbere inritu proli: sufficienda. 343.
Matrimoniales tabule redargunt conjuges absque spe proli coeuntes. 337. 360. 363.

CONCVRSVS.

Concursus Dei concomitans à recentioribus quibus- dam appellatur gratiæ adiutorium; sed temerè. 136. 143. 335. 538.
Idque ut singulare genus gratiæ Adami innocenti & Angelis tribuisse videatur. 143.
Concursus Dei non præbetur creature in premium meriti; nec in poenam demeriti subtrahitur. 144.
Non impetratur si cædo nec amittitur si diffido. 144.
Pecato ad eum cuiuslibet volenti agere. 143. 144.
Tam est necessarius ad malè quam ad bonè agen- dum. 143. 539. 540.
Non reddit poenitentiam agendi robustiorem. 143.
Concursus supernaturalis tam est debitus agenti su- pernaturali, quam naturalis naturali. 144.

CONCUPISCENTIA.

Concupiscentia cuius speciei qualitas? 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 265. 266.
An ultra politicam qualitatem appetitus sensitivi includat effrenitatem? 250. 280. 281. 831.
Concupiscentia carnalis describitur. 248. 278. 279. 28.
Eam in paradysum ante lapsum Adæ, imò in car- lum invehunt Pelagiani. 78. 79. 220. 222. 831. 863.
Contrarium constanter tenet Augustinus. 79. 80. 81. 82. 155. (835.)
A Platonis & alij litteratis appellatur voluptas.
Est poena peccati. 81. 82. 86. 121. 197.
Concupiscentiam spirituales in paradysum inveh- unt Scholastici nonnulli, sed temerè. 81. 82.
Concupiscentia, etiam carnalis, aliqui motus in pa- radysos fuissent; sed omnes ita ordinati ut volunta- tis rationalis nutum nec præcederent nec excede- rent. 88. 221.
Concupiscentia à Pelagianis laudatur. 186. 830. 831. 832. 833. 824. 835. 836. 864. 903.
Concupiscentia usu intenditur. 250. 251.
Diffusivè remittitur. 251.
Concupiscentiam nostram in Deum ut auctorem, patri omnium refuderunt Pelagiani. 849.
Si esset ex Deo nobis inserta, non esset vitiosum ei consentire. 852. 853. 854. 855. 856.
Ejus motus, etiam indeliberati, sunt peccata. 844. 845. 846. 847. 848.
Sententia id negans ab Augustino vocatur insaniam. 845. 848.
Concupiscentia prostitutiones esse inimicissimas sa- pientie & Philosophiæ, agnoverunt Ethnici. 851.
Concupiscentia spiritalis appellatur malitia. 875.
Concupiscentia appetitus est homini naturalis, sed ejus effrenitas & rebellio est eidè violèta. 870. 875.
Id varijs exemplis & similitudinibus illustratur.

870. 871. 872.

Opposita obedientia & subiectio respectu appeti- tus superioris, est homini connaturalis. 869. 875a 876.
Concupiscentia & libido pro eodem usurpantur ab Augustino. 188.
Concupiscentia generantium est necessaria causa pro- pagationis peccati originalis, nec aliter quam per eam potuit propagari. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. & seqq. item 255. 263. 264. 830.
Nullus veterum, nequidem Pelagiani dubitarunt Augustinum sic sensisse. 218. 219. 220. 221. 222.
Concupiscentia malum à nuptiarum bono studio- sissimè distinguit Augustinus. 223. 224. 225. 226.
Concupiscentia cum reatu, apud Augustinum est pec- catum originale. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 196. 233. 234. 235. 236. 246. 273.
Concupiscentia per baptismum non tollitur actu, sed reatu. 188. 189. 202. 215. 245.
Sententia negans concupiscentiam esse peccatum originale, ab Augustino appellatur impia novitas; sua autem opposita, Catholica veritas. 234. 235. 236.
Concupiscentia que juxta Augustinum est peccatum originale, quid? 188. 233. 234. 235. 236.
An in carne an in anima resideat. 188. 270. 271. 272.
Concupiscentia motus ab Augustino describitur, de- siderium peccati. 188. 274. 279. 323. 332. 843. 844. 845. 846. 847. 848.
Item desiderium bonorum temporalium; five in- clinatio anime ad fruendum inferioribus. 401. 402.
Cur Augustinus in concupiscentia potius constituerit peccatum originale quam in aliquo eorum in qui- bus à Scholasticis constituitur, cum nihil horum latuerit eum? 196. 197. 198. 199. 200.
Concupiscentia ab Apostolo passim vocatur peccatum. 82. 236. 237. 238. 250. 330. 446. 455. 464. 658. 879.
Ab Augustino appellatur lex peccati, idque phrasè Apostolica. 213. 214. 218. 230. 246. 330.
Item morbus. 858.
Peccatum 201. 229. 330. 331.
Contagium. 246.
Malum. 227. 235. 246.
Vinculum mortis. 201.
Affectionalis qualitas. 249.
Consuetudo carnalis. 250. 314. 320. 651.
Iniquitas. 437. 438. 439.
Consuetudo natura inlicita, naturalis, in naturam versa. 250. 318. 419. (320)
Varia alia ejus nomina recensentur. 317. 318. 319.
Concupiscentia est habitus & fructus diaboli. 202.
Est vestigium peccati. 320.
Vitiu cui consentiendo peccatur. 414.
Vulnus inflatum, quo dum bonè etiam vivimus, claudicamus. 214.
Mater & filia peccati. 330. 331. 332.
Non est ex Deo sed ex mundo & diabolo: Nec pos- test à Deo inferi. 227. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850.
Quam late se extendat: quo d ejus objectum, & qui actus? 266. 320. 321. 322. 401. 402.
Cur potius in hominibus quam in bestijs vitiosa? 849. 850.
Crescente charitate decrevit. 297.
Est supplicium, & quidem inter temporalia gra- vissimum. 317. 420. 848.
Caret oculis discretivis. 847.
Ejus trimembris divisio in concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, & superbiam vitæ, expenditur. 323. 324. 225. 326. 353. 360. 542.
Omnia peccata hominis lapsi ex aliquo horum nascuntur. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 497. 503. 828.
Idque docet Augustinus & alij Doctores tam vete- riores quam recentiores ipso. 415. 416.
Concupiscentia, que est lex peccati; lex justitie ve- rat obedire. 330.
Præceptum non concupiscendi, est juris naturalis, & latissimè patens. 307. 308. 309. 310. 503.
Post concupiscentias ire; quid? 329. 412. 413. 414.
Con-

INDEX RER ET VERB.

Concupiscentia à qua causa Adamo & posteris in-
 dita? 285, 266.
 Concupiscentia carnaliter transfusa in prolem, quo-
 modo in animam transfusa reatum culpæ? 271.
 Si per Deum habitualis concupiscentia in generati-
 vibus exsangueretur, non transfunderetur in pro-
 lem originale peccatum, 269.
 Secus sciendum si merè impediretur actualis
 ejus habitus permanentis, delectatio, 264.
 Per concupiscentiam propagari peccatum originale
 non dicit Augustinus sed vereres communitè om-
 nes senserunt, 259, 270, 271, 272, 281.
 Eam sententiam Augustinus appellat Catholicam
 veritatem, 274, 275, 281, 280.
 Concupiscentiam individue combatitur pudor confu-
 sionis, & cur? 857, 858, 859, 860, 869.
 Si aliter quam per concupiscentiam propagetur
 peccatum originale, Augustinus in vanum contra
 Iulianum decertavit, 222, 223.
 Item Ecclesia non nisi falsiter de Pelagianis
 triumphavit, 225, 226, 227, 228.
 Concupiscentia est radix corruptionis in semine ge-
 nerali, 259, 260.
 In semine habitus licet delitescit, & in ejus emissio-
 ne sese prodit, 259, 260, 263.
 Concupiscentia cum sit de rebus mali, non potest
 non esse mala, 844, 845, 846, 847, 871, 872.
 Argumenta Iuliani pro patrocinio concupiscentie
 perscrutantur, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839.
 Concupiscentiam nec bonam esse, nec à Deo inieri
 posse adversus Iulianum ostenditur, 838, 839, 849,
 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850.
 Ejus natura & proprietates ex mente Iuliani ex-
 penduntur, 820, 821, 822.
 Conflatus Augustini cum Iuliano in duobus potissi-
 mum versabatur, & quam illa? 833, 834, 835,
 836, 837, 838.
 Vide, Augustinus, libido, natura pura, originale
 peccatum, Pelagianis, 892, 893.

CONSCIENTIA.

Conscientia scientiam includit, 393, 394.
 Conscientiam ab Augustino attribui parvulis, men-
 tiuntur Iulianus, 194, 206.
 In conscientia alicujus esse, apud Augustinum,
 quid? 294.
 Conscientie remorsus & tortura est pedisequa culpæ,
 & gravissima pena, 891, 892, 893.
 Ejus molestia fuit quibusdam causa mortis, 892.
 Est utilis stimulus ad respiciendum, 891, 892, 893.
 Eo remorsu per cauterialem stuporem extincto,
 desperatum est de salute & respicientia, 893.
 Conscientie stupor & callus est gravius supplicium
 quam remorsus, 892, 893.
 CONSVETUDO.
 Consuetudo inverteata ab Augustino appellatur ne-
 cessitas, 634, 651.
 Consuetudo est altera natura, 250, 251, 258, 268,
 314, 476, 664, 876.
 Consuetudo perinde ac habitus parit actus similes
 ijs quibus genita est, 331.
 Consuetudini pravæ vim necessitandi attribuunt Pe-
 lagiani, non satis consequenter ad sua capitalia
 dogmata, 137, 221, 222, 465, 466, 478, 479.
 Christus noluit cognominari consuetudo, sed veritas,
 68.

CONTAGIUM.

Contagium quid? & unde sic dictum? 246.
 Contagij vocabulo libenter utitur Augustinus tra-
 ctans de propagatione peccati originalis, & cur?
 246, 247.

CORNELIVS CENTVRIO.

Cornelius Centurio ante instructionem à Petro ac-
 ceptam habuit veram fidem, 563, 564, 565.
 Si absque fide exercuisset opera misericordie, pet-
 ra non placuisset sed displicuisset Deo, 545, 546,
 550, 551, 556, 557, 563, 564, 565, 580.
 A quibus didicit fidem unius Dei? 565.
 Ante instructionem Petri non habuit fidem Christi
 ademptoris jam pro humana salute crucifixi, 565.

CORNELIVS A LAPIDE.

Cornelius à Lapide concupiscentiam spiritualem pro-
 roplassit ante lapsum falso affingit, 82.
 Augustinum fœdicia citatione pro se allegat, 82, 83.
 De grata peimi hominis graviter hallucinatur, 136.

CREATURA.

Creatura nequit se meliorem reddere quam à sue
 Creatoris condita fuerit, 777.
 Creatura in tantum vitiosa, in quantum à sui Creatoris
 arte deviat, 207, 697, 736, 775, 851.
 Quænam sit illa ars Creatoris? 756, 757.
 Creatori imputandum quicquid à creatura fieri no-
 dit est, 757, 775, 778, 779, 785, 826.
 Creatura Creatoris sui imitatrix & amula, 102.
 Creatura dominatur amanti se inordinatè, 101.
 Creatura amor magna miseria, frustio major miseria,
 895.
 Creaturæ sanctitas, justitia, & rectitudo, est chari-
 tas, 197.
 Vide, amor, dilectio, natura.

CVPIDITAS.

Cupiditas quid? 353, 354, 355, 356, 375, 517, 518, 534.
 Cupiditas boni non est aliud quam charitas, 541, 542,
 703, 736.
 Cupiditas & charitas carent medio, 355, 517, 518, 534,
 743, 744, 745.
 Cupiditatis obiectum quam amplum? 356, 357, 358,
 516, 517, 518.
 Cupiditas moderationem non recipit, 361.
 Cupiditas omnia peccata complectitur, & sola culpæ
 tur in sacra Scriptura, 352.
 Cupiditas preiur, voluptas subsequitur, 365.
 Cupiditas & voluntas apud Augustinum qui differ-
 rant? 640.
 Cupiditas est omnium malorum radix, 353, 354, 355,
 361, 362, 519, 522, 554, 743.
 Cupiditas charitati adversatur, & ejus decrementum
 est charitatis augmentum, & contra, 251, 352.
 Cupiditas triplex, voluptatis, excellentiæ, & spes-
 faculi, 326, 327.
 Vide, amor, charitas, libido, peccatum.

CVRIOSITAS.

Curiositas quid, unde oritur, & quod ejus obiectum?
 325, 359, 360.
 Christianis Theologis summo perè vitanda, 17, 14, 15.
 Curiositas experientiæ libidinem quoddam egit in
 præcipitum, 325.
 Vide libido.

CYNICVS.

Cynici unde sic appellati? 862.
 Cynici, libidinis intrepidi patroni, 862.
 Pelagianorum libidinis patrocinantium prodromi,
 862.

CYPRIANVS.

Cyprianus ab Augustino magnoperè laudatur, 859.
 Ejus aurea sententia de consuetu carnis adversus
 spiritum, 839, 840.
 Cyprianus ante Augustinum scripserat de unitate
 Ecclesie, sed ab Augustino postmodum de eadem
 scribente multis paralogis postergatus est, 30.
 Cypriani lucubratio de Ecclesie prerogativis ambro-
 nio similis Augustini, fortui perfecta, 30.
 Cypriani & aliorum veterum dogma de apparitioni-
 bus verbi divini in lege naturæ & Moylica, Aia-
 nimum genuit, 29.
 Ab Augustino in libris de Trinitate refutatur, quos
 ne auctoritati veterum præsumptuosè præjudicari
 videretur, diuturno tempore suppressit, 29, 30.
 CYPRIVS REX.
 Cyprius Rex mirabilem praxim procreandi formosæ
 proles excogitavit, 255, 256.

D

DELECTATIO.

Delectatio sensitiva cuiusvisque sensus pro-
 pter seipsam expectari nunquam potest licite,
 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 342, 345,
 346, 601.
 Delectatio præsupponit cupiditatem seu desiderij
 rium, 365.

Delectatio

Delectatio liberosa instituta est a natura propter concubium, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

DELECTATIO LIBEROSA INSTITUTA EST A NATURA PROPTER CONCUBIUM, ...

Hinc ex eo quod actus noster dicatur donum Dei, non recte colligitur quod sit undequaque honestus. 566.

Deo adscribenda bona talenta etiam naturalia. 570.

Deus sicut est fons nostre beatitudinis, ita & fons ac terminus omnis nostre appetitionis. 618.

Deo uti semper est vitium. 651.

Deus solus est fini creatura rationalis. 687. 740. 951. 951.

Dei dona sunt duplex generis: alia que legitimis hincibus reservantur, alia que concubinaris filijs proficiuntur. 570.

Deus si non gratis amatur, non recte nec fructuose amatur. 731. 732. 733. 734.

Deus an & quali er per natura vires cognoscibilis. 740. 748.

Deus sui naturaliter recusat in se, ut semper faciat quod se delectet. 780. 86.

Hinc ex parte inque inconvenienti quantumvis exiguo respectu divina perfectionis, sequitur absoluta impossibilitas. 780.

A Deo recedere non foret creatura vitiosum, nisi Deo adherere esset connaturale eidem. 751. 752. 753. 754. 755. 756.

Dei iustitia non patitur creaturam absque pravia culpa privari casto sui creatoris amore. 751. 762. 763. 764. 765.

Deus non capitur nisi diligendo. 690.

Deum solum diligere ad colere, indispensabili lege obstringitur creatura rationalis. 840.

Deus est veritas prima est incommutabilis, a quoque dilectio veritatis ab Augustino incelsata, est ipsissima Dei dilectio. 694. 695. 696. 712. 714. 715. 716. 717. 718. 749.

Dei iustitia non patitur creaturam rationalem absque sua pravia culpa micetis acri. 685. 746. 801. 802. 803. 804. 881. 882. 899. 900. 914. 915. 916. 917. 918. 935. 936. 937. 938.

Hinc talia & horrenda est Neotericorum quorundam sententia, Deum ratione supremi domini posse pro libitu creaturas innocentes aternis supplicijs affligere. 242. 884. 970. 971. 972. 973.

INDEX RERVM ET VERBORVM

DIABOLVS.

Diabolus est spiritus immundus appellatus? 393.
 Diabolus terrenarum cupiditatum auctor & princeps, & ob id princeps & rector huius mundi dicitur. 439.
 Ejus potestas in peccatores quanta? 439. 440. 441.
 Cur non plene utatur sua potestate in impios? 439. 440. 441. 442.
 Etiam plenissime ea uteretur, maneret nihilominus in peccatoribus libertas ad peccandum sufficiens. 442. 443.
 Diabolus non habet libertatem contrarietatis ad bonum & malum, uti nec illi damnari. 458. 473. 477. 478. 484. 633. 646. 658. 664.
 Diabolus minus liber ad bonum quam homo viator gratia destitutus, & qua ratione? 494.
 Diabolus continuo peccando non demeretur, nec supplicia sua aggravat, & cur? 664.
 Diabolus protoplastos ad peccandum induxit suadendo, non necessitando aut cogendo. 659.
 Diabolus per Evam tentavit & vicit Adamum, & per inferioris partis concupiscentiam tentat hominem lapsum. 129. 130. 200. 202. 213. 410. 411. 412. 413.
 Cur non diabolo tentanti nec mulieri blanditijs pellicenti, sed libero Adami arbitrio adscribatur pravatio Adæ? 156. 419. 422.
 Diabolum tentante vicisset Adamus si in Dei adiutorio fiduciam collocasset. 129. 130. 142.
 Ad istam fiduciam elicendam necessarium ei fuit adiutorium gratie sine quo non. 129. 130. 180.
 Diabolus Adamum prosterneudo, posteros universos fecit sibi vernaculos. 200. 201. 202. 213. 439. (351)
 Diaboli pompæ quibus in baptismo abrenunciamus, quid? 350.
 Diabolus mediante carne quam primo possidet, dominium suum in animam hominis extendit. 277.
 Vide, Adam, Angelus, concupiscentia, libido, peccatum.

DILECTIO.

Dilectio omnis aut est fructus aut usus. 399. 400.
 Dilectio proximi à Deo præcepta, usulne sit an fructus? 399. 400. 401. 402. 617.
 Dilectio sui ipsius non propter Deum, odium potius est quam dilectio. 399. 400.
 Cur Deus non expresserit præceptum diligendi nos ipsos perinde ac præceptum diligendi Deum aut proximum? 399. 400. 401. Tanto magis homo seipsum diligit quanto magis per humilitatem obliviscitur sui. 400.
 Dilectio Dei est unica vera & solida iustitia hominis. 196.
 Dilectio Dei nunquam pellitur nisi dilectione creature. 197.
 Dilectio Dei & proximi, legis plenitudo est. 400. 401. 587. 712. 713.
 Dilectio Dei ex toto corde, tota anima & tota mente, elucidatur. 400. 401. 402. 421. 617. 618.
 Præceptum diligendi Deum super omnia, an & qualiter homini naturale? 747. 748. 749. 750.
 Dilectio proximi non propter Deum, peccatum est. 408. 617.
 Inter proximos maxime iubemur diligere propinquiores. 408.
 Dilectionis præceptum nequit per actum undecunque malum impleat, etiam quoad substantiam præcepti. 659.
 Sola dilectio est verus Dei cultus. 690.
 Dilectionis Dei divisio in naturalem & supernaturalem à Philosopho Scholasticis confecta, ab Augustino nunquam excogitata. 692. 701. 727. 728. 729. 730. 733. 768.
 Ea divisio assimilatur divisioni motus lapidis sursum, in motum naturalem & supernaturalem. 733.
 Dilectio Dei in beatificam fruitionem directe tendit, sicut sagitta in suum scopum. 789.
 Dilectio Dei est charitas: dilectio creature cupiditas. 743.
 Dilectio Dei excedit viros nature, etiam juxta Ethnicos Philosophos. 740. 741. 742. 743.
 Quicquid sit ab homine absque gratuita Dei dilectione, viciosè sit, & peccatum est. 735. 736.
 Dilectionem Dei castam viribus nature possibilem astruit Pelagius. 735. 736. 737.
 Qualis sit ista dilectio quam Pelagius nature viribus adscribit, naturalis an supernaturalis? 737. 738. 758.
 Dilectio Dei casta si per nature vires exerceri potest, gratis mortuus est Christus. 737. 738. 745.
 Dilectio Dei casta potest reperiri in peccatoribus fidelibus ad iustitiam accedentibus. 736.
 Dilectio veritatis ab Augustino deprecata, est ipsissima Dei dilectio, & illa veritas est ipse Deus. 695. 696. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 749.

Sine dilectione casta incommutabilis veritatis nemo potest esse sapiens, prudens, iustus, fortis aut temperans. 695. 696. 741. 749. 775. 776.
 Separatio ab ista veritate est distorta, perversa, & peccaminosa voluntas. 696. 715. 716.
 Dilectio iustitiae ab Augustino deprecata quid: quom necessitaria ad bene agendum, & an ad excruciam illam sit necessaria gratia? 698. 699. 700. 701. 702. 703. 713. 714. 715. 716. 727. 718. 719. 769.
 Voluntas ea carens non solum mala est, sed pessima. 701. 702. 715. 716. 758. 769.
 Dilectio iustitiae est legis operatio. 699. 728.
 Dilectio Dei nisi sit gratuita non est casta, recta, vel fructuosa. 731. 732. 733. 734.
 Absque gratuita Dei dilectione nullum datur opus vere pietatis. 734. 747. 759.
 Ad Deum gratuito diligendum necessarium est gratie celestis auxilium. 732. 733. 734. 735.
 Dilectio & contemplatio Dei à Christianis appellatur vitæ eterna, & regnum caelorum. 797. 801.
 Non potest negari creature innocenti & adeoque sitis pure nature ex eo capite impossibilis est. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804.
 Vide, Amor, Augustinus, Deus, gratia, natura.

DIOSPOLITANA SYNODVS.

Diospolitana Synodus adversus Pelagium indicta. 288. Definit ignorantiam etiam invincibilem subiacere peccato. 288. 289.
 Ejus iudicium ab Augustino approbatur. 289.
 Ejus mendosus textus emendatur. 288. 289. 290.

DIVITIAE.

Divitiae omnium cupiditatum satellites. 328.
 Divitiarum cupiditas vocatur avaritia. 358. 361. 609.
 Divitiae expetuntur ut serviant cupiditati carnis, aut otiosae aut ambitioni seculi. 328.
 Hinc amor divitiarum nunquam est primus, sed semper prius res amorem presupponit. 328.

DIVOMACHVS.

Divomachus & Calliphon philosophi, voluptatem carnalitate coniungentes, Stoicismum cum Epicureismo perniciter 362. 609.
 Hominem cum bellua jungendo scyllzum bonum elucet. 362.
 Eorum dogma amplexus est Iulianus Pelagianorum auctor nanus. 362.
 Eidem dogmati adherere convincuntur Scholastici interpres qui mediocritate vitiorum contenti sunt. 362.

DOLOR.

Dolor quid, & unde nascatur? 392.
 Dolor amissi boni, est testis amati. 382. 392.

DOMINIVM, DOMINARI.

Dominij ratio in quo sita? 437.
 Dominium carnalis concupiscentiae in voluntatem gratiae destitutam tollit omnem libertatem bene agendi. 437. 438. 439. 440.
 Dominium diaboli in Adam & posteros post primam de ipsa portatam victoriam astruitur. 200. 202. 213. 439.
 Dominari alicui, quid? 437.
 Vide, amor, diabolus, concupiscentia, libertas.

E

ECCLESIA.

ECCLESIA supra petram à Christo fundata. 66.
 Est columna veritatis, cum qua quisquis non colligat, dissipabitur. 66.
 Ecclesiae iudicio auctor seipsum & sua scripserit humiliter submittit. 66. 682.
 Ecclesia semper manet aequè infallibilis. 66. 67.
 Hinc non magis falli potuit tempore Augustini & inde usque ad aetatem Scholasticorum, quam iam. 65. 66. 67. 674. 675. 978. 979.
 Ecclesia an & qualiter errare possit? 66. 67. 68.
 Ecclesia non solum eruditioni, sed & paci fidelium invigilat. 674. 675. 978. 979.

Hic subinde profertur propositiones, propter offensiones quas generant, nihil præjudicando earum veritati 675. 978. 979.

Ecclena per Augustinum mirè illustrata. 30.
Ecclena Carolica à Pelagiano agnominatur Babylon 437. 479.

ÆTHIOPS.

Aethiops ex accidenti, sed in naturam quodammodo verso, niger 252. 268.

Colorem suum in prolem cum semine transfundit. 248. 257. 258. 268. 269.

Ex ea coloris transusione illustratur transusio peccati originalis per concupiscentiam, ibid.

Vide, peccatum originale.

EFFECTVS.

Effectus nequit esse praestantior sua causa, 198. 200. 311.

Effectus vitiosus non nisi à vitiosa causa procedit, 212.

215. 214. 215. 216. 226. 227. 228. 229. 230. 231.

EFFRÆNITAS.

Effrænitæ appetitus concupiscentibus, consistit in gratiæ recitibus vacuitate, 252.

An concupiscentia eam includat, 249. 250. 251. 252. 253.

280. 281.

Reddit concupiscentiam in homine vitiosam, que in brutis non est vitiosa, 850. 870.

ELECTIO.

Electio medijs ob finem extrinsecum non est in rigore amor 349. 350.

Ab Augustino appellatur electio transitoria, 595.

Vide, amor, finis, electio, mansuetudo.

EPICVRVS, EPICVRÆI.

Epicurus finem boni in voluptate constituit 362. 424.

399. 600. 603. 612.

Virtutes facit voluptatis ancillas 600. 601.

Eius dogma ab Augustino appellatur, horribilis turpudo, 601.

Vi Epicureis pudorem incuterent Stoici, voluptatem in regia tella ancillancibus virtutibus depinxerunt, 601. 611.

Epicurei sicut finem boni in voluptate, ita finem mali in tristitia & dolore constituerunt, 605.

Epicurei tanquam humi repentes corpore suo fruendum censuerunt, contemptis superioribus, 612.

Eorum dogma refertur, & ut pudendum ac porcinum resellitur, 612. 613.

Parum ab eorum dogmate distant Philosopho scholastici qui vitiomum mediocritate contenti sunt, 362.

Vide, Divomachus, finis, Stoici.

ERROR, ERRARE.

Error tam in magnis quam in parvis semper malus, 14. 880.

Errare invitum, non est natura hominis insituti, sed pena damnati, 304. 364. 472. 880.

Error est pena nimis curiositatis, 14.

Errorumque invincibilis juris naturalis, non excusat à peccato hominem lapsum, 306. 307. 308. 309. 319.

316. 875. 876. 877. 878.

Errare quid? 880. Vide, ignorantia, peccatum.

ESTIVS.

Estiv halucinatio circa radicem ex qua oritur obligatio referendi omnia in Deum, refertur & resellitur, 398.

Vide, charitas.

EXCÆCATIO.

Excæcatio unde nascitur? 394.

Excæcatio cum sit pena peccati, non excusat subsequenter peccata, 315. 316. 472.

Hinc concluditur, ignorantiam etiam invincibilem in seipso, non excusare subsequenter peccata, ibid.

EXORCISMVS.

Exorcismus & exufflationes baptismales ad quid adhibeantur? 202. Vide Baptismus.

EVANGELIVM.

Euangelium non nisi post Christi ascensionem in scriptum redactum, & cur? 9. Vide, Christus.

F.

FACINVS.

Facinus & flagitium qui differant? 328.

Facinus est flagitij filia, 328.

In facinoribus ira, in flagitijs libido collocatur, 328.

FAMES.

Fames & sitis à statu innocentie abessent, 93. 94.

FIDES.

Fides charitatem accendit & charitas vicissim fidem exulscirat, 16.

Fides credit quod ratio non assequitur, 247.

Fides div. na est initium omnis boni operis, 442. 454.

533. 543. 660.

Ante fidem, arbitrium non est liberum ad faciendum bonum, 457. 475. 533. 555. 559. 560. 580. 660.

Nullum opus bonum, etiam moraliter, absque fide fieri potest, 497. 498. 499. 500. 501. 502. 512. 515. 529. 660.

Hinc omnia opera infidelium sunt vera & propria peccata, 543. 544. 559. 560. 585. 586. 587. 627. 628. 629.

630. 828.

Possunt quis absque fide, saltem velle operari bonum si non periret? 458. 482. 501. 502. 572. 573.

Augustinus ut certissimam doctrinam docuit, absque fide divina nullum opus bonum quantumvis naturale fieri ab homine posse, sed omnia infidelium opera esse peccata, 627. 628. 629. 630.

Idem sentiunt alij Patres, 591. 592. 593. 594.

Concilium Araucanum ipsam deminuisse ostenditur, 629.

Solvuntur objectiones ex quibusdam verbis Augustini de sumptu, 563. 564. 565. 566.

Fides est directrix necessaria cuiusvis intentionis honeste, 512. 546. 552. 557. 619.

Hinc omnia opera infidelium ex circumstantia pravi finis seu carentia debite intentionis viciantur, 558.

619.

Mera fidei absentia sufficienter viciat opera infidelium, 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560.

Absque fide nequit esse charitas, de cuius radice quicumque fructus non surgit, vitiosus est & infectus, 533. 543. 544. 545.

Fides est divina gratiæ donum & beneficium, 536. 737.

Fides in Christum redemptorem est necessaria ad salutem, 563. 564. 565. 619.

Non est tamen necessaria ad exercenda opera pietatis & meritoria, sed sufficit fides unius Dei, idq; ostenditur exemplo Cornelij Centurionis, 563. 564. 565.

Absque fide nulla vera virtus aut vera virtutis operatio, 619.

Hinc Philosophorum virtutes sunt vera vitia, non nisi virtutis imagine palliata & larvata, 581. 582. 583.

584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 603.

604. 605. 827.

Fides tam quoad initium quam quoad progressum & perfectionem ex Deo est, non ex nobis, 536. 737.

Fidei vis impetrandi & merendi expenditur, 562. 563.

Fides qua creditur prout oportet, nequit absque charitate saltem inchoata & imperfecta repetiri, 737. 738.

Fides que non per amorem veritatis, sed per timorem supplicij operatur, non est laudabilis, sed culpabilis, 469.

Vide, Augustinus, charitas, electio, finis, gratia, infidelis, Philoophus, virtus.

FINIS.

Finis & officium in quo is opere spectanda & discernenda, & quomodo inter se differant? 371. 372. 408.

510. 511. 574. 586. 595. 596. 597.

Finis operantis à fine operis discernendus, 376.

Finem operantis in creatura consistere, semper est mortale delictum, secus de fine operis, 376. 377. 378. 386.

Finem ultimam operis in creatura constituit quisquis peccat, etiam venialiter, 374. 475. 376.

Finis prestiturus regular media, 403. 512. 513.

Finis ultimas creature rationalis, est solus Deus, 368.

587. 589. 616. 688. 749. 750. 830.

Idque agnoverunt Philosophorum nobilissimi, 739. 740.

An Deus ut clarè videndus possit dici finis ultimus naturalis creature rationalis, & quomodo cum absq; supernaturali gratiæ auxilio obtineri nequeat? 750.

751. 752.

Deurne in homine appetitus naturalis respectu finis ultimi quem absque gratia consequi nequit? 750.

751. 752. 809. 810. 811. 812.

Vu 2

finis

INDEX RER ET VERB.

Finis diviso in finem *qui* & finem *cui*, expenditur: & resolvitur quaestio, si sit haecum sit principalior? 422, 423, 427.

Finis amantis fruendique dominatur, & qua ratione? 97, 98, 101, 383, 515, 595, 600, 601, 602.

Solus finis est objectum amoris in rigore, 393, 404, 607, 610.

In finibus & medijs nequit dari processus in infinitum, 743, 744, 759.

Finibus non actibus pensantur officia, 562.

Finis debiti absentia vitia omnia opera infidelium, 558.

FLAGITIVM.

Flagitium proceat facinus, & quomodo huc differant? 328.

FLERE, PLETVS.

Flere sanã mente, multo facius quam alienata mente ridere, 822.

Fletus vitam hominis inchoat: gemitus finit, 883, 915, 926.

Fletus parvulorum nascentium & gemitus decrepitorum morientium, indices sunt gravis iugis filijs Ade impositi, 915, 916, 917, 918.

FLORENTIVS CONRIVS.

Florentius Conrivs Tuamensis in Æbernia Archiepiscopus, De panis parvulorum sine baptismo decedentium scripsit accuratum opusculum, 428.

Clarissime illi ostendit quam procul ab Augustino defleant, qui vel naturalem beatitudinem vel immunitatem à pena sensus, parvulis absque lavacro morientibus, benigne magis quam sapienter promittunt, 428.

Eò ab auctore remittitur Lector pro indagandis panis peccati originalis in futura vita, 428.

Quamvis in principali causa quam susceperat expendendam, Augustini mentem feliciter affectus sit: de quibusdam tamen incidentibus circumstantijs hallucinatus fuisse ostenditur, tenuissimè, 428.

FORNICATIO.

Fornicatio spiritualis in quo consistat? 561, 562.

Fornicans spiritualiter à Deo, nequit habere corpus verè pudicum, & cur? 561, 580, 583, 629.

Fornicatio spiritualis ab Augustino specialiter usurpatur pro idololatria: generaliter comprehendit omnem corruptionem casto amori celestis sponsi contrariam, 561.

Vtrovis modo sumatur, ostenditur non posse cum ea consistere vera pudicitia corporalis: & quid habere corpus verè pudicum? 561, 562.

FORTITVDO.

Fortitudo sanitatem comitatur: pusillanimitas egreditur, 119.

Omissio sui-ipsius non est actus fortitudinis, sed pusillanimitatis, 821, 822.

Idque ostenditur exemplo Catonis, quem non honestas turpia præcavens, sed infirmitas adversa non sustinens in seipsum atrox, 821.

FRVCTVS.

Fructus subiacet Dominio eius qui fructus est possessor, 200, 201, 202, 213.

Hinc diabolus parvulos tanquam fructus sui (hoc est libidinis) fructus, æquo possidendi jure retinet mancipatos, 200, 201, 202, 203, 213.

Hinc rursus diabolus subjugando protoplastum, posteros omnes fecit sibi venaculos, 200, 201, 202, 203, 213, 439.

Fructus nequit esse melior arbore proferente, 198, 200, 212, 213, 214, 215, 216, 226, 228, 230, 231, 439.

Fructus nullus creaturæ rationalis potest esse bonus nisi de charitatis radice consurgat, 537.

omnes fructus cupiditatis, utpotè arboris male, mali sunt: omnes fructus charitatis, utpotè arboris bonæ, boni sunt, 519, 520, 534, 547, 743.

FRVI, FRVITIO.

Frui & uti quid, & qui differant? quid item fructio & usus? 98, 99, 331, 366, 367, 368, 369, 376, 377, 401, 609, 614, 616, 677, 684, 749, 792.

Frui utendis & uti fruendis, est totius humanæ vite perversitas, universa peccata complectens, 369, 370, 371, 372, 395, 408, 510, 609.

Fruendis uti, non tam uti quam abuti est, 395.

Frui & uti in deliberatè operantibus caret medio, 37.

Fruens utendis nequit isdem uti, & cur? 394, 395.

Fruendum solo Deo: utendum creaturis universis, 367, 368, 369, 370, 371, 374, 384, 404, 503, 520, 609.

Fruiti creaturæ semper est vitiosa, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 384, 404, 511, 512, 515, 534, 609.

Eius rei ratio redditur, 382, 383, 384, 385.

Fruiti creaturæ, æternæ & indispensabili lege prohibita est adeoque intinsecè mala, 369, 370, 401, 403, 404, 405, 609.

Omnis amor creaturæ non relatus in creatorem aut virtute, fructio est & non usus: adeoque vitiosus, & lege æternæ veritus, 362, 363, 368, 369, 370, 371, 509, 510, 511, 512, 515, 534, 557, 600, 609, 769.

Fruitionem creaturæ comitatur caritas, 393.

Fruiti caret tranquillitate quoties caret securitate, 393.

Fruiti est delectatio amoris, 36.

Fruiti est finis amandi, & amor initium fruendi, 355, 356, 365, 366, 367, 377, 392, 789.

Fruiti non tam est amor, quam fructus amoris, 366, 367.

Fruiti sui, superbi est: Fruiti aliarum creaturarum vitiosa cupiditas, 618, 743.

Fruiti sui respondet amori sui, uti & fruiti Dei amoris Dei, 355, 789.

Fruiti pro objecto habet beatitudinem objectivam sive veram sive apprehensam, 368, 401, 515, 609, 616, 684.

Fruiti ad beatitudinem necessaria profors est, 791, 792.

Fruiti absque dilectione subsistere nequit, 792.

Fruiti & usus, dilectionem plene participant, 399.

Amor virtutis propter seipsam non est usus sed fruiti, adeoque vitiosus est si in creatorem non referatur, 602, 605, 606, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 723, 820, 821, 822.

Fruiti hominis in Deo, non tam hominis quam Dei fruiti est, adeoque licita & laudabilis, 403, 403.

Vide, amor, charitas, cupiditas, beatitudo, finis, peccatum, Stoici.

FVLGENTIVS.

Fulgentius Augustini discipulus, & Augustinianæ doctrinæ sectator ac propugnator, 106, 116, 119, 127, 140, 230, 274, 579, 691.

G

GARASSVS.

Franciscus Garassus Philosophicis principijs plus æquo insistentem Theologicam veritatem temerè labefecit, 89.

Mortalitatem in paradysum secluso protoplastorum lapsu invenit, 89.

Ejus exorbitatio retunditur, 89.

GELASIVS.

Gelasius Papa de propagatione peccati originalis per concupiscentiam susfragatur Augustino, sicut & alij patres antiquiores & recentiores ipso, 230, 231.

Transfusionem peccati originalis illustrat accommodato exemplo transfusionis macularum in agnos Laban ex vehementi apprehensione variegatarum virgarum tempore conceptionis matris objectarum, 231, 232.

GENVS.

Genus à Porphyrio usurpat pro origine, 830, 831.

à Iuliano specificante conditiones & attributa concupiscentiæ libidinose, eodem modo usurpat, 830, 831.

GRATIA.

Gratia impositat carentiam debiti, non tamen undecunque provenientis, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788.

Gratia Christi, fundamentum Christianæ religionis, 31.

Ea sub.

TOMI SECUNDI.

Elisbara, vita, passio & resurrectio Christi evanescent. 434, 434, 481, 73, 745, 867, 868, 881.
 Quam sedulo ejus conversationi ac defensionem ad vigilare debent Christiani. 1, 2, 3, 4, 31.
 Augustino ita illustrata, ut ob id mererit Angelas gratie cognoscant. 54.
 Gratia & predestinationis ab Augustino patefacta, hinc ac mysterium incarnationis à Joanne Evangelista, penit ac mysterium incarnationis à Joanne Evangelista, 54.
 Nam minus vite conversatione ab Augustino est expressa gratia, quam scriptura. 43, 44, 45, 46.
 Gratia merito tum fuit necessarium Angelis & protoplastis innocenti ad se severanda. 71, 78, 125, 126, 127, 128, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 157, 154, 157, 163, 167, 168, 180.
 Nam ad evadendos singulos actus honestos. 127, 128, 129, 131, 152, 154.
 Gratia ad vincendas singulas tentationes. 129, 130, 180.
 Sine sua culpa certè non est nisi cetero adjutorium denegarum. 131, 145, 183, 187, 189.
 Gratia enim illud non fuit modò habituale, sed & actuale. 136, 137, 138, 139, 140, 145, 146.
 Quam illa à gratia hominis lapsi, qui differat? 149, 153, 154, 155, 156, 157, 168.
 Gratia necessitas assimilatur necessitati luminis ad videndum, hinc ad virendum, navis ad navigandum, pedum ad ambulandum. 137, 139, 140, 142, 145, 151, 153, 156, 158.
 Gratia illa assimilatur habitibus, quibus cum volumus, uti-
 tur. 157.
 Conterebat operandi possibilitatem, non ipsam operationem. 137, 148, 149, 150, 152, 152.
 Gratia, creaturae liberi arbitrii, ejusque nutum exspectat. 128, 149, 150, 151, 134.
 Nam ei prestat, sed libero arbitrio adscribenda foret operatio, non per eventum subsequens. 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159.
 Gratia qua non, & gratia cum qua fit, item adjutorium possibiles, & adjutorium voluntatis & operis, ab Augustino illustratae fecerunt. 144, 145, 146, 147, 148.
 Gratia efficiens à Scholasticis excogitata, in statu naturae lapsae, nullam in Augustino habet fundamentum. 116, 166, 166, 167, 178.
 Ita et alii auctores Augustino adversantur, quatenus asserunt non libere potarum esse, quasi eam in manica haberet pro li-
 beritate. 116, 166, 166, 166, 178, 179.
 Nam pure debita esse gratiam, longè rationabilis sententia Augustini, quæ Scholasticis, naturae lapsae. 779.
 Gratia efficiens Neotericorum comparatur cum auxilio possibili-
 bus Angelis & protoplastis collato. 149, 150.
 Gratia tamen ad potentior est gratia primi Adæ. 125, 143, 144, 157, 160, 168.
 Gratia illius quibus vocabulis ab Augustino & Concilio ex-
 pressa. 137, 138.
 Gratia efficientis efficacia non est fundanda in præsentia sive
 futura humana. 152.
 Nam in acquiescentia & libera determinatione liberi arbitrii. 178.
 Scholastici qui vestigia præsentiam vel in cardinem liber-
 tatis effluant gratia refundunt, non satis distin-
 guunt gratiam hominis lapsi à gratia Angelorum aut status
 innocenti. 178, 179, 180.
 Gratia intelligentia ab intelligentia liberi arbitrii pendet, & è
 merito. 433, 484.
 Gratia oppugnantes, liberum oppugnant arbitrium. 452, 490.
 Gratia liberitatis notio & natura carentiam libertatis ad bonum
 præsupponit. 454, 450, 463, 483, 484.
 Angelis & protoplastis innocentes non egerunt gratia libera-
 tione, egerunt tamen adjutrice. 435, 460, 461.
 Ea indiget homo lapsus ad quodcumque opus bonum, etiam
 actibus naturalibus, excorandum. 497, 498, 499, 500, 501, 502,
 503, 504, 505, 506, & seqq. Item 621, 698.
 Contrarij assertiones Augustino impingere frustra conten-
 derunt quidam Neoterici. 564, 565, 569, 570, 571, 572, 631.
 Homo lapsus gratia destitutus non solum nequit ulli tentatio-
 ni resistere, sed nec cum ullis tentationum fluctibus
 colligere velle: singulis autem plenissime absque ulla reni-

tentia obsequitur. 129, 197, 500, 501, 502, 503, 529, 530, 537, 539, 540.
 Gratiam ab Augustino & Concilio deprecantem ut necessariam ad bene operandum moraliter, à Philosopho-Scholasticis per-
 verse exponitur de generali concussu causæ primæ. 538, 539, 540, 541, 542.
 Offenditur esse vera propria ac supernaturalis gratia. 632, 633.
 Gratia an ad nubendum absque peccato, necessaria? 568.
 Gratia facit legis dilectores: lex absque gratia, pravaricatores. 438, 497, 498, 599, 500, 501, 703, 704.
 Gratia necessitas ad eliciendum castum amorem veritatis, astruitur. 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 713, 714, 715, 716, 747, 749.
 Gratia necessitas ad diligendam justitiam & reliquis virtutes dilectione casta, astruitur. 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 716, 717, 718, 727, 728.
 Neotericorum contrarium astruentium opinio Pelagianismi insilla. ut. 727.
 Expenditur vis particulæ, sicut oportet, ab Augustino astruente necessitatem gratie ad bene operandum, usurpatæ. 735, 736.
 Gratia non minus ad odendam injustitiam, quam ad diligendam justitiam necessaria. 705.
 Gratia necessitas ad vitandos errores astruitur. 813, 814, 815.
 Gratia necessitatem ad consequendam beatitudinem naturalem agnoverunt Philosophi quidam Ethnici. 742, 743, 744, 745, 792, 793, 794, 795.
 Gratia supernaturalis creature rationali est debita, secluso culpe demerito. 760, 761, 762, 763.
 Conciliatur illa ratio debiti cum notione & proprietate gratiæ. 760, 761, 762, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786.
 Gratia vocabulum ab Augustino subinde extenditur ad significandum ipsam naturam. 782, 783.
 Gratia donum speciale, quid? & cur perseverantia Angelorum & merita naturæ, integre non censentur specialia gratiæ dona? 159, 160, 161, 162.
 Gratiam habitualem agnoverunt Pelagiani. 136, 433.
 Imò & actualem, quæ sopitos & subcineratos charitatis ignes ad instar venti succitaret. 433.
 Gratia tamen proprietatem destruebant, eam meritis liberi arbitrii adscribendo. 434.
 Gratia adoptionis Augustino non est aliud, quam charitas. 767.
 Gratia adoptionis debetur omni creature rationali innocenti, adeoque nequit creatura rationalis à Deo condi in statu naturæ puræ. 763, 764, & seqq.
 Gratia habitualis influit cum libero arbitrio in opus meritum. 177.
 Gratia habitualis infusa fuit Angelis & protoplastis in prima creatione. 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 177.
 Gratia habitualis ab Augustino comprehenditur sub nomine liberi arbitrii ubi de homine integro est sermo. 141.
 Gratia habitualis conjuncta cum vacuitate concupiscentialis infirmitatis conserebant protoplastis plenissimam sanitatem, & inde profluentem fortitudinem eximiam æquilibrialis libertatis. 119, 120, 121, 122, 123, 124.
 Gratia habitualis conservatio debita est homini non ponenti obicem: gratia tamen est, adeoque ratio gratiæ non tollit debitum qualecunque. 780.
 Vide, Adam, Angelus, dilectio, liberum arbitrium, natura, Pelagianus, tenratio, virtus.

GVLA, GVLOSI.

Gula est cupidiarum amor. 609.
 Ejus obiectum sunt cibus & potus. 359.
 Obiectum illud non est de se malum sed bonum: gula tamen est vitiosa; unde deducitur, amorem rei bonæ frequenter esse vitiosum. 359, 609, 610.
 Quomodo alimentis utendum ut vitetur gula? 334, 345, 359.
 Gulosi ad refectionem trahuntur concupiscentiæ delectationis, non indigentia sustentationis. 359.
 In alimenta non ex officio descendunt, sed ex cupiditate ruunt. 359.
 Gula cum luxuria affinitas. 359, 360.

H

HABITVS.

Habitvs quid? & qualiter cum adiutorio possibilitatis conveniat? 154.
 Inclinat ad similes actus ijs quibus genitus est. 331.
 Habitus; potentia, & actus, circa idem objectum vertantur. 595.
 Habitus utitur pro libitu voluntas, perinde ac potentia exterioribus despotice sibi subditis. 154.
 Habitus virtuosus, vide, virtus.
 Habitus vitiosus, vide vitium.

HELL.

Hei Hebraeorum Pontifex inopinato casu corruit. 283.
 Varia pericula vite humane impenduntia perstringuntur, ibid.

HERMOGENES.

Hermogenes hereticus Marcionis impij socius. 942.
 Materiam Deo coevam adstruit. 942.

Hinc à Tertulliano agnomiatus *Materiaus*. 942.
 Occasio istius heretici expenditur. 939. 940. 941. 942.

HÆRETICVS.

Heretici simplici veritatis revelationi acquiescere designantur. 34.
 Scholastici eos quoad hoc imitantes carpunt. 17.
 Hereticum non facit error in fide nisi ad sit pertinacia. 67.
 Non solum Catholici, sed & heretici Augustinum in suorum dogmatum patronum deponunt. 52.
 Heretici moderni libertatem arbitrij nimis deprimunt. 433.
 Liberum hominis arbitrium, servi arbitrij agnomento incutiant. 445. 446.
 Eodem vocabulo utitur subinde Augustinus, sed sensu alio quam hereticus. 445. 446.
 Falluntur proinde Catholici quidam controversiste negantes nomen servi arbitrij ab ullo veterum orthodoxorum accommodatum arbitrio voluntatis humane. 445.

HIERONYMVS.

Hieronymus dialogos suos adversus Pelagianos sub Attici & Critobuli suppositicij nominibus evulgar. 290.
 Augustino concinit quoad doctrinam de pseudo-virtutibus Philosophorum & infidelium, nullumque opus vere virtutis in destitutus fide agnoscat. 594.
 Semina virtutum cunctis naturaliter insita admittit, sed alio sensu quam Pelagianus aut Semi-pelagianus. 624.
 Hieronymus ab Augustino in diversis capitibus dissentit. 54.
 Hieronymus inter Doctores sui temporis usque ad Augustinum, culmen autoritatis adeptus. 54.
 Articulos inter se & Augustinum ventilatos toto Græcorum Doctorum exercitu muniebat. 54.
 Ab Augustino, in oleo Scripturarum & rationum oppressus & ad palinodiam adactus. 54.
 Augustino adversus Pelagianos in arenam prodeunte, silentium sibi circa eandem materiam indixit, quod usque ad mortem non amplius rupit. 34. 225.
 Ejus de Augustino ejusque ingenio, testimonium. 34.

HOMO.

Homo inter Deum & creaturas putè corporeas medius. 422. 687. 688.
 Non insit cor non nisi in Deo requiescit. 425. 687.
 Homo non conditione naturæ, sed infectione culpæ factus est servus cupiditatum. 462.
 Homo ex duplici natura, corporali & spiritali compactus; & harum cuilibet sua respondent bona. 830. 833.
 Homo per peccatum totus in deterius mutatus. 89. 92. 109.
 Hominis integri & lapsi discrimen quoad vires agendi. 121. 122. 123.
 Hominis lapsi nondum per gratiam liberati discrimen à demone, quoad possibilitatem operandi bonum. 494.
 Homo nihil debet nisi quod accepit. 759.
 Homo naturaliter scite desiderat. 815.
 Homo naturaliter mortem abhorret, uti & cetera animantia. 817. 822.
 Hominis inferiorem partem adversus superiorem rebellare, contra ordinem naturæ est; adeoque violentum & turpe. 867. 868. 871. 872. 873. 874.
 Conteratium asserentes, conflictum Augustini cum Iuliano inane reddunt & illusorium. 873.
 Hominis lapsi vita à primis scibus infantie usque ad extremos

genitus mortis, miseris areritur. 883. 915. 916.
 Homini innoenti nequit Deus denegare gratiam adoptionis. 761. 762. 763. 764.
 Homo nequit à Deo creati stultus aut insipiens. 773. 774.
 Homo nequit esse sterilitate bonus. 550. 551.
 Homo semper operatur propter aliquem finem. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601.
 Hominis lapsi misericordie perstringuntur. 283. 283. 284. 285. 286. 287. 422. 423. 424. 425. 426.
 Homo lapsus nisi per gratiam liberetur, sub diaboli tyrannide detinetur captivus. 439.
 Homo de suo nihil habet de suo, nisi peccatum & mendaciam. 532. 533. 534. 535. 536. 537.
 Peccatum illud non est solum largè sed & propriè dictum peccatum Deo displicens, cumque offendens. 532. 534. 537.
 Nec meretur coronam sed supplicium à Deo. ibid.
 Homo de suo mendax, nec nisi Dei beneficio verax. 532. 536. 537. 538.
 Illa particula, de suo, expenditur. 539. 542.
 Illa particula, de suo, non excludit concorsum generalis ordinis naturalis. 538. 539. 540.
 Homo ut honestè operetur non satis est quod operetur bonum, sed necesse est ut operetur bene. 555. 556.
 Homo peccat damnabiliter in eo quod hic & nunc vitare nequit illud tamen peccatum non est merè peccatum, sed iniquè peccatum peccati. 655. 656.
 Propositio ista, homo peccat in eo quod necessariò facit, opposita à Pontificibus damnata? 663. 664. 665. 666.
 Homo in puris naturalibus constitutus non posset Deum nisi amore diligere, adeoque non teneretur. 779.
 Peccata ab homine in puris naturalibus perpetrata, non nisi materialiter in ipsum hominem; formaliter verò in Deum fundenda forent. 775. 779.
 Homini in statu pure nature condito deberi gratiam famulari, sed ordinis naturalis. 780.
 Propositio ista: Deus non potuit talem ab initio creaturam qualis nunc nascitur, quo sensu & quo genere censuræ datur? 975. 976. 977. 978. 979. 980.
 Vide, gratia, natura, liberum.

HONORIVS.

Honorius & Theodosius Imperatores publico edicto Pelagianos proseribunt. 938.
 Conqueruntur in suo edicto, Deum à Pelagianis arguuntur. 942.
 Eadem querela fieri potest contra Neotericos, statum pure nature possibilem astruentes. 884. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 936. 937. 938. 942.

HORTENSIVS.

Hortensius Ciceronis de laudibus & defensione Philosophiarum positus, Augustinum ad sapientie indagacionem accendit. 684. 793.
 Ciceronis in Hortensio sententia de beatitudine, non solum Augustino sed & Monica matri ipsius mirè arridet. 841. 886. 793. 824. 825.
 Vide, Cicero, Augustinus.

HYPNOGNOSTICON.

Libri Hypognosticon operibus Augustini immixti. 109. 110.
 Per texti ex verbis aut saltem sensibus Augustini, Prosperus Fulgentij. ibid.
 De virtutibus liberi arbitrij hominis lapsi quid sentiat totumq; thor? 110. 111.

I

IESVS.

Iesvs interpretatur *Salvator*. 2. 3.
 Ad quid venit in mundum? 1. 2.
 Iesvs est vita animæ humanæ. 2. 197.
 Frustra appellatur Iesvs si natura sibi sufficit ad faciendum bonum aut vitandum malum. 3. 108.
 Vide, Christus, gratia, liberum, natura, originale peccatum.

IGNIS.

Ignis per quem salvi sunt qui in gratia cum reatu peccati temporali decedunt, ab Augustino variè exponitur. 363. 364.

IGNORANTIA.

Ignorantia alia vincibilis dicitur, alia invincibilis, & qual utraque? 287. 292.
 Prior est voluntatis, posterior necessitatis. 288. 289. 297.
 Ignorantia vincibilis est species negligentie. 287. 297.

Ignorantia, etiam invincibilis, est poena peccati. 121. 293. 297. 377. 414. 416. 417. 875. 876. 877. 878. 881. 882. Ignorantiam vincibilem à peccato non excusare, fatebantur ipsi Pelagiani. 287. 288. 292. Ignorantia invincibilis alia est juris, alia facti. 305. Ignorantia hominis, culpam colligit Augustinus. 881. Ignorantia facti à culpa excusat, fatente etiam Augustino. 305. 309. Ignorantia facti non repugnat statui innocentie, imo ipsa ibi stat. 311. Ignorantia juris positivi etiam divini, excusat à culpa quando est vincibilis. 305. 306. 309. Ignorantia invincibilis juris naturalis nullatenus à culpa excusat. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. & seqq. Item 306. 307. 308. 309. 310. 316. 875. 876. 877. 878. Ignorantia ut certissimum fidei dogma tradit Augustinus cum Hieronymo & Concilio Palestino. 289. 290. 299. 875. Ignorantia fundamentalis ratio cur minus hæc quam præcedentia ignorantie, excuset. 309. 310. 311. 312. Ignorantia invincibilis juris naturalis non tam est peccatum quam poena peccati 312. 875. Non est in statu innocentie fuisset. 311. 312. 875. Ignorantiam cur non assumpit verbum divinum in humanitate Christi, saltem in infantia aut pueritia Christi? 879. Qualiter intelligenda visio peccati in peccatum ex ignorantia & peccatum ex indimicatia, ab Augustino usurpata? & quæ ignorantia ibi veni intelligenda? 297. 416. Ignorantia errorem de honestate, 880. Vide, error.

ILLECEBRA.

Illecebra quid? & an omnis libido ad illecebras pertineat, adeoque omne peccatum? 328.

IMMORTALITAS.

Immortalitas apud Augustinum duplex. 91. 92. Immortalitas hominum in statu innocentie ab immortalitate sanctorum post resumpta corpora, qui differat? ibid. Immortalitatis appetitus humanis visceribus intimè à natura innatus. 407. 818. Immortalitas ad beatitudinem necessariò exigitur. ibid. Immortalitas, secluso peccato, communis fuisset toti generi humano. 84. 90. Vide Adam, innocentie status, natura, mortalitas.

IMMUNDVS, IMMUNDITIA.

Immundus spiritus; diaboli cognomen, & cur? 393. Immunditia consequitur amorem temporalium. 393. 394. 398.

INDIFFERENTIA.

Indifferentia contrarietatis ad bonum & malum non est essentialis libertati. 303. 442. 458. In ostendit exemplo Dei & beatorum carentium indifferenter ad malum, nec non demonum ac damnatorum carentium indifferenter ad bonum. 458. 477. 478. 487. 488. 633. 646. Indifferentiam contrarietatis ad bonum & malum libertati essentialem faciunt Pelagiani. 487. 488. Quæ sententia asserit Augustinus hominem lapsum habere arbitrium liberum ad bonum & malum? 488. 489. 390. 491. 492. Indifferentia contradictionis est sufficiens libertas ad peccandum. 451. 480. Indifferentiam contrarietatis ad bonum & malum non posse attribui voluntati hominis lapsi absque Pelagianismi notâ, censet Augustinus. 468. Augustino neganti libertatem ad bonum in homine lapsò necdum liberato per gratiam, concinit Celestinus Papa & Synodus Anasatica. 469. Patet Scripturæ, & quid ad eas responderit Iulianus? 463. 464.

INFANS.

Infans nec scientiam habet nec conscientiam: & falsò Iulianus Augustino assignit assertioem oppositæ. 194. 206. Infantes frustra baptizantur si absque vitio procreantur. 74. 764. 765. 766. Infantes ab infantia ad sapientiam non nisi per intermediam insipientiam perungunt: & specialis prerogativa præcursoris Baptiste fuit, ad sapientiam non per insipientiam transisse. 880. Ista insipientia est poena gravis, culpa necessariò præsupponens; unde in pura natura nullatenus fuisset; multò minus in statu innocentie fuit. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. Infantia sunt lucis avidissimi, & unde ista aviditas? 315. Infantia ex obliquo lucis aspectu in strabones fieri, compertum est. 315 Infantia in originali peccato decedentes quibus poenis in altera vite affligantur? remissivè. 428. Vide baptizatus, originale peccatum.

INFIDELITAS, INFIDELIS.

Infidelitas appellatur fornicatio, & cur? 561. Infideles appellantur tenebræ & filij dissident. 440. Infideles in omni sua actione peccant, & cur? 543. 544. 559. 560. 585. 586. 587. 828. Peccatum illud non largè tantum aut improprie, sed strictè & rigorosè peccatum esse ac Deo displicere, ex Augustino contra Neotericos ostenditur. 547. 548. 549. 550. 593. Eam doctrinam non intra latitudinem opinionis, sed ut certissimam fidei veritatem tradit Augustinus. 627. 628. 629. 630. Oppositam sententiam gravi censura perstringit, & impiam appellat. 629. Augustino concinit Synodus Arausiana. 629. Item Ambrosius, Prosper, & Hieronymus. 591. 592. 593. 594. Redditur ratio infectionis omnium operum absque fide exercitorum, juxta Augustini principia. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 585. 586. 587. 828. Objectiones ex verbis Augustini de promptæ quibus oppositum innuere videretur, proponuntur & solvantur. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. Sola fidei divinæ absentia sufficit ut omnia infidelium opera sint vera peccata 553. 554. 555. 556. 557. 558. Ad idem sufficit absentia amoris casti fide directi. 557. Nullam veram virtutem in infidelibus agnoscit Augustinus: sed omnes eorum virtutes esse vera vitia virtutis simulachro palliata, constantè asseverat. 583. 584. 585. & seqq. Item 627. 628. 629. 630. Infidelium fornicatio ex culpabili mundi cupiditate promanat, & per consequens vitium est non virtus. 524. Propositio ista: Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia, quo sensu & quo genere censure à Pontificibus damnata? 672. 673. 674. Non est eadem ratio de fidelibus in statu peccati existentibus, & de infidelibus fide destitutis; quoad possibilitatem operandi bonum. 561. 562. 563. 564. Vide, fides, gratia, liberum, natura, virtus.

INNOCENTIE STATUS.

Status primæ innocentie felicitas adumbratur & expenditur. 77. 94. 95. 96. 121. 122. 123. 155. 422. 423. In statu innocentie si perduisset, plures fuisset damnandos quam salvandos, nonnulli Philosopho-Scholastici asserunt, sed falsò fundamento nixi. 83. In statu innocentie homines non habuissent notitiam adeo plenam, ut omnem ignorantiam excluderet. 311. In statu innocentie quanta facultatum omnium subordinatio & pax? 121. 122. 123. 422. Status innocentie non excludit omnes tentationes ab extrinseco provenientes. 132. 133. In statu innocentie ad merendum & perseverandum necessaria fuit gratia cælestis infusa. 125. 126. 127. 128. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 153. 154. 163. 180. 434. Opera meritoria ibi exercita non in gratiam sed in liberum arbitrium forent refundenda; & cur? 106. 107. 808. 109. 110. 111. 112. 113. 154. 155. 156. 157. In statu innocentie non fuisset ulla interior aut innata tentatio superbia, excellentie aut laudis: multò minus tentatio carnalis aut sensualis: & contrarium asserentes redarguuntur. 81. 82. 83. 84. & seqq. Vide Adam, concupiscentia, gratia, ignorantia.

INNOCENTIUS.

Innocentius Papa doctrinam Augustini de gratia, approbat & extollit. 33. 34. 975. De propagatione peccati originalis per concupiscentiam, suffragatur Augustino. 233. Item de impotentia liberi arbitrii ad faciendum bonum aut vitandum malum absque gratiæ auxilio. 670.

INTENTIO.

Intentio operantis est oculus rectificans aut obliquans opus inde emanans. 542. 546. 552. 557. Intentio cupiditatis separanda est ab opere charitatis. 703. Intentio prava vitiat omnia opera quibus miscetur. 380. 512. 546. 552. 557. Intentionem fides dirigit: intentio opus probat. 512. 546. 552. 557. 619. Hinc in destitutis fide, uti neque esse recta intentio; ita nec opus probatum. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 619. 620. Intentionis ovisio in habitalem, formalem & virtutalem, expenditur. 398. 399. Intentio habitualis non sufficit ad honestandum aut vitandum opus.

INDEX RERVM ET VERBORVM

orum sufficit vèto actualis sive formalis sive virtualis. 398. 399. 400
 licet officio honestatis moralis propriè seipsum est viciosa, & officium
 virtutis libelactat. 615. 616. 617. 618. 619.
 Mans ex intentione honestatis moralis sibi sistendo, tam con-
 suit finem ultimum in creatura, quam peccans venialiter.
 secundum carnem. 614.
 Iustici afferentes licitum esse operari ex intentione honestatis
 moralis. St. Iustinum refutant. 615. 616. Vide, fides, finis,
 iustici, virtus, amor, dilectio.
I R A.
 ex naturæ institutione est rationis satelles. 284.
 furor & ebrietas in natura lapsi punitur. ibid.
 tur ex amore concupiscentiæ, & appetitus irascibilis in con-
 tinentia fundatur. 328.
I V G V M.
 um grave super filios Adæ expenditur. 915. 916.
 certissimum indicium peccati originalis. ibid.
 quia à Deo in poni creaturæ innocenti. ibid.
 a statu puræ naturæ fuit, adeoque eum necessario culpam præ-
 supponat, reat: statum illum impossibitem. ibid.
I V L I A N V S.
 Iulianus Pelagianismi architectus. 225.
 Plagiarum naturæ laudator & buccinator. 880. 881.
 Opus sterilitatis bonorum adversus August. offeror. 548. 589. 59.
 Libertatis arbitrij ad bonum & malum depræcator. 458. 459. 460
 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 368.
 Augustini lob negatam pœssibilitatem boni absque gratia libera-
 trice, de manichæismo calumniosus. 641. 642.
 Concupiscentiæ & libidinis in paradysum tam terrestrem quam
 celestem invector. 220. 222. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 839.
 840. 841. 842. 843. 844.
 Iulianus Augustino affingit, quod parvulis conscientiam attribuat.
 194. 207.
 Negat Protoplastos post lapsum, præ verecundiæ abscondisse sua ve-
 renda. 861. 862.
 Perizonata Protoplastorum in vestimenta integra artificiosè con-
 vertit. 862.
 Adversus Iulianum Augustinus tredecim libros edidit, quorum
 tres adhuc latens, duo super inventi. 221. 222. 223. 224. 474.
 Oppugnando Iulianum motus est Augustinus. 223. 271. 272. 474.
 Libri Augustini adversus Iulianum ab ipso Augustino specialiter
 commendantur. 223.
 Erunt tamen inutiles & vani si aliter quam per concupiscentiam
 propagetur originale peccatum. 221. 222. 223. 224.
 Iulianus adversus Augustinum de peccato originali eiusque propa-
 gatione, & de viribus liberi arbitrij potissimum decertavit. 221.
 222. 223. 458. 459. 460. 461. 462. 856.
 Confutens ille luculenter demonstrat, Augustinum sensisse con-
 cupiscentiam non esse homini naturalem, adeoque statim puræ
 naturæ à Pelagianis assertum & à Neotericis tanquam possibi-
 lem confutum, implicite contradictonem. 822. 873. 874. 875.
 Vide, Augustinus, concupiscentia, libido, Pelagianus.
I V S T V S, I V S T I T I A.
 Iustus venialiter delinquens finem ultimum in creatura constituit.
 adeoque non vitur sed fruitor creaturis. 374. 375. 376.
 Manet tamen creatori habitualiter conjunctus. 386. 387.
 Iusta anima, concupiscentiæ, carni, & mundo universo dominatur,
 & qua ratione? 200.
 Iustitia pro opere iusto seu merito sumitur frequentissime. 162.
 Iustitia non datur ulla, nisi quam Deus gratiosè elargitur. 75. 76.
 Iustitia exiit ut dona Dei in suum referantur auctorem. 322.
 Iustitia illæ quid? quam necessaria? & an ad ameliorandam
 necessaria sit gratia. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707.
 708. 718. 719.
 Abique ea voluntas non solum mala est, sed & pessima. 701. 710.
 Iustitia dilectio est legis condelectatio. 703. 718. 718.
 Quomodo quisque diligit iustitiam, tantum odit peccatum. 705.
 708. 730.
 Iustitia iusticiæ ab Augustino depredicata à quibusdam Philoso-
 pho Scholasticis peccatum intelligitur de amore honestatis cu-
 jusvisque moralis. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 723.
 Dilctio iusticie Augustiniana est verus actus Theologicæ chari-
 tatis. 711. 712. 718.
 Si proinde fidelis propria est. 712.
 Iustitia eius dilectionem Augustinus depredicat, non est creatura
 illa, sed incorporeus Deus. 217. 218. 219. 730. 733. 734. 735. 889.
 Qua ratione iusticia hæc ab Augustino dicitur scibi in cordibus
 iustorum. 725.

Iustitia dilectio vires naturæ excedit. 727. 728. 729.
 Tam necessaria est ad cavendum malum, quam ad prosequendum
 bonum. 706. 707. 708. 730.
 Iustitia Dei misericordiam alleviantem habet ad junctum. 891.
 Iustitia Dei funditus evertitur per statum naturæ puræ. 913. 914.
 915. 936 & seqq.
 Iustitia Dei nequit ullam culpam impunitam relinquere. 891. 892.
 & seqq.
 Iustitia Dei vetat creaturam innocentem ullis miseris æteri. 891.
 746. 801. 802. 803. 804. 881. 882. 899. 900. 914. 915. 916. 917. 918.
 935. 936.
 Non patitur ut peccator manens talis beatificetur, quicquid recu-
 nent Scholastici. 896. 897. 898. 899.
 Nec ut beatus ullus sua beatitudine privetur, & æternis supplicijs
 atteratur. 899. 900. 901. 902.
 Iustitiam Dei violari miseris humanæ naturæ agnoverunt Ebraei
 & heretici originalis peccati propagationem ignorantes, & de-
 circo polytheismum invexerunt, ne Deum bonum invidiosè
 redarguerent cogentur. 939. 940. 941. 942. 43. 44.
 Si Deus salvæ suæ iustitiæ possit creaturam innocentem miseris po-
 terere, confutens Augustini cum Iuliano vana recocina & in-
 ptus. 871. 872. 873. 874. 875.
 Ecclesiæ denique triumphus de Pelagianismo reddeat illarum
 illudiorum. ibid.
 Iustitia Dei non vetat iustos ultra condignum præmiari, & impet-
 citra condignum puniri. 311. 312. 891. 892.
 Iustitiæ inimicus esse convincitur, qui ex supplicij timore pec-
 cando desistit. 711. 712. 728.
 Iustitia originalis est & qua ratione possit dici homini naturalis
 747. 748. 749. 750.
 Iustitia originalis à Luthero & Calvino dicitur hominibus natu-
 ralis, qualiter bestiarum naturalis est sanitas, aut aqua hominibus
 Iustitiam Dei, animam humanam creatis & peccaminosam
 infundentis, salvare: Augustino semper visum fuit
 hinc an anima elict ex Deo per creationem, an ex parturitione
 traductionem, tota vita dubitavit. 237. 238. 239. 240. 241.
 271. 272. 273. 274. 912. 913.
 Assignatur modus conciliandi creationem animæ cum iustitia.
 242. 243.

L LEO PAPA.

Leo Pontifex doctrinam Augustini adversus inimicis
 tix approbat, sequendamque decernit. 35. 97.
 Sententiæ Augustini de propagatione peccati originis
 per concupiscentiam, subscribit. 230.
 Vti & sententiæ de peccaminositate omnium operum adque
 divinæ directione exercitorum. 579.
LESSIVS.
 Lessius dogmatibus suis falsitatem quærit ex diuturno
 consensu, Scholasticorum ex pulpitis docentium suffragati-
 pressio. 65.
 Retorquetur ratio ista, ostendendo Ecclesiam (cujus semper
 est autoritas) ante adventum Scholasticorum per plures
 annorum sæculos, Augustino oppositum asseverant illud
 nec adhuc ab eo plene desecisse. 66. 67.
 Lessius liberum arbitrium hominis lapsi nimis extollit. 171. 176.
 Discrecionem credentium ab incredulis in cardine hæresis
 libertatis refundit. 179. 180.
 Negat gratiam determinare nos ad agendum, sed expectato-
 tum voluntæ dominantis sibi quæsi pedis. e. quæ. 178.
 Negat consequenter gratiam facere ut sciamus, ibid.
 Gratiam sufficientem à Deo semper offerri imò debere homini
 pro contentis. 760.
 Violatæ gratiæ crimen Augustino temerè impingit. 179. 180.

L E X.

Lex spiritu gratiæ destituta non inquit, sed auget concupis-
 centiam nitentem in veterum. 499. 500. 501. 655. 703. 704.
 Lex frustra minatur quando iniquitas dominatur. 438. 449. 450.
 498. 499.
 Legis Moysaice & Evangelicæ penes scripturam, discrimen
 706. 707. Item penes perfectionem. 445. 446. 447. 448. 449. 450.
 498. 507. 508. 706. 707.
 Vna promittebat bonum carnis: altera promittit bonum spiritus.
 507. 508.
 Legem ex amore iustitiæ observare quid? & quam necessarium
 iuxta Augustinum. 505. 506. 507. 508. 698. 700. 701. 702. 703.
 Legem ex parte formidinis observare, vitiosum est. 505. 506. 707.
 508. 509. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 728. 730.

TOMI SECUNDI

Lex præcipiens adimplenda est ex amore iustitiæ: lex prohibens, ex odio iniustitiæ. 705.706.
 Sub lege esse, quinam dicantur? 701.702.705.706.
 Lex naturalis humanis cordibus tam profundè inscrip-
 ta est, ut nulla iniquitatis litura aboleri queat. 624.
 Lex æterna quid? 382. 384. 387. 388. 396. 600. 612.
 689. 717. 718. 886. 887.
 Lex æterna indispensabiliter vetat ullam creaturam
 propter seipsam diligere. 362. 363. 368. 369. 370. 371.
 372. 373. 374. 381. 382. 383. 689. 696. 886.
 Peccata universa etiam venialia, lege æternâ prohi-
 bentur; eique adversantur. 386. 387. 886.
 Tenemur ei conformari non solum habitu, sed in om-
 ni actu. 387.
LIBERTAS, LIBERVUM ARBITRIUM.
 Libertas ad bonum per peccatum primi patris amissa.
 96. 97. 100. 104. 109. 110. 111. 115. 141. 162. 201. 443.
 444. 460. 633. 644. 652. 653. 654. 655. 656.
 Libertas amittitur amando quamcunque creaturam.
 389.
 Libertas potissimum est circa finem: servitus circa me-
 dia. 97. 98. 103.
 Libertas & servitus sibi invicem correspondent, sicut
 dominium & subjectio. 97. 444.
 Libertas & servitus respiciunt arbitrium. 200.
 Libertas carentiam servitutis seu captivitatis impor-
 tat. 97. 104. 444.
 Libertas indifferenter accommodatur veræ & umbra-
 ricæ: & harum analogia expenditur. 102. 103.
 Libertas respicit terminum, a quo quis dicitur liber.
 103. 640.
 Libertas facit rem esse sui juris, suæque potestatis. 97.
 98. 103.
 Ad rationem libertatis spectat potestas agendi quod
 velis. 97. 103. 434. 445. 457.
 Libertas creata semper adjunctam habet aliquam ser-
 vitutem. 103.
 Libertas in statu innocentie longè major quàm in sta-
 tu naturæ lapsæ. 105. 106. 109. 111. 113. 114.
 Libertas in statu innocentie mobilis: in cælo, immo-
 bilis. 100.
 Libertas non requirit desultoriam mobilitatem arbi-
 trij. 662. 663.
 Libertas in cælo non tollitur, sed perficitur. 484.
 Libertas plena in ipso amore beatifico reperitur. 662.
 663.
 Libertas & voluntas apud Augustinum coincidunt. 639
 Libertas reperitur in omnibus actibus deliberatè vo-
 luntariis. 662. 663.
 Libertas ad bonum à modernis heterodoxis nimis de-
 primitur. 433.
 A quibusdam orthodoxis plus æquo extollitur, ibid.
 Libertas ad bonum opponitur captivitatibus sub malo. 435.
 436. 437. 542.
 Libertati essentiali esse indifferentiam ad bonum &
 malum, contendunt Pelagiani. 458. 459. 460. 461.
 462. 463. 464. 465. 467. 487.
 Contrarium astruitur: & ex libertate Dei, beatorum,
 & damnatorum, evincitur. 104. 442. 458. 473. 477.
 478. 484. 486. 487. 633. 646. 657. 658. 659. 664.
 Libertas boni & possibilitas boni coincidunt. 489.
 Libertas ad bonum in homine desitit gratiæ, à liber-
 tate demonum, qui differat? 494.
 Libertas ad bonum seclusa gratia liberatrice, per Adæ
 prævaricationem penitus perdidit. 436. 441. 442.
 443. 444. 448. 451. 452. 453. 454. 458. 459. 460. 464. 465.
 466. 467. 468. 480. 486. 487. 488. 533. 631. 779.
 Id astruit August. ut dogma fidei. 468. 469. 629. 630. 631
 Libertas liberè perdidit, non nisi Christo liberante re-
 stituitur. 493. 494.
 Non solum amissa est libertas operandi bonum, sed &
 abstinendi à malo. 470. 471. 631. 632.
 Libertas abstinendi ab uno peccato per gratiam
 alterius, non est simpliciter libertas non peccandi.
 471. 502. 529. 530. 544. 546.
 Possit habere libertatem boni, naturæ est hominum:
 habere autem, gratiæ est fidelium. 493.
 Sicut libertati ad bonum nihil derogat impotentia ad
 malum, ita libertati ad malum nihil derogat impo-

tentia ad bonum. 458. 477. 478. 487. 488. 633. 646.
 Bonum illud cuius possibilitatem peccando perdidimus
 non esse supernaturale tantum, sed & quodcum-
 que morale ordinis etiam naturalis, ostenditur. 494.
 495. 496. 529. 530. 631. 632.
 Libertati non derogat auxilij indigentia. 433. 434. 435.
 490. 491. 492.
 Libertati & adjuvari multum discrepant. 435.
 Libertas arbitrij conciliatur cum necessitate peccandi
 absente gratia. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 646.
 Libertas contradictionis ab Augustino nunquam ap-
 pellatur libertas. 644. 645. 646. 662.
 Eam sufficere ad peccandum nunquam negat Augusti-
 nus. 659. 660. 661. 662.
 Libertas contradictionis sufficit ad salvandam utili-
 tatem correptionum & exhortationum: & ad pec-
 cati perpetrati exprobrationem. 658. 659.
 Libertatis ostendendæ gratiæ, an quis operari possit?
 419.
 Liber respectu alicujus rei, quis dicitur? 434. 443. 457.
 489.
 Liberum arbitrium dupliciter usurpatur. 95. 96. 97. 102.
 Liberum arbitrium hominis etiam integri, ad bonum
 non sufficit sine gratia. 131. 132. 177.
 Liberum arbitrium phrasi Augustinianâ non excludit
 gratiam saltem habitualem. 141.
 Imo nec actuale adiutorium possibilitatis, quale ha-
 buerunt Angeli & protoplasti. 157.
 Liberum arbitrium hominis integri assimilatur bilan-
 ci in æquilibrio, & globo perfectè spherico super
 planum constituto. 150. 168. 436.
 Dominabatur gratia, & idcirco ipsi & non gratia ad-
 scribenda fuisset perseverantia & meritum hominis
 in sua integritate persistentis. 153. 154. 155.
 Liberum arbitrium hominis lapsi est pedisequa gra-
 tiæ salvatrici. 125.
 Liberum arbitrium ab Augustino nonnunquam appel-
 latur gratia. 785.
 Liberi arbitrij negati crimen Augustino ascriptum à
 Pelagianis. 429. 430. 431. 432. 486. 487.
 Augustinus ab ista calumnia vindicatur. 431. 432. 459.
 487. 488.
 Liberi arbitrij intelligentia cum gratiæ intelligentia
 profus connexa. 433. 533.
 Liberum arbitrium hominis lapsi captivatum sub pec-
 cato. 437. 451. 352. 533. 542. 826. 827. 872.
 Nisi per gratiam ab ea captivitate liberetur, non nisi
 ad peccandum valet. 437. 470. 473. 477. 480. 484. 488.
 533. 542. 631. 779. 827.
 Id asseverat Augustinus tanquam dogma fidei. 670.
 Duplex vulnus arbitrio per Adæ prævaricationem in-
 flictum, libertatem ad bonum abstulit: & quæ sine
 illa vulnera? 444. 452.
 Propter hæc vulnera & captivatem incuriam, ab
 Augustino appellatur, *servum arbitrium*. 445.
 Falluntur proinde Neoterici controversiæ asserentes
 nomen *servi arbitrij* usque ad tempora Lutheri fuisse
 inauditum. 445. 446. Vide, Adam, Angelus, gratia,
 indifferentia, peccatum, Pelagianus.
LIBIDO.
 Libido quid? 387.
 Generaliter comprehendit omnem cupiditatem. 188.
 Ab Augustino confunditur cum concupiscentia. ibid.
 Libidinis patrocinium à Pelagianis susceperunt, & ob
 id ab Augustino appellatur, *inscripta Pelagianorum*.
 339. 340. 826. 830. 831. 832. 833. 846. 862. 864. 903.
 Excelsum libidinis improbant Pelagiani, & quibus li-
 mitibus mediocritatem ejus circumscribant? 333.
 340. 341. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 838. 846.
 Libido à Pelagianis in paradysum tam terrestrem
 quàm cælestem invehitur. 78. 79. 80. 81. 82. 220. 221.
 222. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. & seqq.
 Libido omnium sensuum, adversus Pelagianos, mala
 esse ostenditur. 324. 335. 336. 345. 346. 365. 373. 850. 851
 Libidinis propter seipsam expectatus, usque semper est illi-
 citus. 329. 330. 331. 332. & seqq.
 Libidinis ad honestum finem relaxatus usus non semper
 illicitus: & quæ regula hic tenenda? 329. 336.
 Libidinis exercitium inter conjuges seclusa spe pro-
 creandi

INDEX RER. ET VERB.

creandi prolem, est illicitum. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345.

Concordium si filient quidam recentiores medioctitate vitiorum consenti. & Pelagianis contra veterum Patrum consensum suffragantes. 340. 361. 362. 662. 829. 830.

Eorum argumenta referentur. 345. 346. & seqq.

Argumenta ista dissolvuntur. 403. 404. 405. 406.

Dogma istud ad Unitatem summam reducitur. 601.

Libidinis natus assimilatur utriusque alimenterum. 345. 359.

Libidinem mentis & rationis perdoctrinari, inordinatum est & turpe. 345. 346.

LIBIDINIS MALUM. A superiarum bono studio istud distinguat Augustinus. 347. 356.

Libidinis effectus perstringitur. 334.

Libidinosus affectus quo a seculo tenet obscurus. 313.

Libido est causa propagandi peccati originalis: non merum signum aut argumentum. 209. 210. & seqq. 251. & seqq. 830.

Non potest origiale peccatum aliter quam per libidinem propagari. 210. 211. 212. 213. 214. 217. 218. 219. 220. 227. 228. 229. 269. 274.

Idque Augustinus constantiter sensisse agnoverunt ipsi Pelagiani quibuscumque decertavit. 319. 320. 321.

Qua ratione per libidinem transmittatur peccatum originale. 255. 256. 257. & seqq. 260.

Libido est radix corruptiōnis in semine originali, illud videns, in colatens, & in eius consuetudine cito prodit. 259. 260. 263.

Libidinis diviso membrum in libidinem sciendi, libidinem sciendi, & libidinem excellendi, expenditur. 323. 328. 435. 515.

Libido sciendi quid? & a vivacitate sensitivæ facultatis, qui differat? 323. 327.

Ejus quinquembris dicitur pro numero sensuum exteriorum, perstringitur. 323. 324.

Libidinis sciendi ratio & inordinatio expenditur. 324. 325. 326. 327.

Libido sciendi generat curiositatis vitium. 325. 327. 610.

Libido excellendi, que superbia vite vocatur, arcem mentis non suburbia occupat, & ob id expugnata difficillima est. 327.

Libido excellendi ab Augustino vocatur ambitio secularis. 326. 327. 328.

Tres iste libidinis species sunt radices omnium peccatorum in natura lapsi. 323. 324. 325. 326.

Libido possidendi nunquam est prima, sed aliquam ex tribus predictis semper supponit, in eaque radicata. 328.

Vide, concupiscentia, cupiditas, originale peccatum, Pelagiani.

LINGVA

Lingua, instrumentum loquendi ex primæva institutione signibent, & inde ad loquelam ipsam significandum transiit. 312.

LORINVS

Lorini horribile dogma de iustitia Dei, refertur. 884. refellitur. 899. 900. 901. 902.

LYMEN

Lumen ad videndum necessarium homini quantumvis integris & sanis oculis. 132. 133. 177.

Ea necessitas assimilatur necessitati gratiæ ad bene operandum, etiam in natura integra. 133. 134. 147. 148. 151. 157. 158.

Lumen infantibus adeo gratum ut ex eius obliquo aspectu nonnulli fiant strabones. 315.

Vide, gratia, infans.

M

MALVM

Malum non est natura, sed naturæ vitium. 825.

Malum desiderium quantumvis indeliberatum est simpliciter malum, nec à Deo inferri potest. 844. 845. 846. 847. 871. 872. 873.

Non potest non esse malum id cui consentiendo peccatur: Ex quo principio Augustinus irrefragabiliter deducit concupiscentiam esse malam, nec à Deo inferri posse: unde fit ut status pure nature sit impossibilis. 846. 872. 873. 874.

Malum adferentes vocat imprudentes, impudentes, proceres, pertinaces, perveraces, infantes, demerentes. 871. 872.

Malum est contra naturam: nec sub ratione mali amari ab ullis potest. 661. 755.

Mali fuga ex oppositi boni profectivo amore promanet. 661. 682. 705.

Malorum tolerancia à bonorum oppositorum adheeva dilectione profectiva. 521.

Malum nullum à Deo inferri potest creaturæ rationali absque prævia culpa. 925. 926. 927. 928.

MANICHÆI

Manichæi & Pelagiani ex eodem capiti principio in contrarios errores prolapsi. 647. 648. 783. 784. 864. 865. 903. 904.

Manichæi nimis adversus Deum infans. 206. 462. 854. 862. 935. 916.

Eorum sacrilegum dogma de duabus naturis. 904. 905. 935. 936. 937. 942. 943.

Manichæi perverfam naturæ humanæ conditionem in primam hominis creationem, culpato creatoris, retinunt. 206. 207. 462. 481. 643. 828. 854. 876.

Non libero proinde arbitrio sed naturâ, homines esse malos delirant. 463. 475. 481. 492. 493. 538. 863.

Humanum corpus non ex Deo bono sed ex mala natura conditum esse râbulantur: & quamvis fuerit occasio istius fabulosi dogmatis. 207. 300. 462. 904.

Animam humanam esse partem divinæ substantiæ somniant. 783.

Naturam malam creatricem humani corporis cogunt Deo bono de cuius substantia est anima humana, flammis perpetuamque pugnam eorum inter se confingunt. 795. 796.

Manichæi sacrarum Scripturarum sacrilegi temeratores. 748. 909.

Manichæismi intemiam Augustino & reliquis orthodoxis inurunt Pelagiani, & cur? 429. 430. 431. 432. 433. 434. 461. 477. 641. 642.

Augustinus ab ista calumnia vindicatur. 431. 432. 459. 487.

Manichæos quos deseruerat, mox à baptismo impugnat Augustinus. 300.

Aliter adversus Manichæos aliter adversus Pelagianos, de peccato & libertate ad ipsum requisita Augustinus consuevit loqui, & cur? 647. 648. 649. 650. 653. 654. 876. 877.

Adversus Manichæos decertavit Augustinus junior & imperitor, adversus Pelagianos senior & eruditior, 964. 965. 966.

Hinc errores in scriptis suis adversus Manichæos, senex in libris adversus Pelagianos emendavit. 964. 965. 966.

MANSORIA DILECTIO.

Mansoria dilectio apud Augustinum quid? Et quomodo differat à dilectione transitiva? 367. 375. 600. 601. 610. 614. Vide dilectio.

MARCION.

Marcion hereticus qua occasione prolapsus in insanum errorem de duobus Dijs: uno bono, altero perverio? 942. Vide Cerdon, Hermogenes, Marcion.

MATER.

Matres filiorum carnibus nonnunquam pastæ. 285.

Matres & nutrices pravæ suas inclinationes in parvulos quos vel utero gestant vel lacte alunt, transfundere consueverunt. 255. 256. 257. 258.

Ex ista transfusione elucidatur modus propagandi peccatum originale. ibid.

Matres vehementi apprehensione percussæ, ferri quem concipiunt aut utero gestant, qualitate obiecti apprehensum insciunt. ibid.

MATERIATI

Materiati à Tertulliano agnominantur heretici qui malum naturæ in materiam Deo coeternam referbant. 942.

Eorum hæresis ex Philosophia stoica originem traxit. 945.

Prima

Primo coactio istius infanti dogmatis illustratur: & inde conclusit impossibilitas status purae naturae. 939. 940. 941. 942. 943. 944

MATRIMONIUM.

Matrimonium est minus bonum quam continentia. 857.
 Matrimonium non nisi liberorum procreandorum causa ineuntur. 337. 338. 360. 405.
 Matrimonium ultra speciem proles nunquam licitum, & cur? 337.
 Si proles aliter quam per carnalem coitum procreari posset, matrimonialis copula nunquam liceret. 343.
 Coniuges absque spe proles cocentes ab ipsis tabulis matrimonialibus redarguuntur. 337. 344. 360. 365.
 Matrimonium cessit homini lapsu in remedium morbi concupiscentialis, & quo sensu id accipiendum? 343. 344. 858.
 Matrimonium usus cum verita, gravida, menstruata, aut quoquo modo infuscanda, improbatum. 342.
 Vitiis, concupiscentia, concubitus, libido.

MEDICVS, MEDICAMENTVM.

Medicus necessarius est sanis ad conservandam sanitatem medicamentis acquiruntur. 139.
 Medicus non est necessarius sanis ut sanentur, nec liberator liberis libertentur. 474. 765.
 Medicina analogia cum Deo per gratiam auxiliante & a captivitate peccati liberante. 139. 140. 484. 765.
 Medicum diligentiam excedit morborum copia. 285. 816.
 Vitiis plurimos effectus adscribunt occultis qualitatibus. 253. 312. 314. 816.
 Multa de morbo controversant an privatio sit, an qualitas positiva an vel plures. 253.
 Vitiamenta pleraque gravissima sunt tormenta. 285.

MENDACIUM.

Mendacium est intrinsecè malum, & cur? 387. 388.
 Mendacium destruit animi integritatem. 387.
 Mendacium nequidem pro conservanda pudicitia licite committi potest. 317.

MERITVM, MERCES.

Meriti mercedis ratio in quo constituenda? 100. 163.
 Meritum nullum esse potest absque gratia, etiam in statu naturae integro. 130. 163. 164.
 Meritum hominis integri & lapsi qui differant? 163. 164.
 Meritum & merces correlativè se respiciunt. 163.
 Habere quandam oppositionem ad gratiam. 163.
 Deum esse ejusdem ordinis. 824.
 Meritum hominis integri & Angelorum ab Augustino non reputari gratia, & cur? 164.
 An ratione fuerit gratia, & qua? 173. 174. Vide, Adam, Angelus gratia, innocentis status.

MILITIA.

Militia Christiana in debellanda concupiscentia tumulante promovenda exercetur. 402.

MISERIA, MISER.

Miseria operibus est supplicium perveritatis. 93.
 Miseria est species mali, eamque evitare conatur omnis creatura rationalis. 682. 683.
 Miseria non potest desiderare. 683.
 Miseria & beatitudo opponuntur privative, & in creatura rationali multum medium. 585. 805.
 Miseria creaturam rationalem absque praevia culpa, divina gratia pati nequit. 685. 746. 805. 935. 936. 937. 938.
 Miseriam humanae naturae esse supplicia alicujus praeviae culpae agnoscit technici Philosophi. 910. 939. 940. 941. 942.
 Miseriam esse velle, quod non decet. 784.
 Miseriamque efficitur mala voluntate: sed miseriam potestate, qua conditum malis voluntatis expletur. 684.
 Miseriam se sub Deo iusto nemo potest, nisi mereatur. 805. 908. 938. 939. 940. 941. 942.
 Vitiis, Beatitudo, concupiscentia, Deus, homo, libido, natura.

MISERICORDIA.

Misericordia impendenda est nesciente sinistra quid faciat dextra: & quid hoc? 703.
 Misericordiae opera absque directione fidei divinae exercita, sunt vera peccata. 545. 546. 547. 550. 551. 556. 557. 580.
 Vitiis, Cornelius Centurio, fides, infidelitas, intentio.

MOLINA.

Molina in Augustinum injuriosus. 37. 38. 146. 179.
 Adeoque in Ecclesiam & Pontifices. 38.
 Philosophicae doctrinae fundamenta ex Augustini scriptis per Pontifices hausta, vellicare contendit & concutere. 38. 39.
 Vitiis, concupiscentia, & innatas superbiae vitiationes in pa-

radysum invehit. 81. 82. 83. 84.
 Iisdem argumentis ad id persuadendum utitur, quibus adversus Augustinum usus fuerat Iulianus. 83. 84. 85.
 Dogma istud evertit & enervat capitalia principia doctrinae Augustinianae adversus Pelagianos. 84.
 Ab Augustino appellatur dementia. 85.
 Molina hallucinatio de gratia primi hominis. 136. 146.
 Molina liberum arbitrium hominis lapsi nimis extollit. 178. 179. 180.
 Violatae gratiae crimen Augustino impingit ibid.
 Negat gratiam determinare liberum arbitrium hominis lapsi ad agendum: aut facere ut homo faciat. 178.
 Libero arbitrio attribuit potestatem dominativam supra gratiam, adeoque facit gratiam pedisequam liberi arbitrii non ininus in natura lapsa quam in integra. 178.

MORBIDVS, MORBVS.

Morbidi morbosos procreant, & cur? 260. 261.
 Morbus an privatio an positiva qualitas sit, controversatur inter Medicos. 253.
 Morbi corporalis cum peccato originali similitudo. 253.
 Morbus & omnis alia miseria ad mortem disponens, a statu innocentiae abest. 93. 94.
 Morborum multitudo Medicorum indagacionem exsuperat. 285. 816.

MORES.

Mores plerumque consequuntur temperiem corporis. 257.
 Mores & inclinationes naturales parentum & nutricum transfunduntur in proles genitas aut lactatas. 255. 256. 257. 258. 263. 267. 269. 391.
 Ex illa transfusione illustratur propagatio peccati originalis per concupiscentiam, ibid.

MORS, MORTALITAS.

Mors corporis est supplicium primi peccati. 89. 90. 938.
 Deus foret injustus si mortem absque praevia culpa creaturae rationali inferret. 883. 938.
 Mortem esse humanae naturae connaturalem contendunt quidam Neoterici. 818.
 Mors non est ex natura aut naturae authore, sed ex culpa aut culpae progenitore. 90. 883. 938.
 Mors est omnium malorum terribilissimum. 883.
 Mors animae non tam est peccatum, quam pena peccati. 894.
 Mortalitas ab Augustino duplex statuitur: una quae necessitatem, alia quae possibilitatem moriendi includit. 91. 92.
 Garasti exorbitatio, mortalitatem in paradysum secluso peccato invehentis, recunditur. 89. vide Adam, beatitudo, natura, homo, mulier, morbus.

MVLIER.

Mulier innupta est sui juris: nupta subjacet potestati & directioni mariti, idque ex naturae ordinatione. 870. 871. 872.
 Ex exemplo ostenditur quomodo motus concupiscentiae qui in brutis non sunt turpes, in hominibus turpes sunt si rationis jugum excutiant, ibid.
 Sicut mulierem viro dominari inordinatum est & monstruosum, sic concupiscentiam in homine prevalere rationi, turpe & illicitum est. 871. 872.
 Mulier corrupta castimoniam studens graviores concupiscentiae vitiationes patitur, quam virgo. 250.
 Mulier factu gravida inordinatis ciborum desideriis agitatur. 256.

MVNDVS.

Mundus univerfas creaturas complectitur. 516.
 Mundus pro mundi dilectoribus usurpatur, sicut domus pro inhabitatoribus. 326.
 Mundo utendum non fruendum. 379. 380. 381. 516.
 Mundi dilectio non ex Deo est, sed ex diabolo & ex nobis, adeoque vitiosa est. 531. 532. 533. 534. 542. 622.
 Non adjuvat utentem, sed corrumpit fruentem. 534.
 Mundi dilectores nihil habent nisi concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, & superbiam vitae. 542. 543.
 Vide, Amor, cupiditas, dilectio, finis, fruitio.

N

NANVS.

NANO-GIGANTEA similitudo a quibusdam temere instituta ad elevandam Augustini auctoritatem, exponitur & retorquetur. 59. 60.
NATVRA, NATVRALE.

Naturae vocabulum quid importet? 120. 887.
 Natura ab August. subinde appellatur gratia, & cur? 782. 783. 784.
 Natura non propendet in impossibile aut vanum. 683.
 Natura usurpatur pro naturalibus proprietatibus. 826.

Quid

INDEX RER ET VERB.

Quid natura desideret, absque magisterio dicitur. 348. 853.
 Sicut natura ex natura, sic ex vicio vitium proceditur; adeoque ex natura vitiosa natura vitiosa. 215. 216. 245. 246. 247. 249. 260.
 Natura in tantum vitiosa est, in quantum a sui factoris arte defecit. & quia illa factoris ars. 207. 697. 756. 775. 853.
 Natura in sua radice vitiosa, absque suo vicio propagari nequit. 213. 214. 215. 245. 260.
 Natura humana si a Deo primitus condita fuisset eo modo quo nunc in parvulis nascitur, nequaquam esset vitiosa. 207. 696. 775. 778. 851. 852. 853. 875.
 Naturae lapsae pronitas in malum perstringitur. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204.
 Naturae lapsae & naturae purae, qui differant. 679. 806. 813. 823. 824. 827. 826.
 Natura pura quid? & quid ab ea removere ista putant? 679. 799.
 Naturae purae vocabulum in Pelagianis diabolice. 681.
 Statum purae naturae asserere impossibile. Neotericis quidam existimant. 678. 679. 680.
 Status ille ab Ethnicis & haereticis extorquatus & in Ecclesiam inventus. 678. 679. 737. 738. 805. 806. 807. 808. 819. 836. 837. 838.
 Status purae naturae Augustino, & veteri Ecclesiae profusus igno us. 678. 799.
 Ejus possibilitatem asserentes, ut Pelagianis qui differant. 680. 681. 763. 807. 808. 836. 912.
 Possibilitatem istius status capitalibus Augustini principijs & diametraliter adversari. 682. 735. 737. 738. 739. 740.
 Misericordiam istius status non modo ad quantum, sed & exuperant miseriam naturae lapsae. 812. 827. 902.
 Naturae purae status in Augustini principijs est absolute impossibile. 685. 686. 687. & seqq. 30. 760. 761. 762. 805. 806. 807. 808. 809. 810.
 Natura rationalis nequit a Deo creati propter seipsam. 687.
 Non potest creati nisi propter finem suam naturalem, in quem innato pondere veritatis. 683. 687. 809.
 Finitis ille non potest alius esse quam Deus. 687. 731. 732. 746. 747. 951. 952.
 Natura rationalis nequit creati absque amore sui finis ultimi, saltem in actu primo expedito. 687. 688. 689. 690. 691. 697. 731. 732. 733. 76. 952.
 Hinc ex impossibilitate istius amoris in statu pure naturae sumitur primum argumentum ad verum potestatem istius status. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. & seqq. usque ad 788.
 Secundum argumentum contra eandem possibilitatem sumitur ex impossibilitate fruitionis ultimi finis absque gratiae auxilio, quod pure naturae deesse. 739. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798.
 3. Argumentum ex impossibilitate consequendi regnum caelorum, quod absque iniustitia negari non potest creatura innocentis, quid regnum caelorum? 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809.
 4. Argumentum ex necessitate errandi, moriendi, & offensiones patendi in pura natura: cum quibus nequit consistere ulla beatitudo etiam naturalis. 809. 810. & seqq. usque ad 826.
 5. Arg. ex carentia possibilitatis ad ullum bonum faciendum absque gratia, quae pure naturae supponitur deesse. 825. 826. 827. 828.
 6. Arg. ex necessitate peccandi in singulis actibus propter captivitatem sub concupiscentia, quae non minus in pura quam in lapsa natura dominaretur. 826. 827. 828. 829. 830. & seqq. usque ad 840.
 7. Arg. ex turpitudine concupiscentiae ob quam repugnat eam a Deo inseri. 833. 840. 841. 842. 843. 844.
 8. Arg. ex moribus concupiscentiae, qui non sunt alii quam peccandi desideria, quae in auctorem naturae referendi non debent nec possunt. 843. 844. & seqq. usque ad 852.
 9. Arg. ex eo quod licitum foret creaturae cum concupiscentiae essentia a Deo creatae, somiti consentire absque sua quidem culpa, sed cum culpa creatantis. 851. 852. 853. 854. 855. 856.
 10. Arg. ex eo quod nuptiae in illo statu forent omnino illicitae, cum tamen sint humanae naturae secundum se consentaneae. 857. 858.
 11. Arg. ex confusionali pudore indivulso libidinis comite, qui evidenter testatur esse continentem concupiscentiae non esse homini naturalem, sed violentam, & ex peccato tanquam necessariam praerequisitam causam ortam. 857. 858. 859. 860. & seqq. usque ad 867.
 12. Arg. ex naturalis ordinis perturbatione per rebellionem carnis adversus spiritum. 867. 868.
 13. Arg. ex eisdem naturalis ordinis perturbatione per donatum inferioris partis in superiorem, & per confictum animi secundum. 867. 868. 869. 870. 871. 872.
 14. Arg. ex confictu Augustini adversus Iulianum, & victoria Ecclesiae de Pelagianis. 871. 872. 873. 874. 875.

15. Arg. ex profunda ignorantia rerum agendarum, quae nequit esse homo in connaturalibus. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882.
 16. Arg. ex iustitia Dei, quae si pro natura, omnipotentia & omniscientia, quarum aliqua necessario deberetur a creatura innocentem tantis honoribus contenti permitteret, quantis secum adferre status pure naturae. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909.
 Natura rationalis eo ipso quo pura elicit, innocens esse convincitur. 679. 798. 799. 805.
 Naturam rationalem a suo creatore sola culpa separate potest. 767. 768.
 Natura rationalis nisi sit recta, necessario est perversa & distorta. 772.
 Nequit a Deo condi absque sapientia. 773.
 Nequit absque casto amore sui creatoris esse sapiens, verax, equa, recta, iusta aut bona. 712. 733. 757. 758. 770.
 Natura rationalis creata, inter Deum, & creaturas pure compositas non edat. 422. 687. 688. 689. 690. 696.
 Secum non vando efficiat, in peccatis in eriora amando, comitatur. Per, quicquid quod dicitur, est extra, & de se non recedit. 679.
 Deum suum & verum colere & adorare indispensabiliter perstringitur. 690. 75. 760.
 Dei amore casto delictum eiusdem necessario diligit, adeoque in peccata est & perversa. 691.
 Nequit creati absque casto amore veritatis & iustitiae, sed in actu primo expedito. 693. 696. 697. 698. 699. 700. 736. 737. 740.
 Si absque tali amore condideretur, universa eius peccata in Deum redirent. 697. 698. 699. 759. 775. 7. 8. 779. 785. 826.
 Nec Deus posset eam absolvere ab obligatione diligendi suum creatorem & conservatorem. 690. 759. 760.
 Dilectio illa, in creatoris in veritatis aut iustitiae respectu, per vires naturae absque divinitus infusio auxiliio gratiae creatae. 723. 729. 730.
 Natura rationalis non potest a Deo primitus condi absque naturali charitate adeoque nequit in statu pure naturae. 736. 737. 760.
 Charitas illa creaturae rationali innocenti debita, in ratione potest dici naturalis, cum viribus naturae obtinetur. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752.
 Natura innocentis ex vi suae creationis debita esse gratiam charitatem multo rationabilis esset Augustinus, qui huiusmodi gratiam sufficientem naturae lapsae asserunt. 779.
 Qua ratione debitur illud cum supernaturalitate gratiae. 760. 761. 762. 763. 764. 769. 770. 777. 778. 779. 780. 781.
 Natura rationalis non foret vitiosa a Deo recedere, nisi inconnaturaliter competeret, Deo adhaerere. 751. 752. 773.
 Naturae rationalis bonum quod vitis labelatur, ab Augustino Naturale appellatur. 756.
 Natura vitis minuitur & depravatur, non penitus delinuit. 754. 755.
 Natura rationalis si a Deo crearetur expertis sapientiae, & ita idcirco multa aut vitiosa. 775.
 Ista tamen hypothesi in doctrina Augustini est plane impossibilis, solvitur obiectio in contrarium ex verbis Augustini de peccata. 774. 775. 776.
 Natura rationalis in statu naturae pure condita miseriosus est, si huiusmodi creaturis. 779.
 Istius status miseria perstringitur. 814. 815. 816. 822. 823. 824. 904. 903. 904.
 Natura rationalis non est dicenda pura sed damnata, si non est in pax superne beatitudinis. 818.
 Naturae pure status tam est impossibilis quam impossibilis est naturae pure beatitudo. 820.
 Natura pura nec in hac vita, nec post mortem posset consequi suam beatitudinem. 823. 824. 825. 826. 827. 828.
 Nec posset in hac vita exercere actiones beatitudinis post mortem obtinenda meritorias. 824.
 Imo nihil boni agere posset, sed in singulis actionibus necessitate peccare. 825. 826. 827. 828.
 Status istius possibilitatem asserentes Manichaei suffragantur. 903. 946. 947. 948.
 Calvinismi notum diffidenter evadunt. 846.
 Augustinus in eos invehitur tanquam blasphemos in Deum, & decenter impudentes. 861. 862. 863. 864. 865. 866.
 Deum crudelitatis arguere convincuntur. 884. 902. 903. 904. 937. 938.
 Cum Aethi de immanitatis & absurditatis palma concertant. 890. 891. 902.
 Dei providentiam evertunt. 907. 915. 916. 917. 918. 919. 920.

LAURENTI

De iustitia funditus exinanunt. 914. 915. 916. 917. 918. 919.
 Intrae blasphemias & hereses incidere coguntur. 945. 946. 947.
 948. 949. 950.
 Augustini argumenta contra possibilitatem status pure nature
 non procedunt ex hypothese sublimationis humane nature ad
 statum gratie & beatitudinem supernaturalem. 917. 918. 919.
 Necesse ipsi agitur de miseris hominis lapsi quatenus sunt formaliter
 supponentes culpam quam correlativè respiciunt.
 920. 921.
 Mores illius status, non merè permissivè sed wagis positivè in au-
 thentice nature resunderentur. 930. 931. 932. 933. 934. 935.
 Eiusmodi posse Deo ut authori adscribi agnoverunt non solum Ca-
 tholici sed & Hæretici & Pagani: inde orti infiniti errores ut
 homo Dei iustitia salvari queat. 939. 940. 941. 942. 943. 944.
 Status pure nature conditum fuisse à Deo Adamum, & in eo-
 dem statu ejus posteris pertinacissimè sustinuerunt Pelagiani.
 80. 81. 763. 807. 808. 816. 837. 838.
 Naturæ pure conditiones perstringuntur. 829. 830. 831. 832.
 Naturæ pure status nimis Deo est injuriolosus. 852. 861. 902. 903.
 904. 905. 906.
 In statu illius essent nuptiæ. 857. 858.
 Non minus in statu nature pure concupiscentia rebellio gigneret
 confusiohem & ruborem, quam nunc in statu nature lapsæ.
 81. 850. 860.
 Natura rationalis naturaliter appetit similitudinem sui Creatoris,
 807. 811.
 Satisfacendo sita in participatione eternitatis, veritatis & charita-
 tis eternarum, que tribus personis divinis respectivè appro-
 priatur, consistit. 811. 812. 813. 814. 815. 817. 818.
 Sed mors repugnans eternitati, error repugnans veritati, &
 stultitia repugnans charitati, creaturæ rationali naturales esse
 repugnant, sed violentæ sunt: & beatitudini etiam naturali
 adversantur. 817. 818. 819. 814. 815. 816. & seqq.
 Naturæ rationali à culpa pure ita debetur vita æterna & regnum
 celorum, ut absque divinæ justitiæ violatione ei negari non
 possit. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808.
 Eius illi debiti non obstat supernaturalitatis regni celorum &
 vite æternæ respectu creaturæ cui seposita culpa debetur,
 ut ex mente præcipuorum Scholasticorum. 746. 787. 748.
 749. 750.
 Imperium Dei Dominium non posset excusare Deum ab injusti-
 tiæ aut bestitudinem creaturæ rationali innocenti denega-
 ti, aut miseriam inferret. 970. 971. 972. 973. 974. 975.
 Solus obiectio desumpta ex mendoso textu Augustini in Psal-
 mico scripturæ. 951. 952. 953. 954. 955. 956.
 Solus alia difficultas ex libro tertio de libero arbitrio ubi in-
 ferretur videri Deum non fore culpandum etiam si creaturam
 ipsam miseris affligeret. 955. 956. 957. 958. 959. 960. &
 961.
 Impossibile sit: Deus non potuisset talon ab initio creare hominem
 qui sine peccato esset, quo sensu & quo genere censuræ à Pontifi-
 cibus profertur? & an ejus profectio obiter veritati doctrinæ
 Augustinæ de impossibilitate status pure nature? 975. 976.
 977. 978. 980.
 Obiectio quod Augustinus successu temporis profecerit in sua
 doctrina de impossibilitate status nature pure. 964. 865. 966.
 967. 968.
 Naturæ rationalis nequit bestia aut misera esse. 688.
 Quod in natura inferiori est rectissimum & ordinatissimum, in
 superiore frequenter est pervertum, viciolium, & inordinatum.
 688.
 Hinc concupiscentia que in brutis non est viciosa, in homine vi-
 ciosa est & inordinata. 849. 850. 851.
 Eius inordinatio colligitur impossibilitate status pure nature,
 849. 841. 842. 843. 844. 845. & seqq.
 Non solum natura ipsa, sed & naturales ejus doctores ab Augustino
 appellantur gratia, 782. 783. 784. 785. 786.
 Naturæ quid? & quo sensu gratia & gloria æterna possunt dici
 naturales creaturæ rationali? 746. 747. 748. 749. 750. 751.
 752.
 Precatum nequit esse naturale ulli nature. 774.
 Quædam solentid spectata sunt naturalia, quæ ex conjunctione
 alicuius rediguntur violenta. 870.
 Vide amor, concupiscentia, Deus, dilectio, beatitudo, homo,
 originale peccatum, Pelagiani, miseria.
 NECESSITAS, NECESSARIUM.
 Necessitas peccandi pro peccatum incuria qualis? & quomodo

cum libertate ad peccandum requisita stet? 633. 657. 658.
 659.
 Necessitas quoad specificationem compatitur libertatem quoad
 exercitium. 633. 634. 635. 636.
 Necessitas apud Augustinum usurpatur pro coactione. 638.
 Necessitas peccandi seclusa gratiâ, non obstat utilitati correc-
 tionum, præceptorum, & exprobrationum. 657. 658. 659.
 Solvitur difficultas de præceptis affirmativis que non nisi per
 actus undequaque honestos impleri possunt. 659. 660.
 Necessitas peccandi ab Augustino constanter asserta, non reproba-
 tur proscriptioe hujus propositionis: Homo peccat damnabiliter
 in eo quod necessario facit. 664. 665. 666.
 Necessarium quo pacto repugnet libero & voluntario perfectio, &
 quæ illa necessitas? 637. 638.
 Vide gratia, libertas, homo.

NESCIENTIA.

Nescientia quid? & quomodo se habet ad ignorantiam? 298.
 Vide error, ignorantia.

NOLITIO.

Nalicio quælibet oritur ex volitione oppositi. 667.
 Vide Amor, dilectio.

NUBERE, NUPTIÆ.

Nubere absque peccato an possit quis gratiâ desitutus? 668.
 De nuptijs & concupiscentia quæ occasione scripsit Augustinus.
 873.
 Nuptiarum bonum à libidinis malo studiosissimè discrevit Au-
 gustinus. 223. 226. Vide Matrimonium.

NUTRIX.

Nutrix in parvulum quem lactat, pravæ suas inclinationes cum
 lacte non raro transfundit. 257. 258.
 Vide Mater, originale peccatum.

O

OBJECTUM.

OBJECTUM, phrasî Augustiniana, inest potentie aut
 actui ipsam representanti. 194.
 Iuxta hunc loquendi modum intelligendus est Augu-
 stinus dum ait, reatum hominis qui se peccasse non
 meminit, non esse in animo ipsius peccatoris, sed in occultis
 Dei legibus, & in mentibus Angelorum. 191. 192. 193. 194.

OBSTETRICES ÆGYPTIACÆ.

Obstetrices Ægyptiæcæ mentiendo benefecerunt Hæbræis. 577.
 In ijs remunerata est à Deo mentis benignitas, non mentientis
 iniquitas. 577.
 Remuneratio ista non obstat veritati doctrinæ Augustinæ de
 viciolitate omnium operum infidelium. ibid.

OCCIDERE, OCCISIO.

Occidere seipsum, non fortitudinis sed imbecillitatis actus est.
 821. 822.
 Vide Cato, fortitudo.

OFFICIUM.

Officium virtutis quid? & à sine qui differat. Vide finis, virtus.

OLIVA.

Oliva oleastrum subinde progenerat, & qua ratione id fiat? 217.
 218. 246. 261. 262. 263.
 Ex illa progeneratione ostenditur quomodo parentes iusti pro-
 creent proles originali peccato inquinatas. ibid.

OLYMPIVS.

Olympius Episcopus de propagatione peccati originalis per libi-
 dinem concivit Augustino, uti & alij veteres. 229.

OMISSIO.

Omissio deliberata & moralis an possit reperiri absque omni posi-
 tivo actu voluntatis? 660. 661.
 Omissio deliberata an semper fiat propter finem. ibid.
 Possine quis implere præceptum negativum absque gratiâ, idque
 per puram omissionem? ibid.

OPTATVS MILEVITANVS.

Optatos Milevitanus ante Augustinum scripserat de baptismo:
 sed materiam istam non satis illustravit. 30. 31.
 Augustino eandem materiam pertractanti cedit, non sensus ac
 embriion factui perfectio. ibid.

INDEX RER ET VERB.

OPINIO.

Opinio animi preoccupans, facit ut quis aliorum verba, quantumvis violente, in suas potius partes distorqueat, quam se alijs accommodet. 209, 581, 678.
In taliter preoccupatis sollicitudo laboris fit dux erroris, dum loca ab ijs quarantur non quibus se corrigant, sed anticipata sua sensu confirmant. 210.

OPVS.

Opus indifferens inter bonum & malum ab Augustino nullum agnoscitur. 518, 519, 530, 558, 632.
Opera steriliter bona quoniam dicuntur? 548, 620.
Opera steriliter bona à Pelagianis excogitata, ab Augustino constantissimè negantur. 548, 589, 590, 621, 828.
Opera steriliter bona à ipso quo ad vitam æternam non conducunt, sunt verè peccata. 355, 372, 511, 558, 620, 828.
Opera steriliter bona ab Augustino tantopere reprobata, à Scholasticis quibusdam Pelagio suffraganeis attruuntur. 620, 621.
Opus bonum ab Augustino non agnoscitur, quod æterni præmij non sit meritum. 621.
Opus bonum non datur ullum nisi ex fide per charitatem operante procedat. 533, 619, 620.
Opus quodcumque non ex Dei dilectione profectum, ipso non recto sine peccatum est. 615, 618, 619, 620.
Cur Augustinus requirens fidem & charitatem ad bene operandum non nunquam addat particulas, sicut oportet, vera virtutum? &c. 622, 734, 735.
Opus fieri sicut oportet, quid? 735, 736.
Opus non sit sicut oportet, nisi ex charitate fiat. 735.
Opus factum ex timore poenæ, non sit ut oportet. 735.
Opus pietatis nullum Augustinus agnoscit nisi quod ex Dei gratuito amore proficiscitur. 734.
Operari intuitu honestatis moralis aut splendoris virtutis ibi sistendo, non licet. 500, 590, 596, 614, 615, 709, 710, 711, 712, 743, 714, 723.
Oppositum adherentes Stoicis nullum relinquant. 615, 616.
Eorum error ex profana Philosophia emanavit. 712, 713, 714.
Vide filios, gratia, inrentio, infideles, Philosophi, Stoici, Valquez.

ORATIO.

Orationes quotidianæ fidelium, gratiæ necessitatem luculentè astruunt. 3. Vide gratia.

ORDO.

Ordo quid? & in actibus virtutis quam necessarius? 748.
Virtus Augustino est ordo amoris. 383, 595, 609.
Vide virtus.

ORIGENES.

Origenes Theologus Grecanicæ Princeps habitus. 49.
Humanæ temeritatis & divinæ castigationis exemplum. 12.
Subsequentium hæresium fons & origo. 12.
De transfusione peccati originalis per concupiscentiam, Augustino concinit. 229.
Ab Augustino postergatur. 49, 50.

ORIGINALE PECCATUM.

Originale peccatum varijs nominibus ab Augustino expressum. 195, 199, 246, 247, 248, 249, 250, 258.
Ejus exhibitio, totius Pelagianismi basis. 185, 221, 222, 225.
Ejus agnitio, gratiæ & Christianæ fidei fundamentum. 185.
Predicari facillimum: intellectu secretissimum. 185, 186, 217, 237, 244.
In eo adstruendo Augustini industria potissimum defudavit. 185, 221, 223.
Ejus naturam & propagationem eodem semper modo absque ulla fluctuatione Augustinus explicavit. 186, 234, 235, 238, 239, 240, 241, 242, 274, 275.
De quibusdam tamen circumstantijs ejus, tota vitæ fluctuavit: & quoniam illæ? 186, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 271, 272, 274, 912, 913.
Ejus materiale est concupiscentia: formale, reatus. 186, 187, 188, 189, 190, 201, 205, 205, 233, 247.
Formale illud non penes sed cui reatus est. 189, 190, 191, 192.
Quomodo ab Augustino reatus ille dicitur conscriptus in mentibus Angelorum & occultis Dei legibus? 191, 192, 193.
Materiale per baptismum non tollitur: tollitur verò formale. 188, 189, 202, 215, 235.
Originale peccatum habituali personali affine. 195.
De ejus formali multiplices Neotericorum sententiæ recensentur. 195, 196.
Nihil eorum in quibus illud à Scholasticis constituitur, Augustinum latuit: maluit tamen reasum assignare quam quidquam

reliquorum. 195, 196, 204.

Cur maluit Augustinus originale peccatum positivè quoniam privativè exprimeret: eam expresserit peccatum personale per privationem? 204.
An materiale & formale peccati originalis eidem subiecto proprio infine? 270, 271.
Originale peccatum quæ ratione voluntarium, liberum, criticabile, scelerè perpetratum? 205, 206, 207, 208, 282.
Non est purè peccatum, sed & insuper poenæ peccati. 208.
Ab Augustino appellatur concagium, & affectionalis qualitas. 246, 247, 248, 249, 250, 258.
An sit privatio an habitus corruptus? 243.
Quomodo in posteros Adæ transfundatur? 207, 208, 209, 210, & seq. 255, & seq.
Originale peccatum transfundi per libidinosam concupiscentiam sententiam ante Augustinum, Origenes, Olympius, Hilarius, Ambrosius. 229, 230.
Idem post Augustinum sententiam: Leo, Chrysologus, Fulgentius, Gelasius, Beda, Remigius, Philippus Bonaventura, Bernardus, Hugo & Richardus Victorini, Innocentius tertius, Urbanus quartus, Magister cum Scholasticorum corporis. 230, 231, 232, 233, 234.
Idipsum constantissimè tradidit Augustinus tanquam Catholice fidei dogma. 234, 235, 236, 237, 238.
Originale peccati propagatio assimilatur transfusioni potestati parentibus in posteros. 212, 245, 247, 261.
Item transfusioni nigredinis, crispitudinis, & sunitatis sulphurum generantium in genitos. 248, 255, 258, 268.
Item transfusioni coloris virgarum excorticatarum in ignis Liban. 231, 255.
Item transfusioni infectionis à radice vitiatæ in truncum & ramos: à fonte in rivum. 212, 213, 230, 242, 245.
De sola propemodum propagatione peccati originalis Augustinus cum Iuliano conflavit. 221, 222, 223, 458, 459, 460, 461, 462, 463.
Tredecim libros ea de re adversus Iulianum conscripsit: alios medicabat, quos morte præventus non incepit. 223, 224, 474.
Ex tredecim conscriptis tres perierunt aut adhuc latent: duo inveni & cum Iuliano libro editi, ibid.
Omnes istæ tot annorum & vigiliarum incubationes fœdè evertuntur, si aliter quam per concupiscentiam propagatum originale peccatum, ibid.
Augustinus tamen ipse (alloqui modestissimus) libros istos specialiter commendat, elaboratumque opus nuncupat. 232.
Neoterici quidam Philosopho-Scholastici doctrinam Augustini de propagatione peccati originalis per concupiscentiam, detestantes; pactum Dei cum Adamo & posteris comminiscuntur in quod propagationem illam ultimè resolvunt. 208, 209, 210, 217, 228, 229, 230, 231, 241, 242, 243, 244, 245.
Tale pactum asserere, est peccatum originale evertere: autdem purgatis generantibus & prolis genitis, culpæ. 228, 241, 242.
Quidam ex his pactum is non contentus valedicere Augustini doctrinam ipsius gravissimis censuris perstringit, & Pelagianismi insinuat. 37, 187, 209, 223, 224, 225, 228.
Augustinus hac in re cenjurando, Ecclesiam non minus impetè quam tenere vellicat; que non nisi stilo & calamo Augustini de Pelagianis triumphavit. 185, 187, 223, 225, 226, 228, 689, 882.
Qua ratione à parentibus iustis transfundatur in prolem originale peccatum? 215, 216, 217, 218, 260, 261, 262, 263.
Varijs similitudinibus transfusio ista illustratur. 261, 265.
Philosopho-Scholasticorum super hujusmodi transfusione hallucinationes perstringuntur. 215, 216, 217, 218.
Non solum de facto originale peccatum per libidinosam concupiscentiam propagatur, sed nec aliter propagari potuit. 210, 211, 212, 213, 217, 218, 219.
Hinc si Adam post lapsum antequam genuisset, concupiscentiam bene vivendo extinguere in seipso potuisset & reipia extinxisset, nullum peccatum in posteros transfudisset. 259.
Similiter nec parentes proximi transfunderent si per instrumentum miraculum à concupiscentia habituali immunes fierent tempore coitus. ibid.
Secus dicendum si Deus miraculosè compefecerit actualem concupiscentiam pruriturum tempore commixtionis; permanente habituali. 264.
Item si miraculosè ex vitiatis seminibus absque carnali commixtione formaretur infans. ibid.
Cur prius primum Adæ peccatum in posteros transfundatur, quam reliqua subsequencia? 268, 269. (270)
Originale peccatum est toti speciei humanæ humanæ commune. Originali

TOMI SECUNDI

Originali peccato infecti sub diaboli tyrannide captivantur: & solis baptisimo inde liberantur. 199, 200, 203. Originali peccati poena generatim perstringitur. 283, 284, 285. ...

O V E S.

Omni Liban colore virgatum sensibus haustum tempore coitus, considerentur in suos factus. 231, 255. Exemplum transuisionem peccati originalis per libidinem, acrimoniose explicat Gelasius Papa. 231, 232.

O Z O R I V S.

Quasi sententiam Augustini de predestinatione, severitatis & infidelitatis accusat: eique Græcorum, Gallorum, & Massiliensium dogma patenter prefert. 37. Sicut foret si alij Philosopher-Scholastici Augustinum similiter excedere palam, quam tot ludibrijs adulteratum vindicare permitterent. 146, 553, 560. Quis non minus temerarius Cutharius, sententiam Augustini de predestinatione, crudeliter appellat & truculentam: cumque ut desperationis occasionem & incentivum palam respicit. 37.

P

P A C T V M

PACTVM Dei cum Adamo inclusis posteris, a Neoteris eisdem exploditur. 228, 241, 242. Vide Deas, originale peccatum, Scholastici, PECCATVM, PECCARE.

Peccatum ab Augustino definitur: voluntas agendi quod iustitia vitæ, & unde liberum est abstinere. 208, 274, 300, 470, 637, 642. In oblatione obstruuntur Pelagianis impugnantem originale peccatum, & adstruente libertatem contra etatis ad bonum & malum. 100, 470, 641.

Peccatum alter ab Augustino describitur: Amor rei temporalis qui manui auferri potest in iusto. 351, 352, 518. Verum factum vel concupitum contra legem æternam. 363, 364, 606.

Peccatum quod dignitas habeat speciem boni operis, sit tamen non potest requiem sempiternam. 353, 372, 511, 558.

Peccatum quodlibet consistit in frustione utendorum aut usu functionum. 369, 370, 371, 372, 395, 408, 510, 609.

Peccatum includit rationem voluntarij, & quomodo ea reperitur in peccato originali? 205, 206, 207, 208, 300, 637, 652.

Qualitas voluntarium juxta Augustinum? 641. Peccatum persequitur scientiam, & quomodo ea reperitur in peccato originali? 206, 300, 643.

An & in ratione peccatum requirit libertatem & evitabilitatem? 206, 208, 300, 303, 304, 470, 471, 474, 645, 759, 716.

Peccatum Augustino est voluntas mala ab incommutabili bono ad incommutabilem deficientem. 195.

Peccatum quodlibet est stultitia, & cur? 342. Potest vitæ rationes formales expenduntur. 195, 196, 197, 204.

Peccatum personale ab Augustino describitur privativè: originaliter, & cur? 204.

Peccatum formalis in quo sita juxta Augustinum. 689, 691. Peccatum nequit esse ulli naturale, & cur? 774. (894.)

Peccatum delectans nequit esse absque dedecore vindictæ. 832, 893.

Peccata quædam mortalia, quædam venialia. 363, 378, 386, 405. An & quo sensu verum sit, tunc peccati mortaliter quando finis in creaturâ consistit? 376, 377.

Peccatum veniale in Deum referre tam ingratum ipsi est, quam mortale filium in conspectu patris. 376.

Peccatum vel venialiter, non utitur sed fruatur creaturis: adeoque presentis est. 374, 375, 376, 377, 378, 379, 615.

Memorandum de eo qui intuitu moralis honestatis & splendidi virtutis operatur. 615, 616.

Peccatum venialiter non præponit Creatori creaturam: peccatis mortaliter, præponit. 377, 386.

Peccatum mortaliter non solum actu sed & habitu divinam amicitiam abrupit. 377, 387.

Peccatum quodlibet inde nascitur quod id quod majus est ad minus delectatur. 385, 388, 387. (325, 326.)

Peccata universalia ad tres fontes revocantur, & qui illi? 323, 324.

Imo ad duos revocari possunt. 416, 417, 643, 655.

Peccata universalia hominis lapsi infligantur concupiscentiâ peccantibus. 409, 410, 411, 412, 413, 414, 641, 828.

Ab Augustino idcirco appellantur factus concupiscentiæ. 413. Reddæ creatio hujus Augustinianæ doctrinæ. 419, 420, 421, 422, 423, 424.

An & qualiter peccata ex ignorantia sint etiam ex concupiscentiâ? 416, 417.

Peccatum esse in animo, in conscientia, in memoria, apud Augustinum quid? 193, 194.

Peccatum in carnis quid? & à peccato animæ qui differat? 274.

Peccatum quâ ratione faciat novissimâ primâ, & primâ novissimâ? 277, 278.

Peccatum ex carne in spiritum serpit sursum: sanctificatio ex spiritu in carnem deorsum. 277.

Peccata quædam ex ignorantia, quædam ex infirmitate: & quænam ignorantia ibi intelligenda est? 297, 307, 416, 472, 473, 475, 479, 483, 655.

Peccata juxta Augustinum quædam ex ignorantia, quædam ex negligentia, quædam ex oblivione, quædam ex non intelligentia: & qualiter hæc differant? 298, 299.

Peccata per excusationem commissa non excusantur ratione excusationis, eo quod hæc sit voluntaria saltem in causa. 343, 316, 473.

Hinc deductus, peccata commissa per ignorantiam quæ est poena peccati originalis, quantumvis hic & nunc invincibilis sit, non excusantur. 287, 288, 289, 290, & seqq. Item 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 316, 472, 875, 876, 877, 878.

Peccatum non nisi voluntate committitur, & quid illa voluntas? 641, 642, 643.

Ad peccatum sufficit voluntarium in causa. 652, 663.

Solvitur objectio ex Augustino. 653, 654, & seqq.

Peccata quædam vitari nequeunt nisi per actum undequaque honestum. 359, 660.

Quomodo in eorum peccatione stat libertas ad peccandum requisita: cum necessitate peccandi? ibid.

Peccatum omissionis an necessariò habeat adjunctum actum positivum voluntatis? 660, 661.

Peccati remm quemquam constituere in eo quod vitare non potuit, summe infantie esse, docet Augustinus: & quo sensu? 206, 208, 300, 303, 304, 470, 471, 635, 641, 759, 776.

Peccator & prævaricator, qui differant? 306, 307, 308, 309.

Peccatum induit peccandi necessitatem. 470, 471, 472, 473, 482, 483, 484, 633, 634, 826, 827.

Omne factum si rectè factum non est, peccatum rectè nominatur. 530, 554, 558, 590, 735, 736, 773.

Peccatum vitari vitari potest absque gratia, sed perpetrando alterum. 633, 634.

Hoc tamen non tam est peccatum vitare quam in peccatum incidere. 635, 636, 646.

Nullum peccatum vitare vitari potest absque gratia. 549, 580.

Nullum peccatum facit unus homo quin faceret alter, si Dei custodia desset. 567.

Potest quis alteri consulere actum quem alter exercendo peccabit. 569, 570.

Ex quo motivo abstinendum est à peccato ut quis censetur peccatum simpliciter vitare? 505, 506, 507, 508, 529.

Nemo peccat nisi volens. 804.

Peccati desiderium nec bonum esse, nec à Deo inferri potest. 844, 845.

Omnis peccans avertit se à Deo & ad creaturam se convertit. 197, 204.

Sub diaboli potestate captivatur quæ mortaliter peccat. 199, 200, 201, 202.

Peccatum frequenter est poena alterius peccati, imo sui-ipsius. 208, 300, 301, 302, 303, 471, 472, 473, 476, 571, 635, 641.

PELAGIANI.

Pelagiani & Manichæi ex eodem principio in contrarios errores prolapsi. 647, 648, 783, 784, 864, 865, 903, 904.

Pelagianorum & Semi-pelagianorum discordia quoad vires libertatis arbitrij humani. 111.

Pelagiani vires nature extollendo, Christo & Christiano nomini injuriosi. 3, 4, 460.

Eorum dogma de mortalitate protoplastorum ante prævaricationem. 89, 836, 917, 918.

Negant mortem esse malam aut poenalem. 903, 904, 905.

Statum pura nature in Ecclesiam invehunt. 679, 680, 681, 683, 683, 763, 764, 799, 836, 863, 903, 909, 917, 918, 919.

INDEX RER. ET VERB.

Capitalia eorum dogmata sunt duo: unum, parvulos in eo statu nasci in quo fuit Adam ante lapsum: alterum, Adamum sive peccasset sive non peccasset fuisse mortuum. 799. 836. 837. 838. 917. 918.

Catholicam Ecclesiam agnominant Babyloniem. 432. 459.

Liberi arbitrij negati crimen Augustino impingunt. 427. 530. 431. 461. 462. 484.

Augustini sententiam de amissa per peccatum possibilitate boni, veraciter intellexerunt. 460. 461. 462. 463. 487. 579.

Eorum responso ad scripturas ab Augustino pro sua sententia allegatas. 463. 464. 465.

Quo potissimum fundamento negent originale peccatum? 205.

Pelagiani omnium libidinum patroni fidelissimi: & ob id ab Augustino libido vocatur suscepta Pelagianorum. 333. 339. 340. 826. 830. 831. 832. 833. 846. 863. 864. 903.

Excessum libidinis improbant: & quibus limitibus mediocritatem ejus circumscribant? 333. 340. 344. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 838. 846.

Ijs suffraganti: quidam Scholastici quorum Theologia contenta est mediocritate viciorum. 340. 362. 365. 602. 829. 830.

Pelagiani libidinem in paradysum tam terrestrem quam etiam caelestem invehiunt. 78. 79. 80. 81. 82. 220. 221. 222. 831. 832. 833. 834. 835. & seqq.

Eorum haeresis ex Philosophia Peripatetica dimanavit: & ob id ab Augustino cognominantur similes Aristotelis. 797. 833. 854.

Eo demerite prelapsi sunt eorum nonnulli, ut parvulus nondum ex utero matris usum rationis attribueretur. 877.

Augustinum calumniantur tanquam qui parvulis conscientiam attribuerit. 194. 206.

Deum crudelitatis reum non minus quam Manichaei constituunt: eoque nomine proferuntur edito Imperatorio. 935. 936. 937. 938. 942.

Ijs quoad hoc dogma suffragantur Scholastici possibilitatem status pure naturae affluentes. 884. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 936. 937. 938. 942.

Pelagiani parvulos absque baptismo decedentes ab omni supplicio immunes faciunt. 799.

Parvulos per baptismum capaces reddi regni caelorum admittunt. ibid.

Gratiae necessitatem ad superandos errores agnoscunt, sed subdole. 814.

Augustinum in primum Symboli articulum impingere calumniantur, & cur? 839.

Eorum haeresis non nisi fallaciter subjugata & victa, si aliter quam per libidinem propagetur originale peccatum. 222. 223. 224. 225.

Vide Adam, Augustinus, concupiscentia, gratia, libertas, libido, natura, originale peccatum.

P O E N A.

Pena quaelibet est pedissequa culpa. 891. 892. 893.

Pena triplex culpam mortalem necessario consequitur, conscientiae torrens Dei iactura, & animi inquietudo. 892. 893. 894.

Pena interiori conscientiae inflicta longe gravior est, poenis exterioribus. 891. 892.

Gravissima peccati poena est, de peccato ipso gaudere. 893. 894.

Omnis poena culpam necessitate praefertur. 876. 881. 889. 900. 901.

Idque verum est juxta solidam Augustini doctrinam, non tantum de poena formaliter sumpta pro correlativo culpa, sed & materialiter pro quacunque miseria. 921. 922. 923. 924. 925. 926.

Nullum peccatum a Deo iusto relinquere potest impunitum. 885. 886. 887. 888. 894. 895. 896. 897. 898.

Pena iustissima peccato is est, ut qui omisit velle cum posset, amittere posse cum vellet. 476.

Poenae includit rationem involuntarij. 208. 471.

Poenae damni in quo sita? & an de absoluta Dei potentia possit inferri innocenti? 893. 900. 901. 902. 903.

Poenae sensus antonomastice appellatur damnatio. 899.

Eam innocenti inferre Deus absque iniustitia non potest: adeoque non potest absolvi. 899. 900. 901. 902. 903. 904.

Lorini horribile dogma refertur: Deum ratione supremi Domini posse beatos omnes aut in nihilum redigere aut ad aeternas poenas deiecere. 884.

Explicatur illud dogma ut Augustiniane doctrinae e diametro oppositum. 899. 900. 901. & seqq.

Sicut Dei iustitiae repugnat innocenti poenam infligere, ita & beatitudinem conferre peccatori in peccato perseveranti. 896. 897. 898.

P E R I P A T E T I C I.

Peripatetici inter Stoicos & Epicurum medij. 602. 609. 612.

Eorum error de vita beata pertinetur. 821. 822.

Eorum dogma de summo bono. 602. 609. 612.

Vide Aristoteles, Philofohia, Plato, Epicurus, Stoici.

P E R S E V E R A N T I A.

Perseverantia & perseverandi potestas, an & qualiter differant. 117. 118. 149. 159. 160.

Perseverantia in bono a Pelagianis adscribitur virtutis natura. 141.

Perseverantia hominis lapsi est speciale donum gratiae: perseverantia hominis iusti, si dei & Angelorum, non gratia sed libero arbitrio adscribenda, & cur? 113. 114. 115. 116. 123. 124. 154. 155. 159. 160. 161. 162. 168.

Ad perseverandum necessarium fuisse gratiae adiutorium tam homini in egero quam Angelis. 129. 154. 155.

Vide Adam, Angelus, innocentiae status.

P H I L I P P V S. B O N A E S P E N S I S.

Philippus Abbas Bonae Spei sancti Bernardi cortanensis. 220.

De propagatione peccati originalis per libidinem, suffragantur Augustino; uti & alij veteriores, coequales, & recentiores. ibid.

P H I L O S O P H I A. P H I L O S O P H I

Philosophia interpretatur amor sapientiae, & quid illa sapientia in cuius amore consistit? 739. 742.

Philosophia errorum fons, & haereticorum mater. 5. 6. 8. 14. 45. 83. 88. 89. 91. 184. 247. 493. 538. 581. 626.

Theologiam ex cathedra penae deturbavit. 57. 61. 184. 196. 497. 737. 798.

Philosophi haereticorum patriarchae. 88. 737. 829. 830. 831. 832.

Miseria humanae naturae ductu rationis agnoverunt. 287.

Philosophorum ducentas octoginta octo sectas distinguunt quarum vaticas potissimum ora est ex diversis modo quibus de fine boni & mali. 812.

Philosophorum sectas Augustinus ad duas coarctas, & quarum. 613.

Philosophandi nulla alia causa hominum, nisi ut beatus sit. 120.

Philosopho-scholasticae subtilitates parum profunt veritatis inveniendae, & multum obscurant inventam. 15. 61. 184. 186.

Ab Apostolis & antiquis Patribus proscriptae. 16.

Philosophicae argumetum sunt perniciosae pugnae. 140.

Ijs terreti non debet Theologus ut a tritibus majorum sectis detur. 299. 617.

Philosophorum virtutes sunt vera vicia, sola virtutis imagine palliata. 441. 581. 582. 583. 584. & seqq. 603. 604. 815.

Vide Aristoteles, Divomachus, Epicurus, Plato, Stoici.

P L A T O. P L A T O N I C I.

Plato Philosophorum princeps: imo Deus, habitus. 737. 815. 848.

Ejus dogma Christianismo vicinissimum. 857.

Ab Aristotele discipulo suo in multis temere carpitur. 796.

Dijs plurimis sacrificandum sentiebat, polytheismum inveniunt. 812.

Platonici Philosophorum omnium nobilissimi. 379. 740. 741. 791.

Quoad opinionem de fine boni proximè ad Christianos accedunt. 739. 794. 812.

Melius de quibusdam fidei nostrae mysterijs ratiocinatus sum quam nonnulli Scholastici. 796.

De beatitudine hominis quid senserit? 738. 739. 791. 792. 793. 794.

Soli inter Ethnicos Philosophos de inventa veritate gloriantur potuerunt. 812.

Philosophiam in Dei amore constituerunt. 739. 742.

Vnde hauserint notitiam Dei? 740.

Quamvis de fine ultimo rectè senserint, circa media tamen quibus acquiritur debet, turpissime errarunt. 812.

Sententiam suam de fine ultimo occultare studuerunt, & cur? 812.

Tripartitam Philosophiae divisionem in Logicam, Physicam & Ethicam excogitarunt. 741.

Plures daemones sibi colendos duxerunt, & cur? 745.

Eorum praecipui fuerunt novi Academici qui nihil se scire sed de omnibus dubitare professantur. 813.

Vide Academici, Philofohia, beatitudo.

P O D A G R A.

Podagra haereditarius morbus. 212. 261.

Ejus propagatio propagationi originalis peccati affinis. 212. 246. 247. 261.

Vide originale peccatum.

TOMI SECVNDI

POLEMON.

Polemon luxuriosus Xenocratis oratione ad continentiam accenditur. 174. 565.
 An subiectus continentia an donum Dei, & an ex omni parte honesta? 565. 566.
 Vide tales, innocens, opera.

PRÆDETERMINATIO.

Prædeterminatio physica à quibusdam astruitur necessaria ad omnes actiones hominis sive lapsi sive integri. 181.
 Dogma illud fundi us subterit principia doctrinæ Augustinianæ de gratia primi hominis ante lapsum. 181. 182. 183.
 Prædeterminationis physice natura & proprietates perstringuntur. 181. 182.

PROSPER AQUITANICVS.

Prospere doctrina & sanctitate celeberrimus habetur. 33.
 Augustinianæ doctrinæ sectator fidelissimus & propugnator acerrimus. 33. 109. 115. 117. 583. 625. 626. 723.
 Augustini de gratia sententiam tanquam Apostolicam & Catholicam deprecatur. 33. 109.
 De virtute et universorum operum absque fidei directione exercitum Augustino succinit. 577. 578. 579. 591. 592.
 Virtutum naturalia semina à Semi-pelagianis asserta refutat. 625. 626.
 Sententiam suam qua olim dixerat, Philosophos virtutis luce fulsere, retractat. 583.
 Episcopi Augustino celebre testimonium. 225.

PVDOR.

Videtur, individuum concupiscentiæ carnalis comes, & cur? 858. 859. 874.
 Vide concupiscentia, libido, Iulianus.

Q

QVO & QVA.

QVO & QVA habitudinem principij prævij importat. 141.
 Non possunt accommodari concursus concomitanti. ibid.

R

RADIX.

RADIX vitata universam massam in se radicatum vitat. 212. 213. & seqq. 231. 232. 233. 245. 246.
 Vide originale peccatum.

RATIO.

RATIO libidini dominari debet, non servire. 341. 342.
 Ratio mens potentior est libidini. 342.
 Ratio à Stoicis statuitur suprema Regina cui omnia servire debent. 610. 611.
 Ratio extrema norma vite humane. 611.
 Ratio statueretur ancilla suprema & incommutabilis veritas. ibid.
 Vide ratio.

REACTVS.

REACTVS imperabilitatem importat: reatus quidem culpæ ad culpam poenæ ad poenam. 189. 190. 191.
 Reatus culpæ cum concupiscentia complet peccatum originale. 189. 190. 191. 192. 193.
 Reatus culpæ est causa reatus poenæ. 190. 193.
 Quilibet reatus culpæ originalis, & in quo subiecto resideat? 217.
 Reatus culpæ & poenæ inter se distingui non modo Augustinus avertat, sed & ipsi Pelagiani agnoscunt. 190. 191. 192. 193.
 Reatus culpæ ab Augustino appellatur pollutio, aversio à Deo, impietas, impietas. 192. 193. 196.
 Quo sensu Augustinus docet, reatum hominis qui sui delicti oblitus est, non esse in animo hominis sed in mentibus Angelorum? 192. 193. 194. 195. 196.
 Reatus culpæ originalis per baptismum tollitur, manente concupiscentia materiali. 188. 189. 202. 215. 235. 245.
 Vide baptismus, concupiscentia, originale peccatum.

REBELLIO.

REBELLIO partis inferioris advenit superiorem in homine adversatur restrictioni ordinis naturalis, adeoque nequit esse homini connaturalis. 867. 8. 8. 872. 873.
 Contraria subordinationi & obedientia est connaturalis nature humane. 873. 872.
 Si illa rebellio sit homini connaturalis, triumphus Augustini de Pelagianis est inanis, illusorius, & fallax. 781. 872. 873. 874.

Solvitur obiectio adversariorum. 876. 871.
 Vide concupiscentia, homo, natura pura.

REGIMEN.

Regimen Dei respectu creature rationalis aliud est imperij aliud gratiæ, & quid utrumque? 126.
 Regimen imperij non subtrahitur ob demeritum peccantis: regimen gratiæ subinde subtrahitur. 126.
 Regimen gratiæ non in habitibus sed in actualibus auxilijs potissimum consistit. 127. Vide Deus.

REGNUM DEI.

Regnum Dei in quo potissimum consistat? 799. 801.
 Nullum determinatum locum importat. 799.
 Coincidit cum vita æterna. 799. 801.
 Extra regnum Dei statuere vitam æternam, pro absurdissimo reputat Augustinus. 801. 802.
 Regnum Dei debetur omni creature rationali innocenti, nec illud debitum obstat ejus supernaturalitati. 798. 799. 800. 801. & seqq.
 Exclutio à regno Dei esset gravissimum supplicium hominis etiam in statu puræ nature conditi. 807. 808.
 Vide beatitudo, Deus, homo, natura pura.

REMIGIVS.

Remigius Alesiodorensis de propagatione originalis peccati per libidinem concinit Augustino. 231.

ROFFENSIS.

Roensis Episcopus & martyr gloriosus Augustino suffragatur quoad visibilitatem omnium operum absque fidei directione exercitorum. 630.
 Dicit omnes Patres id ipsum sensitse. ibid.
 Vide fides, infideles.

ROMANI.

Romani, virtutum imaginibus præcellerant ceteris Ethnicis. 602. 603. 604.
 Eorum in doles laudis avidissima. 603.
 Virtus fuit eis via ad honoris, gloriæ & possessionis finem. 604.
 Eorum virtutes non vere virtutes, sed vitia pompaticæ virtutis imagine larvata. 576. 577. 584. 603. 604. 605.
 Quomodo Deus eorum pseudo-virtutes mercede temporali remuneratus sit, cum ex mali finis circumstantia omnia eorum opera fuerint vitiosa. 576. 577.
 Romani humane laudis & politice libertatis cupiditate, mira pertraxerunt. 604. 634.
 Id ostenditur inductione desumpta ex præcipuis Romanorum. (604.)
 Idem ostenditur autoritate nobilissimorum Scriptorum qui apud Romanos floruerunt. 607.
 Redditur ratio cur eorum virtutes fuerint vitia. 606. 607.
 Vide Carus, fides, infideles, incontinentia, gratia.

S

SALOMON.

Salomonis iudicium de prole controversa. 902.
 Salomon auctor libri Sapientiæ, quem librum è canone biblicorum rejiciunt Pelagiani. 291. 292.

SAPIENS, SAPIENTIA.

Sapiens quis veraciter dicendus? 512.
 Sapientia quid? & an in peccatoribus reperitur? 75.
 Sapientia nulla est absque Dei dilectione. 776.
 Sapientia & stulticia carent medio. 75. 683. 772. 773. 774. 775. 888.
 Quo sensu Augustinus mediam quandam affectionem inter sapientiam & stulticiam admittere videatur? 775.
 Sapientia quantumvis in se bona, vitiosè appetitur propter seipsam. 325. 359. 360.

SCHOLASTICI.

Scholastici Aristotelici in plurimis hallucinantur. 53. 796. 797.
 Scholastici nimis curiosè mysteria fidei perscrutantes reprehenduntur. 13. 14. 19. 20. 247.
 Hereticis assumentur, qui simplici veritatis revelationi sine rationis naturalis indagine acquiescere nolunt. 14. (628.)
 Eorum subtilitates quam obnoxia periculo erroris? 19. 493. 494.
 Eorum concursus sententia quanti faciendæ? 66. 67. 68. 69. 70.
 Augustini vel solius sententia præferenda est sententiæ omnium Scholasticorum contrarium asserentium. ibid.
 Scholastici statum puræ nature possibilem astruentes redarguuntur. 823. 824.
 Scholastici multi in Augustini scriptis non tam ipsius sensum, quam suorum dogmatum apparens aliquod munimen querunt. 980.
 In causa parvulorum absque baptismatis unda decedentium magis benigni quam sapientes sunt. 428.

INDEX RER. ET VERB.

Scholastici nſum libidinis cauſa voluptatis exercitæ approbantes, Pelagianis ſuffragantur. 349. 347. 347.
 Diomachi & Calliphontis dogma reſuſcitant. 362. 609.
 Ab Epicuro ſpartum diſtant. 362. 609.
 Scholaſtici pactum Dei cum Adamo, in cluſis poſteris, conſingendo, homines purgant & Deum culpat. 208. 228. 242.
 Nec Auguſtinus nec ullus veterum uſque ad Scholaſticos epuſ-
 anoli pacti meminit in tractatu de originali peccato. 217. 228. 229. 230.
 Reijcitur pactum iſtud propter abſurda que inſert. 241. 242.
 Vide Auguſtinus, concupiſcentia, libido, ſinis, intentio, homo, natura pura, originale peccatum, Pelagiani.

S C O T V S.

Scotus Scholaſticorum corporeus. 750.
 Beatitudinem formalem in Dei dilectione fruſtriva conſtituit. 750.
 Naturalem appetitum beatitudinis ſupernaturalis in homine etiam lapſo agnoſcit. ibid.
 Et quoad hoc concinit D. Thomas licet de appetitu iſto non nihil diſcordet. ibid.

S C R I P T V R A.

Scriptura materialis in lege nova non requiritur per ſe: requiritur autem in veteri. 19.
 Scriptura ſacra nihil præcipit niſi charitatem: nihil culpat niſi cupiditatem. 352.

S A E C V L V M.

Sæculum uſurpatur pro ſe ſeculari ſeu temporali. 351. 352. 390.
 Conformari ſæculo, quid? ibid.
 Sæculi amor mortem operatur. 381.

S E M I - P E L A G I A N A H E R E S I S.

Semi-pelagianæ hæreſis fundamentum & baſis. 53. 112.
 Semi-pelagiani perinde ac Pelagiani naturalia virtutum ſemina aſtrunt. 623. 624. 625. 626. 627.
 Dogma iſtud ex profana Philoſophia emanavit. 626. 627.
 Quo ſenſu ab Auguſtino & alijs veteribus admittantur iſta virtutum ſemina? 623. 624. 625.

S E R V V M A R B I T R I V M.

Servi arbitrij nomen à modernis hæreticis humanæ voluntati in-
 ditum. 445. 446.
 Eodem nomine ante eos uſus fuerat Auguſtinus, ſed ſano & Ca-
 tholico ſenſu. 445.
 Falluntur proinde Catholici controverſiſtæ negantes antiquitatis
 fuiſſe uſurpatum. 445. 446.
 Arbitrium humanum ex ſervo fieri liberum, in Scholaſticorum
 ſcholis pœne inauditum. 495.
 Vide libertas, liberum arbitrium.

S O C R A T E S.

Socrates Platonis Magiſter. 812.
 Malo demone familiariter uſus. ibid.
 Moribundus gallum Aſculapio immolat. ibid.
 Ut olim Philoſopi omnes cupiunt haberi Socratici, ſic Theolo-
 gi omnes cupiunt haberi Auguſtiniani. 52.

S O R B O N A.

Sorbona, occasione primæciſi Põſſij in duas factiones diviſa. 52.

S T A T V S.

Status hominis quadruplex juxta Auguſtinum, ante legem, ſub
 lege, ſub gratia, in pace. 306. 207. 308. 445. 446. 447. 448. 449.
 450. 451.
 Expenditur ſingulorum natura, & applicatur ſingulis homini-
 bus in particulari. 445. 446. 447. 451.
 Status creature rationalis duplex: naturalis & pœnalis. 647. 652.
 Status innocentie. Vide innocentie ſtatus.
 Status nature pure. Vide natura pura.
 Status nature lapſe. Vide homo, natura lapſa.

S T O I C I.

Stoici humanam rationem ſtatuerunt extremam normam vitæ hu-
 manæ, & reginam cui cætera omnia ſervire debeant. 610.
 611. 612.
 Virtutem ſenſerunt appetendam eſſe propter intrinſecam hone-
 ſtatem, propriamque ſplendorem: & in quo conſiſtat iſte ſplen-
 dor virtutis? 602. 605. 606. 609.
 Eorum dogma de fine boni, minus improbandum quam peripate-
 ticorum: improbandum tamen. 602.
 Eorum dogma rejicitur ut ſupe bix incentivum. 611. 613.
 Eorum cum Epicuro diſceptatio de fine boni. 599. 600. 601. 602.
 Ut Epicuros palam confunderent, voluptatem in Regia ſella
 ancillantibus omnibus virtutibus depingi curarunt. 601. 611.
 Eorum dogma de fine boni minus pudendum quam Epicuro-
 rum. 612.
 Tam Stoici quam Epicuroſi vixerunt ſecundum carnem, quamvis

Stoici longiſſimè recedere à carne contemderent. 614.
 Auguſtinus ſententiam olim ſuam Stoiciſmo ſarcentem ter-
 & revocat. 614.
 Stoici naturam ſarverunt abſolute immutabilem: & que
 illius dogmatis occaſio? 934. 935.
 Stoicorum arrogantia reconditur. 820. 821. 822.
 Stoicorum inanium paradoxum de beatitudine ſapientie tate
 Phalaridis incluſi. 820.
 Stoiciſmum reſuſcitant Scholaſtici aſſerentes licetum eſſe operi
 propter intrinſecam virtutis honeſtatem ibi ſiſtendo. 614. 615.

S T U L T I T I A.

Stultitia quid? & quam vitioſa? 74. 77. 773. 830.
 Stultitia parentum tranſfunditur in proles perinde ac alijs de-
 ctus: ex qua tranſuſione illuſtratur propagatio originali pec-
 cati. 257. 263. 269. 391.
 Stultitia & ſapientia in natura rationali caret medio, & ſolius
 obſectio ex Auguſtino. 75. 685. 772. 773. 774. 775. 776. 820.
 Vide natura pura, ſapientia, homo.

S V A R E Z.

Suarez ex prava intelligentia doctrinæ Auguſtinianæ inagruſ-
 ſum actus. 165. 535. 584. 585.
 Pelagi, diſtum Auguſtino nimis ſupioe aſſingit. 166. 172. 216.
 Au culum naturale pro auxilio gratie obrudic. 555. 530.
 Canonem Concilij Arauſicani perverſe intelligit. 555. 530.
 Opera ſteriliter bona cum Pelagianis agnoſcit. 548. 549. 550.
 Fomite ſpiritualis concupiſcentie & ſuperbie in paradyla
 te lapſum invenit. 83.

Reſellitur ex Auguſtino & Concilio Tridentino. 84.
 Gratiam ſufficientem homini etiam lapſo ad ſuperantem
 nem ordinato debitam aſtruit. 760.
 Ejus hallucinatio circa Angelorum perfeverantiam. 180.
 Item circa neceſſitatem gratie ad opera moraliter bona Au-
 guſtino aſſertam. 547. 584. 585.

Naturales liberi arbitrij vires nimis extollit. 178. 179. 216.
 Auguſtini prononciatum de peccaminofitate omnium operum
 fidelium, ad quaſtionem facti diſtorquet. 553. 559.
 Negat gratiam determinate nos ad agendum, aut ſacere mi-
 nus. 178.

Docet libertatem hominis lapſi perinde ac integri domitari pe-
 tite. 178.

Docet Deum ratione ſupremi domini poſſe pro libito car-
 tam beatos quam damnatos, tam noxtos, tam innocuos
 perdere, damnare, annihilare. 884.

Auguſtinum in ſuas partes violentè trahit. 169. 171. 537. 608.
 Auguſtini doctrina à temerarijs ejus cenſuris vindicatur. 177. 181.
 559. 560. 562. 607. 608. 609. 610. 613.

Melius feciſſet Auguſtini doctrinam palam reijciendo, quam
 ludibrijs adulterazam vindicando. 546. 559. 560.

S V P E R B I A.

Superbia, vide concupiſcentia, cupiditas, libido excellenſiſ.
 S Y M P A T H I A.

Sympathie & antipathie energia elucidatur. 255. 256. 257.

S Y N D E R E S I S.

Syndereſis quid, & an per peccatum deleri de mentibus humanis
 poſſit? 623.

S Y R M I E N S I S S Y N O D V S.

Syrmienſis Synodus adverſus Photini dogmata indicta. 29.
 Deſinit, Filium Dei & non Patrem apparuiſſe veteribus Patri-
 chis, & luſtarum fuiſſe cum Jacob. 29. 30.
 Auguſtinus è contra aſſeverat Deum non niſi per Angelos cre-
 ruſſe, aut luſtarum fuiſſe. 30.

T

T E N T A T I O.

T E N T A T I O nulla ſuperari poſteſt abſque gratia &
 amore. 129. 501. 529. 530. 635. 636.
 Idque tradit Auguſtinus ut Catholicam veritatem.
 Tentationem veraciter ſuperare quis cenſendus? 636.

Tentatio una ſuperari poſteſt viribus nature ſuccumbendo alio-
 ſed hoc non eſt tentationem verè vincere. 633. 634. 635. 636.
 637. 648.

Tentatio i nulli reſiſtere poſſe hominem: an & qualiter à deo
 Pontificibus damnatum? 666. 667. 668. 669.

Quid Vaſquez è de re ſentiat? quid item Toletus & Bellar-
 minus ejus ſententie ſubſignant? 667. 668.

T H E O D O S I V S I M P E R A T O R.

Theodoſius, vide Honorius, natura pura, Pelagiani.

T H E O.

Handwritten note in the left margin: "Lapſus in peccatum"

TOMI SECUNDI.

THEOLOGIA, THEOLOGVS.

Theologia inquitur principijs revelatis. 7.
 Theologia conclusio qua trahit, non est fidei. 15.
 Theologia Scholastica abusi perstringitur. 21. 22. 21. 184. 581.
 Theologia Scholastica ab hereticis uniuersim prohibetur, sed
 inuenitur. 21.
 Multi argumenta hereticis suppeditat in perniciem fidei. 24.
 Theologia sumitur in Augustino 6xi. 51. 51. 185. 186.
 Theologia Thomistica, Augustiniana doctrinae summarij. 50.
 Theologia Neotericorum Scholasticorum infinitis erroribus ref-
 erunt. 184. 187. 181. 182. (379.)
 Pericula Theologiae, quae conata est mediocritate uitorum. 362.
 Et uicium Philosophiae Epicureae, Diomachae, & Calli-
 chae. 162.
 Theologia Scholastica Philosophorum magis quam uerum Pa-
 trum. 791.
 Theologia facit memoria, Philosophum ratio. 7.
 Theologia postea et tradere debet, quae a maioribus didicit.
 184. 186. (243. 582.)
 Theologia periculosum, a tritis maiorum semicis desistere. 186.
 Theologia omnes cupit uideri Augustiniani: ut Philosophi
 uideantur. 42.
 Theologiae opinionibus praecipuati, authores omnes quos le-
 gitur in suas partes uel inire dissonant. 209. 581. 582.
 Theologiae professiones uix alijs nunc conferuntur quam exerci-
 tium in puluere Philosophico: comoda & incommoda inde
 adhibita expenduntur. 5. 6. 91. 797. 798.
 Theologiae utot eorum trebet hallucinationes ex Philoso-
 phia sumuntur. 83. 91. 169. 184. 243. 247. 493. 543.
 615. 624. 714. 797. 798.
 Theologia in Synodis Ecclesiasticis quodnam munus? 15.
 Theologiae similes sunt, non iudicibus, fidei.

THOMAS AQUINAS.

Thomas Aquinas Theologorum Scholasticorum Coryphaeus.
 214. 79.
 Thomae in clara Dei uisione constituit: naturalem tamen
 beatitudinis appetitum hominibus tribuit. 750.
 Epistola Theologica nihil aliud est, quam Augustinus com-
 pendium. 70.
 Thomae de peccati originali per libidinem, suffragatur Au-
 gustinus. 174.
 Thomae obligatione referendi omnes actiones in Deum formalit-
 er simulat. 397. 398. 399. 400.
 Thomae de peccati originali: quam negat consistere in pura
 peccato, sed in habitu corrupto. 252. 281.

TIMOR.

Timoramentum habet non delectatio. em 706. 711.
 Timor ex amore boni oppositum mal. quod timetur. 505.
 Quamuis supplicij peccando retrahitur, inimicus iustitiae
 obsequatur. 505. 506. 569. 699. 701. 702. 703. 704. 705.
 711. 712. 715.
 Timor et timore amittendi temporalia, quae uictiosum est ac
 uicium capere adsequendi temporalia. 505.
 Timoratio, iustitia, lex.

TOLERANTIA.

Thomas Schismaticorum aut Haereticorum pro ueritate fidei in
 quanto uicium Catholicis, an laudabilis? 569.
 Quamuis in Augustino ista tolerantia, & patientia uocetur do-
 minum, cum iuxta eundem omnia ope a exercita absque fidei
 perditionem operantis directione sine uictio & peccaminos-
 itate. 59. 770. Vide fides, opera.

TOLETVS.

Toletum Loranium destinatus ad promulgandam Bullam duo-
 rum Pontificum: & quo anno? 667. 668.
 Mox inuenitur sententia & Valquez lo excogitatum approbat, & opi-
 nionem Valquezij substat. ibid.
 Vide Bulla, Bellarminus, Valquez, Tentatio.

V

VASQUEZ.

Vasquez Augustini uinum aqua diluit. 709.
 Operationibus proprijs cerebri praecipuati carteros au-
 thores uel inuictos in suas partes distorquet. 209.
 Fallax affinitate Augustino perpetuam fluctuationem de
 peccati originali, aut propagationis ipsius. 237. 238.
 Quamuis Augustinum nimis injuriosus, adeoque in Ecclesiam &
 Pontifices. 37. 38. 179. 180. 187. 223. 224. 225.

In Augustini scriptis parum ueritas: nec uiderur ea legisse, nisi
 forte alienis oculis. 183. 187. 188.
 Augustini indubitata doctrina de natura & propagatione pec-
 cati originalis, gravissimis censuris perstringit; & Pelagianis
 inuisulatur. 37. 187. 209. 223. 224. 225. 228.
 Maluit Augustini scripta censurare, quam persecutari. 189. 192.
 In eo reuerentia & impericia de palma concertant. 187.
 Naturam & libetum arbitrium nisi uis peribet tuerur. 178. 180.
 Violatae gratiae crimen Augustino immerito impingit. 179. 180.
 Cogitationes naturaliter bonas pro uera gratia obrudat. 709.
 Non posse Pelagium Augustini doctrinam magis subdole & per-
 niciose adlterare, quam adulterauit Valquez. 709.
 Valquez negat gratiam determinare nostrum arbitrium ad agen-
 dum, aut latere ut faciamus. 178.
 Dicit libetum arbitrium hominis lapsi perinde ac integri, predo-
 minari gratiae. 178.
 Amorem iustitiae ab Augustino depradicatum, peruersè exponit
 de amore cuiuscunque uirtutis, etiam propter seipsum. 709. 710.
 De perseverantia Angelorum grauer hallucinatur. 169.
 Supremum Dei dominium usque adeo ampliat, ut non uereatur
 dicere, quod Deus ut supremus Dominus possit pro libetio noxios
 beare & innoxios damnare, salua iustitia. 384.
 Gratiam sufficientem hominibus lapsis debitam astruit, cum ta-
 men non possit pari quod Augustinus homini innocenti gratiam
 a suo Creatore debere asserat. 760. 761. 762.
 Gloriatur se inuenisse acta Synodi Diopolitanae, sed uanè. 187.
 Suis praestigijs subtilitatis peccatum in fumos resoluit. 192. 209. 210.
 Peccati pollutionem in figmento rationis constituit. 192.
 De quibusdam propositionibus a duobus Pontificibus condemna-
 tis rectè sentit, testibus Toletis & Bellarmino. 667. 668.

VENIA.

Venia siue ignoscencia culpam necessarid supponit. 338. 339. 340.
 Hinc rectè Augustinus ex uerbis Apostoli deducit concubitus
 carnalem inter conjuges causa uoluptatis, non uacare culpa, ibid.
 Venialiter peccans sibi inuenit in creatura constituit. Vide
 peccatum.

VERITAS.

Veritatem noscere de eaque gaudere, omnes naturaliter appe-
 runt. 812.
 Veritas non solum corpori, sed & ipsi animo preponenda. 388.
 Veritatis sempiterna uelutium cultibet creature impressum, ibid.
 Veritas quo sensu dicitur esse in anima, item in ipsis rebus? 194.

VIDVA.

Viua continentia studens grauioribus concupiscentiae insultus pa-
 titur, quam uirgo: uti & haereticis, quam incorrupta. 250.

VERTVS.

Virtutis uarij definitiones perstringuntur. 383. 381. 395.
 Virtus imponit modum uoluptati etiam quantum ad finem. 406.
 Virtus & uicium non tam officijs quam finibus discernuntur. 408.
 586. 618. 623.
 Virtus & bona consuetudo, qui differant inter se? 581.
 Virtus nequit esse scilicet bona. 589. 590.
 Virtus non potest in ullum peccatum influere. 597.
 Virtus non in Deum relata, uicium potius est quam uirtus. 617.
 Virtutem propter seipsum appetere, uictiosa superbia est. 612. 723.
 Virtus Deo seruire debet, & non typho. 612. 623.
 In uirtute etiam Christiana gloriari, superbia est. 610.
 Virtutis finis est Deus intentione bonae fidei amandus. 624.
 Virtute nemo male uti potest. 695.
 In uirtute duo potissimum spectanda, officium & finis: & quo-
 modo hae differant? 371. 372. 408. 510. 511. 574. 586. 595.
 596. 597. 623.
 In opere uirtuoso officium se habet instar corporis: finis instar
 animae. 624.
 Vera uirtutis rationem nihil fortitur, nisi quod prodest ad uitam
 aeternam. 589.
 Virtus Augustino nihil est aliud quam ordo amoris, uel ipse amor
 Dei. 581. 582. 583. 584. 617. 618. 619. 620.
 Nulla uera uirtus reperiri potest absque uera pietate & ueri Dei
 religioso cultu. 620.
 Hinc in infidelibus nulla datur uera uirtus: & Philosophorum
 uirtutes uicium. 562. 563. 581. 582. 583. 584. & seqq. 603.
 604. 605. 619. 827.
 Quid de fidelibus peccatoribus sentiendum? 562. 563.
 Nulla uirtus etiam moralis absque gratiae auxilio inchoatè acqui-
 ri potest: multo minus perfecte. 584. 585. 624. 625.
 Virtutes cardinales earumque functiones perstringuntur. 583.
 618. 619.
 Virtutum semina cunctis insita a natura afferunt Semi-pelagianj:
 & quod

INDEX RER. ET VERB. TOMI SECUNDI.

& quo sensu ab Augustino & alijs Patribus admitta fuerint eadem sententia? 623. 624.
 Vide fides, gratia, homo, natura, infidelis, intentio, opera, Philosophi.
VITA.
 Vita corporalis cunctis animantibus charissima. 1.
 Vita corporalis, anima: vita anime, Deus. 1. 191. 195. 221. 725. 726. 800.
 Sicut Dei inhabitatio est vita anime, sic Dei desertio est mors anime. 894.
 Deus est vita anime, quatenus ei unitur glaucine charitatis. 725. 726.
 Vitae spiritali insidiantur buccinatores liberi arbitrij ad bonum absque gratia. 3. 3.
 Vita aeterna, Vide regnum Dei, Pelagiani.
VITIUM.
 Vitium quid? & an sit contra naturam creaturae rationalis? 597. 752. 753. 754. 755. 756. 780. 851. 852.
 Virumque vitio propagatur perinde ac natura ex natura. 214. 215. 216. 217. 206. 236. 245. (230.)
 Vitium effectus arguit vitiositatem cause. 226. 227. 228. 229.
 Victorum victoria quando reputatur vera? 529. 635.
 Vitium non debet reputari victum nisi Dei amore vincatur. 529. 530. 635.
 Non minus vitiosum est alienae perveritatis auctorem esse, quam propriam. 883.
 Vide fides, infidelis, Philosophi, Romani, virtus.
VOLUNTAS, VOLUNTARIUM.
 Voluntas ab Augustino passim usurpatur pro actu volitionis. 130.

197. 519. 587. 637. 638. 639.
 Voluntas in bonis solum: cupiditas in malis reperitur. 357.
 Voluntas bona apud Augustinum nihil est aliud quam electio: mala, ubi nihil cupiditas. 76. 134. 140. 142. 197. 519. 530. 554. 564. 711. 736. 769.
 Voluntas fruens & utens, qui differant? 98. 99.
 Voluntas inter bonum & malum media consistere non potest. 518. 519. 692. 769.
 Voluntas tunc maxime libera est cum per amorem Deo adheret. 48. 59.
 Voluntas hominum etiam impiorum in manu Dei est. 570. 671.
 Voluntas hominis lapsi nondum liberata per gratiam, non tunc voluntas quam cupiditas dicenda est. 474. 520. 640.
 In tantum libera est ad bonum, in quantum fuerit liberata. 482.
 Qualiter differat a voluntate demonum? 494.
 Voluntas ab Augustino anonomastice limitur: pro volitione propria spontanea. 637. 638. 639. 643.
 Voluntatis humanae cum imaginativa, & cum sensitivo appetitu sympathia. 267.
 Voluntatem malam Deus dare nequit, uti nec creatura bonam. 686.
 Voluntate quis miser efficitur, sed miserior potestate. 614.
 Voluntarium quid: & qualiter reperitur in peccato originali. 205. 206. 207. 282. 637. 641. 742.
 Voluntarium perfectum coincidit cum libero. 637.
 Voluntarium repugnat rationi poae. 208.
VOLUPTAS.
 Voluptas, Vide concubitus, libido, delectatio, Epicurum.

FINIS TOMI SECUNDI

